

Katolički list

Zvonik

GOD: XVI BR. 9 (179) Subotica, rujan (septembar) 2009. 130,00 din

Bunarić 2009.

HosanaFest 2009.

Intervju: vlč. Dragan Muharem

Reportaža: Župa Sv. Jurja, Vajska

Bunarić 2009.

Misa bdjenja ispraćena kišom

Misa proštenja

HosanaFest HosanaFest 2009.

Izvedba pobjedničke pjesme

Druženje za sudionike i organizatore

Blagoslov trudnica u župi Sv. Roka

Proštenje na Hrvatskom Majuru

Bili smo u Vajskoj

Stalni odgoj u životnoj školi

Opće je poznato da se škola baš i ne voli previše. Neki je nikad nisu ni voljeli i jedva su čekali da u nju više nikad ne moraju kročiti. Drugi su je pak u početku voljeli, no nakon što su je završili, sretni su što mogu okrenuti novi list i krenuti dalje. Malo je pak onih koji tako jako vole školu da bi se uvijek u nju rado vraćali, ali ne zbog nostalgije iz školskih dana, nego radi toga da nastave učiti.

Vjerujem da mnogi roditelji ovih dana vrlo kreativno pronalaze razloge zašto je dobro ići u školu, samo da svoju djecu pridobiju na što bolji angažman i učinak u školskim klupama. To je zacijelo vrlo važno, no ako ti isti roditelji uspiju još pronaći i vremena da s djecom sjednu dok rade domaću zadaću, tada njihovi poticaji dobivaju još više na snazi. Ima, međutim, i takvih roditelja koji i sami moraju učiti kako bi napredovali u struci, te tako zadržali radno mjesto, postizali bolje rezultate. Vjerujem da takvi primjeri još više pozivaju djecu da zavole školu, da se late knjige, jer to rade i njihovi uzori, njihovi dragi roditelji.

Međutim, pored škole u kojoj se dobivaju informacije o svemu što nas okružuje, o nama samima, pa u zadnje vrijeme i o Bogu, treba postojati još jedna vrsta škole u kojoj dobivene informacije u onome tko ih prima na neki način trebaju proizvesti određenu formaciju. Tu je školu teško smjestiti u četiri zida. Teško joj je odrediti program i raspored sati. Ona bi, ustvari, trebala trajati stalno, jer cijeloga života čovjek treba učiti, ali ne toliko zato da bi stekao sva znanja ovoga svijeta, nego kako bi iz naučenog što više dobra primijenio u životu. Možda bismo ju zato smjeli nazvati školom života.

Zanimljivo je da svatko od nas zna za trenutke kad nije rado u toj

školi. Nekada smo zadovoljni površnošću, nemarni, a katkad nas možda zna obuzeti i strah od novih saznanja. Možda će to značiti da nešto na sebi i u sebi trebamo mijenjati, a tako smo navikli na već ustaljen način života. Ponekad je možda i oholost ona koja nam priječi da prijedemo na sljedeću lekciju. Da ne govorimo još i o tvrdoglavosti, kad ono znamo držati kako poput ulivenih krjeposti posjedujemo dovoljno znanja za rješavanje svih životnih situacija i izazova. Konačno, tko od nas nikada nije izgovorio onu famoznu: "Ti ćeš meni govoriti, valjda ja znam...!"

Nažalost, upravo takva svijest o velikom osobnom znanju iz životne škole pokazuje koliko je ustvari zaobilazimo. Možda je to zato što rijetko u toj školi uspijemo pronaći uzora ili nekoga tko bi s nama sjeo i pomogao obnoviti zanemarenu lekciju. No, ako smo malo iskreniji, onda ćemo radije priznati da često niti ne tražimo uzore ili nekoga tko bi s nama obnovio gradivo. Svatko za to može imati svoje razloge, manje ili više opravdane, no među posljednjima je redovito onaj najveći: ne poznajemo sami sebe ili možda ne želimo prihvatiti ono što i kakvi jesmo. Bez toga, međutim, nema cjelovitog napretka, jer uvijek će nam nedostajati ta osnova na koju treba graditi.

Čini mi se da bi početak nove školske godine mogao biti divna prilika da i mi koji smo završili školovanje spoznamo koliko iz dana u dan još trebamo učiti, jer jedino dok i sami učimo, naši poticaji onima koji tek sjedaju u klupe životne škole, bit će vjerodostojniji i prihvatljiviji. Zato svima sretan povratak u klupe životne škole!

Vaš urednik

Iz sadržaja

Ante Sekulić počasni građanin Subotice	5
Bunarić 2009.	6
HosanaFest 2009.....	8
Proštenje na Hrvatskom Majuru	10
Mladomisnik Vejin u Đurđinu	12
Petrovaradin: Susret vjeroučitelja	15
Reportaža: župa Sv. Jurja u Vajskoj.....	23
Niži redovi u crkvi	22
Intervju: vlč. Dragan Muharem....	26
Smiju li kršćani štrajkati?	29
Vesna Huska – s Kristom na žalu	35
Održan dječji etno kamp	39
Deseta, jubilarna Čikerijada.....	40
Farizeji i licemjerje	41
Uprisutni Krista svetim životom	47

Vjernik i otpadnik

(prema Lk 18,9-14)

Nekima pak koji se pouzdavahu u sebe da su pravednici, a druge podcjenjivahu, reče zatim ovu prisposobu: Dođoše na misu dva čovjeka: jedan koji je redovito cijelog svog života išao u crkvu – vjernik i jedan koji je tu svoju dužnost dugo vremena zanemarivao – otpadnik.

Vjernik je u crkvu ušao "pobožno" i odmah se počeo ogledavati tko je još tu. Prišao je zadnjim klupama, kleknuo i ovako pozdravio Gospodina: "Bože moj, Isuse Kriste! Hvala ti što sam tvoj učenik. Hvala ti za tvoje milosti po kojima sam ovako revan i po kojima uvijek mogu pristupati Tvome oltaru na svetoj misi. Kršćanin sam od rođenja i takvim sam uvijek ostao. I svoju djecu sam tako odgajao. Hvala ti što ni ja ni moja djeca nismo kao, recimo onaj tamo, što dođe jedanput godišnje u crkvu, sjedne u prvu klupu i onda tvrdi kako je najveći katolik. I pravedno je da si mi dao toliko milosti kada te nikada nisam iznevjerio. Hvala ti, moj Bože!"

Otpadnik je u svojoj klupi, pognute glave molio: "Oprosti mi, Gospodine, što sam te zaboravljao. Iz početka nisam išao na misu jer mi to nije dopuštao posao na mojem radnom mjestu. Zatim mi je to postala navika. Oprosti mi, Gospodine, oprosti, i pomoz mi da opet krenem iz početka, s tobom!"

Kažem vam: ovaj siđe opravdan kući svojoj, a ne onaj! Svaki koji se uzvisuje, bit će ponižen; a koji se ponizuje, bit će uzvišen.

s. M. Jasna Crnković

Ante Sekulić počasni građanin Subotice

Piše: Katarina Čeliković

Na svečanoj sjednici u povodu Dana grada Subotice uručeno je najviše gradsko priznanje *Počasni građanin akademiku iz Zagreba dr. Anti Sekuliću, rođenom u Tavankutu, i pjevaču Zvonku Bogdanu.*

Dan grada sugrađanima su čestitali gradonačelnik Subotice **Saša Vučinić** i predsjednik Skupštine grada **Jenő Maglai** poručivši tom prigodom da se u teškim vremenima ekonomske krize grad mora razvijati. Ove se godine 1. rujna obilježava 230. godišnjica dobivanja statusa slobodnog kraljevskog grada, kada je ukazom kraljice Marije Terezije Subotica proglašena slobodnim kraljevskim gradom pod nazivom Maria Theresiopolis.

Primajući nagradu, dr. Sekulić je rekao kako „ovaj grad kroz svoju povijest nije gradio samo rovove i utvrde, on je gradio svoju uljudbu, utemeljio je i osnivao škole, ali je ovaj grad gradio sebe i u umjetnosti. Ako se stoljećima tu znalo živjeti i suživjeti, onda i sada možemo jedni u drugima pronaći dobrotu, a ne ono što je zlo. Čuvajte slobodu i ljepotu ovoga grada“.

Svečana akademija u čast počasnog građanina Subotice, akademika dr. Ante Sekulića

Hrvatska je zajednica u Subotici, svečanom akademijom 1. rujna u velikoj vijećnici Gradske kuće, čestitala na najvišem gradskom zvanju, dodijeljenom u povodu Dana grada, akademiku dr. Anti Sekuliću.

Obrazloženje gradskog Povjerenstva za dodjelu zvanja i priznanja pročitao je, pred prepunom Velikom vijećnicom Gradske kuće, predsjednik Hrvatskog akademskog društva **dr. sc. Slaven Bačić** a potom su svoje čestitke uputili predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini **Petar Kuntić** i predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" **dr. sc. Andrija Kopilović**.

Slavljenik je dirljivim riječima, uz riječi zahvalnosti svima koji su se zauzeli za dobivanje zvanja, rekao: „Ja sam želio, i to javno evo ispovijedam, ispuniti onu zadaću koju držim da mi je dragi Bog namijenio u ovom narodu, a i u ovom gradu. Ja nisam birao gdje ću se roditi, gdje ću odrasti, u koje ću škole ići. Nisam ja to birao. Ali kad sam se jednom našao, kako rekoše ovdje, na našem salašu, na našim salašima, kad sam se jednom zaljubio u ravnice, ja nisam mogao zatajati sebe“.

Toplim je riječima izrekao svoju zahvalnost brojnim prijateljima i poštovateljima: „Ali, kako da skupim večeras, pred vama, da pred vama obnovim sve one šetnje po Bajnatu, Senti, Mlaki, nek' se ne ljute gradske druge četvrti, kako da vam skupim one čoše gdje smo se sastajali i rastajali, kako da to skupim? Prije svega nemam ni tako velike pregače. Nemam ni tako velike vreće. Ali, pred vama stojim zahvalan za sve što je meni ovaj grad, što su mi moji sugrađani pomagali i onda kada je bilo veoma, veoma teško“.

Tijekom svečane večeri nastupili su članovi Subotičkog tamburaškog orkestra pod ravnanjem **Stipana Jaramazovića**, odabrane

stihove Ante Sekulića govorili su **Nevena Mlinko** i **Filip Čeliković**, a u drugom dijelu programa prikazan je dokumentarni film **Rajka Ljubića** o dr. Anti Sekuliću, snimljen prije dvije godine.

O laureatu

Ante Sekulić rođen je 1920. godine u Tavankutu. Osnovnu školu je završio u Subotici, a srednju je pohađao u Somboru i Subotici. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu je 1946. godine diplomirao hrvatski i latinski jezik i književnost, a potom je doktorirao s temom «Govor bačkih Hrvata». Okosnicu njegova znanstvenoga i stručnoga interdisciplinarnoga rada čini proučavanje etničke, kulturne, književne i jezične povijesti bačkih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca, o čemu je objavio desetak knjiga. Posebno su zapažena njegova istraživanja i kritička preispitivanja o jeziku ovdašnjih Hrvata.

Hrvatski književnik i erudit Ante Sekulić stvorio je iznimno značajan obiman znanstveni rad koji čini preko 40 objavljenih knjiga, 150 znanstvenih i stručnih radova koji su objavljeni u stručnim i znanstvenim časopisima i nekoliko stotina tekstova i članaka objavljenih u periodici. Ovaj veliki hrvatski književnik vrsni je poznavatelj kulture i tradicije bačkih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca a, kako je sâm govorio, salaš i kršćanstvo su dvije bitne odrednice njegova života.

Dobitnici ovogodišnjih nagrada Pro urbe su nekadašnji nogometaš "Spartaka" Miloš Glončak, direktor Međunarodnog festivala kazališta za djecu Slobodan Marković, pjesnikinja Marija Šimoković, kazališni redatelj Andras Urban, knjižničar Mile Tasić i košarkaški trener Karlo Kopilović.

Poput Marije - dotaknuti i zatečeni Bogom, evanđeljem, snagom i silom Duha Svetoga

** Mnoštvo vjernika pristupilo sakramentu ispovijedi na tradicionalnom bdjenju 29. kolovoza **
** Misno slavlje nakon Službe svjetla predslavio katedralni župnik mons. Stjepan Beretić **
** Na sam dan proštenja, u nedjelju 30. kolovoza, misno slavlje predslavio đakovačko-osječki pomoćni biskup mons. Đuro Hranić **

Mnoštvo vjernika i hodočasnika iz Subotice i okolice te Sombora, Iriga, Vajske i Apatina ali i iz Slavenskoga Broda iz Republike Hrvatske, okupilo se u nedjelju 30. kolovoza na misnom slavlju proštenja kojega je u marijanskom svetištu "Bunarić" kraj Subotice predslavio đakovačko-osječki pomoćni biskup **mons. Đuro Hranić** zajedno sa subotičkim biskupom **Ivanom Péntzesom**, rektorom svetišta **mons. dr. Andrijom Kopilovićem** te svećenicima Subotičke biskupije. Svečano slavlje započelo je prijenosom Gospina lika iz kapele na središnji oltar, kojega su nosili bandašica i bandaš Dužijance 2009., **Marijana Kujundžić** i **Nebojša Stipić** u pratnji mladih odjevenih u bunjevačku narodnu nošnju. Pozdravljajući okupljene vjernike, biskup Péntzes na poseban je način pozdravio predstavnika Srpske pravoslavne Crkve, vikara episkopa bačkoga Irineja, episkopa **Porfirija Perića**. Svim vjernicima posebno je u Svećeničkoj godini preporučio u molitvu sve svećenike Subotičke biskupije i svećenička zvanja.

Đakovačko-osječki biskup Hranić u propovijedi se upitao nismo li svi mi okupljeni, oni koji u Blaženoj Djevici Mariji otkrivaju sliku Crkve, našega vjerničkoga i zemaljskoga života i ne prepoznavamo li u njoj i naš cilj. Ukazujući potom na Marijin pjesan "Veliča duša moja Gospodina", biskup Hranić pojasnio je kako u Mariji nema straha da Bog na konkretan način bude prisutan u njenom životu. *Ona uočava što znači to kad Bog zađe u naš život, kako zna biti zahtjevan. Ona se ne boji da bi Bog mogao oduzeti njezinu slobodu, ne boji se da bi Bog mogao postati takmac naših ljudskih planova, da bi nas mogao sputavati svojom veličinom ili da bi Božje zapovijedi mogle dovesti u pitanje našu životnu radost. Ona se ne boji Boga niti joj smeta njegova prisutnost. Ona zna da Bog ne tlači čovjeka, nego da po njegovoj prisutnosti čovjek biva uzdignut iznad zem-*

lje i njegov pogled podiže se prema nebu, pa prestaje biti čovjek koji ne vidi ništa dalje od zemlje. Tada se otvaraju horizonti pa ne ostaje prikovan samo za zemlju nego je i nebo njegov životni prostor, rekao je biskup Hranić. Govoreći nadalje o istočnom grijehu naših praroditelja, propovjednik je istaknuo kako je grijeh uvijek odbijanje Boga i njegove ponude ljubavi i njegova saveza i prijateljstva. Grijeh doduše teži za životom, ali čovjek pri tom bira svoju komotnost, liniju manjega otpora, robovanje sebi i svojim interesima, bira propadljivo i prolazno, bira stvari ovoga svijeta, upozorio je biskup Hranić, dodavši kako grijeh uvijek samoubilački čin jer ne ugrožava Boga nego čovjeka grešnika i naše bližnje. Ukazao je na današnji mentalitet u kojemu drugi postaju sredstvo ostvarenja vlastitih sebičnih interesa, pa slušamo napasnika koji nam u srcu nameće pitanje ima li smisla biti dobar, iskren, čestit, pošten, ima li smisla samoprijegorno služenje drugima kad drugi ljudi to ionako često ne vide i ne prepoznaju. Imaju li smisla diploma, kompetentnost, pošten i zauzet rad, kad su koji put od toga korisniji čiji sam sin ili kći, pripadnost političkoj stranci, jeva, nacionalna pripadnost, novac. Rekavši kako se često u javnom mnijenju Bog stavlja u sferu izdvojenoga života, propovjednik je ustvrdio kako to ostaje napast svih generacija ljudi, od prošlosti do danas. No, mi smo ovdje da

bismo učili od Majke Crkve koja je s bolom u srcu i suzama na očima slijedila svoga sina sve do smrti na križu, svjesni da grijeh i napast izbora onoga što je lakše i jednostavnije kuca i na naše srce. Ovdje smo kako bismo od Blažene Djevice Marije učili da se Boga ne trebamo bojati, kako bismo njemu dopustili da zauzme središnje mjesto u našem osobnom i obiteljskom životu, da on po nama bude prisutan ondje gdje smo i mi prisutni. Ovdje smo kako bismo naučili da Bog i kad je zahtjevan nije suparnik naše ljudske sreće i radosti, i kako bismo poput Marije Bogu dopuštali da uđe i zahvati u naš život, kako bismo zajedno s izgubljenim sinom shvatili da smo istinski slobodni tek onda kad smo u kući Očevoj, kad smo zajedno s Bogom. Okupljeni smo kako bismo pjevajući Marijin pjesan, poput nje shvatili da ne postoji ništa ljepše i uzvišenije nego poput nje biti dotaknut i zatečen Bogom, evanđeljem i snagom i silom Duha Svetoga, naznačio je propovjednik, dodavši kako smo na Bunariću i da bismo bili proročki glas u ovom vremenu, i svjedočili kako društveni i ljudski život postaje humaniji i solidarniji i bogatiji onda kad Bog ima mjesto u našem ljudskom životu i kad slušamo glas savjesti i glas Crkve. Tu smo kako bismo svjedočili kako vjera u Boga oslobađa od sebičnosti, vodi u altruizam i veći stupanj osjećaja za drugoga, u zdravije međunarodne i međuljudske odnose, u bolje upoznavanje drugoga i u skladno zajedništvo, zaključio je propovjednik.

Pozdravljajući na kraju misnoga slavlja sve nazočne, vladika Porfirije je istaknuo kako nas Bunarić na kojemu se inače okupljaju i pravoslavni i katolički vjernici, poziva na praštanje. U tom smislu rekao je kako se trebamo ugledati na onu zbog koje smo se okupili, to jest na

Blaženu Djevicu Mariju čiju vjeru odlikuje povjerenje u Boga. Povjerenje u ljubav Božju, činjenica da je Bog ljubav koja promišlja o svakome od nas, daje nam mogućnost da budemo istinski i autentični bogoliki ljudi, zaključio je vladika Porfirije.

Pjevanje na misnom slavlju predvodio je zbor iz Slavenskoga Broda koji je u ovo svetište došao predvođen svojim župnikom **Andrijom Đakovićem**. Misnom slavlju nazočio je subotički gradonačelnik **Saša Vučinić** sa suradnicima, generalna konzulica R. Hrvatske u Subotici **Ljerka Alajbeg**, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i republički zastupnik **Petar Kuntić** te brojni drugi predstavnici političkih, društvenih i kulturnih institucija.

Nakon misnoga slavlja vjernici su štovanje Gospinu liku iskazivali poljupcem, pjesmama i molitvom. Istoga je dana slavljena i jutarnja dvojezična sveta misa, te biskupska sveta misa na mađarskom jeziku, a u poslijepodnevnom satima služena je sveta misa za bolesnike, stare i nemoćne koju su organizirali djelatnici Caritasa Subotičke biskupije.

Ni kiša nije rastjerala Gospine štovatelje

Uoči samoga proštenja, u subotu 29. kolovoza, održano je i tradicionalno bdjenje, a predvodio ga je subotički biskup Ivan. Bdjenje se sastojalo se od pokorničkoga bogoslužja odnosno molitve krunice i razmatranja otajstava koje je predvodio upravitelj svetišta mons. dr. Andrija Kopilović, te osobne ispovijedi i Službe svjetla s procesijom sa svijećama i Go-

spinim likom. Sakramentu ispovijedi pristupio je ove godine veliki broj vjernika te su mnogi svećenici ispovijedali po nekoliko sati. Ni jaki vjetar ali ni kiša koja je počela padati nije spriječila ustrajne Marijine štovatelje da ostanu do kraja misnoga slavlja koje je nakon Službe svjetla predslavio katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** u koncelebraciji svećenika Subotičke biskupije. *Teška vremena proživljavamo. Nepostojano je ovo vrijeme i nesigurno. Mnogi strepe za radno mjesto, za zdravlje. Labave su obiteljske veze. Koliko treba odricanja i žrtve samo da se knjige kupe za učenike. I kad roditelji stvore za djecu i novac i stan, možda i radno mjesto, onda osjete da su iscrpljeni. Sve su dali, samo im srca ne ostane. Puno je patnje zbog neuspjeha odgoja. Radi se danju, radi i nedjeljom. Radnici su često ucijenjeni. Rade i bolesni, moraju i nedjeljom raditi. Plaća mala, nedostatna za život. Iscrpljen radnik tone dušom i duhom. Nestaje iz njega vedrine i dobre volje. Puno je apatičnih ljudi. I svejedno im je, sve je uzaludno. A kad nema ljubavi, žara, volje, nadolazi cigareta, droga, alkohol. Za svako će se zlo naći dinar.* Tako lako čovjek tone, rekao je na početku svoje propovijedi mons. Beretić, dodajući kako depresija pogađa ne samo razočarane radnike, nezaposlene, već i dijete, djevojku, mladića. *Takvim ljudima treba služiti današnji sve-*

ćenik, upozorio je propovjednik. Podsjećajući na riječi sv. Grgura Nazijanskog koji kaže da treba "treba očistiti sebe prije nego što se počne čistiti druge; treba biti poučen da bi se druge moglo poučavati; treba postati svjetlo da bi se moglo svijetliti; približiti se Bogu da bi se druge Bogu privodilo; biti posvećen da bi se druge posvećivalo", rekao je kako upravo s takvim mislim treba do-

ći na Bunarić jer je ovo *noć vode, noć plamena, noć srca i razmišljanja, ovdje nismo sami i ovdje molimo Mariju da nam voda bunarička odnese nevolje i tuge, da nam vatra Duha Svetoga spali sve zlo u srcu i u svijetu, da nam Bog dade radosno srce, zaključio je mons. Beretić. Pjevanje na subotnjem bdjenju i misnom slavlju predvodio je zbor župe Marija Majka Crkve pod ravnanjem **Miroslava Stantića** i glazbenom pratnjom **mr. Kornelija Vizina**.*

Proslavi proštenja prethodila je i trodnevica od 26. do 28. kolovoza. Svetoj misi uz propovijed, kroz tri dana prethodila je prve večeri molitva krunice s prigodnom meditacijom, druge večeri svečani pjevani marijanski Akathistos, a posljednje večeri križni put. Bunarićkim proštenjem službeno je završena proslava Dužijance 2009.

Zagrepčani dvostruki pobjednici HosanaFest-a 2009.

Piše: *Katarina Čeliković*

U organizaciju Hosanafesta bilo je uključeno 150 volontera što je poticaj da se s radom nastavi – istaknuo je osnivač i predsjednik Organizacijskog odbora Festivala, **vlč. dr. Marinko Stantić**. Mnogo pohvala ide domaćinima koji su oduševili svojim gostoprimstvom goste, a to je zasigurno odraz njihove vjere!

Četvrti festival hrvatskih duhovnih pjesama pod nazivom "**Hosanafest**" održan je 6. rujna u subotičkoj sportskoj dvorani osnovne škole "Majšanski put". U natjecateljskom dijelu programa nastupilo je petnaest izvođača iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Vojvodine.

Dvostruki pobjednici četvrtog po redu festivala hrvatskih duhovnih pjesama pod nazivom Hosanafest 2009., održanog 6. rujna u Sportskoj dvorani osnovne škole "Majšanski put", su **Ana Ostojić** i **Antonio Mock** (izvorno ovu pjesmu s Anom pjeva **Čedo Antolić**) iz Zagreba. Tekst i glazbu pobjedničke pjesme *Oduvijek i zauvijek* napisala je Ana Ostojić, a obradu potpisuje **Toni Eterović**. Ova je pjesma osvojila je nagradu izvođača i nagradu Stručnog povjerenstva. Statuu Festivala ovogodišnjim pobjednicima uručili su prošlogodišnji pobjednici – članovi VIS-a "**Matheus**". Nagradu za najbolji tekst dobila je **Snježana Kujundžić** za pjesmu *Naša mala molitva*. Najviše simpatija publike, koja je glasovala putem SMS poruka, dobila je pjesma *Kajem se, Isuse* **Nikole Jaramazovića** koju je otpjevala **Marija Jaramazović**.

Na slikama lijevo
- gore: *Snježana Kujundžić*,
nagrada za najbolji tekst

- dolje: *Nikola i Marija Jaramazović*,
nagrada publike

Prvonagrađeni: *Ana Ostojić* i *Antonio Mock*
sa dr. *Marinkom Stantićem*

Festival po mjeri mladih

Tekst s duhovnim sadržajem može poprimiti glazbeni izričaj, a može dobiti i svoj vizualni oblik. Kada takav tekst uglazbe mladi, kada ga izvedu na sceni, on poprima višestruku poruku. Svojom kreativnošću i velikom ljubavlju prema Stvoritelju, mladi slave Boga, povezuju se međusobno a idu ukorak s tehničkim napretkom, s pozitivnim idejama iz suvremenog svijeta. Vjerojatno su organizatori, a napose osnivač Hosanafesta **vlč. dr. Marinko Stantić**, imali upravo ovakvu viziju kada su prije četiri godine pokrenuli izvanrednu ideju festivala u Subotičkoj biskupiji. Da ga mladi vole vidljivo je iz njihovih priprema, spremnosti na žrtvu i danočno noćno vježbanje. Da su stvorili i onu drugu dimenziju – zajedništvo, vidljivo je po prijateljskim, po radosti koju izražavaju kada nastupaju čak i mogući "konkurenti", budući da je festival natjecateljskog karaktera.

Radionice za sudionike festivala

Tijekom dva dana festivala mladi su izvođači sa svojim subotičkim domaćinima imali prigodu za međusobno upoznavanje u zajedničkim radionicama duhovnog karaktera. Tako je subota bila dan za duhovnu izgradnju. Uvodno predavanje, na temu "Ne zaboravite talente Bogom dane", održao je **preč. mr. Mirko Štefković**, tajnik Subotičke biskupije. Biblijska prisposoba o talentima poslužila je mladima, podijeljenim u četiri skupine, kao vodilja za korišćenje talenata. Tako je jedna skupina imala zadatak uglazbiti tekst, druga je napravila melodramu, treća je koristila likovni talent, a četvrta je svim sudionicima izradila uspomenu. Upravo se u ovakvim aktivnostima produbljuje zajedništvo na koje su svi pozvani, a način je očigledno bio dobro izabran.

Scenska igra u predahu

Dvadesetominutni scenski prikaz pod nazivom "Ti si Božje remek djelo" izveli su mladi iz Subotice i okolice, koji je uz njihovu pomoć osmislila i koordinirala **Nevena Mlinko**. Na taj način su odgovorili na ovogodišnji moto HosanaFesta *Ne zaboravite talente Bogom dane!*. Čovjek, obeshrabren svojim grijesima i padovima, misli kako ne može biti dobar. Priziva Boga u pomoć koji počinje klesati čovjekove mane i dokazivati mu svoju neizmjerenu ljubav. U dijalo-

gu su sudjelovali **Filip Čeliković** (u ulozi Boga) i **Ivan Kovač** (u ulozi čovjeka). Njihov dijalog su plesom i pokretom pratili **Jelena Buljovčić, Josip Gabrić, Darko Jurić, Dragan Martinović, Jelena Mlinko, Ivan Pelhe, Vlado Remeš** i **Ivana Stipić** dvjema melodramama: "Ovo je tvoj život" i Carmina Burana (O fortune) uz koju su prikazali Isusovu izdaju, muku, smrt i uskrsnuće. Scenski prikaz je završio glavnom porukom ove predstave *Čovječe, tako si dragocjen u Božjim očima!* koju su uglazbili i izveli VIS "Proroci".

Festivalski dan

Ni ove godine nije izostala sveta misa na kojoj su domaćini i gosti u nedjelju, 6. rujna Bogu zahvalili za dar zajedništva i za talente kojima ih je obdario. Naravno da su ostatak vremena iskoristili za razgledanje Subotice i Palića.

Festival je imao i svoje kušnje. Sve je bilo spremno za nastup u sportskoj dvorani Tehničke škole u kojoj je, na nesreću, izbio požar. Ravnateljica škole "Majšanski put" **mr. Silvija Tot** velikodušno je potom ustupila školsku sportsku dvoranu u kojoj se i održao festival.

U scenografski lijepo uređenom ambijentu izvedeno je petnaest kompozicija. Kako je festival imao humanitarni karakter, a prihod je namijenjen zajednici Hosana za odvikavanje mladih od ovisnosti o drogi, svoju pomoć u organizaciji pružili su i štice iz Zajednice.

Nakon natjecateljskog dijela programa pred publikom je svoje životno iskustvo posvjedočio **Zoltan Sečenji** iz Novog Sada, koji je na dan festivala službeno završio svoj boravak u *Zajednici Hosana*. Publika je bila dirnuta njegovim svjedočenjem a njegovi prijatelji iz zajednice darovali su mu križ koji će ga podsjećati na život u zajednici i pratiti u daljem životu.

Nevena Mlinko i **vlač. Predrag Alilović** pokazali su se odličnim voditeljima programa a publika je doista uživala i nagradila toplim pljeskom sve izvođače.

Festival je bio humanitarnog karaktera a prilog od prodaje ulaznica dobila je Zajednica Hosana.

Pobjednici o festivalu...

– Nekako u srcu čovjek uvijek očekuje neku potvrdu za ono što radi. Za neko povjerenje koje daš Gospodinu očekuješ njegov odgovor. To je ono što smo htjeli i dobili smo to – rekla je Ana Ostojić.

– Ja sam prvi put na Festivalu, ali me je dojmilo zajedništvo među sudionicima, radost koja proizlazi iz susreta s drugim glazbenicima Festivala. Imali smo radionice dan prije i tu smo se upoznavali. Zapravo me fascinira ta susretljivost, ta zagrljenost, te emocije, ta radost za svaki uspjeh, za svaki osvojen bod, pljeskanje – istaknuo je Antonio Mock.

o domaćinima...

– Duhovna glazba teži istoj poruci: Krist je put, istina i život. Pohvaljujemo domaćine i mještane Subotice. U buduću se želimo potruditi povući sve one koji su lijeni doći, a za nas više nije upitno – posvjedočila je Ana.

– Vrlo me je ugodno iznenadila Vojvodina i Subotica i ljudi koji ovdje žive. U Zagrebu će drugi čuti samo najbolje o Subotici i Vojvodini – dodao je Antonio.

Nakon festivala druženje uz tortu

Dvodnevna proslava proštenja na Hrvatskom Majuru

Proštenje sv. Marka Križevčanina na Hrvatskom Majuru ove se godine prvi put slavilo dva dana, 5. i 6. rujna.

U subotu navečer, 5. rujna, ondje je Mladež Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini organizirala svoj skup koji su započeli svetom misom u 18 sati koju je predvodio vlč. **Dragan Muharem**, prefekt sjemeništa "Paulinum" u zajedništvu s preč. **Željkom Augustinovicim**, župnikom iz Male Bosne te vlč. **Miroslavom Orčićem**. Na misi je sudjelovalo oko dvjesto mladih iz čitave Vojvodine a pridružili su im se i čelnici stranke te izaslanici koji su toga dana imali svoj skup u Subotici. Među gostima su bili i **Ljerka Alajbeg**, generalna konzulica i **Anto Franjić**, konzul savjetnik Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici.

Poslije sv. mise priređeno je druženje na salašu obitelji **Gabrić**, koja skrbi o "Gabrićevom križu". Goste je od križa do salaša prevezio svećani fijaker.

Sutradan, 6. rujna, održano je sad već tradicionalno proštenje, na istome mjestu kod Gabrićeva križa. Sv. Misu je predvodio preč. **Željko Augustinov**, župnik iz Male Bosne. On je ujedno i župnik Hrvatskog Majura, budući da i on teritorijalno pripada župi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni. S njim su

misu suslavili **mr. Andrija Anišić** i vlč. **Dragan Muharem**. Na misi se i ove godine okupilo preko tri stotine vjernika, sadašnjih i bivših stanovnika Hrvatskog Majura kao i vjernika i štovatelja sv. Marka Križevčanina iz okolnih sela kao i iz Subotice. U prigodnoj propovijedi, župnik Augustinov je podsjećajući na patnje i stradanja sv. Marka Križevčanina, ohrabrio okupljene da strpljivo i s ljubavlju nose životne križeve, jer to uvijek u konačnici donosi blagoslov kako pojedincima, tako i obiteljima i narodu. On je podsjetio da je prošle godine imenovan župnikom u Maloj Bosni neposredno pred proštenje na Hrvatskom Majuru, te tako ovim proštenjem obilježava na neki način i prvu obljetnicu svoga župnikovanja pa je stoga i prihvatio ove godine predvoditi misu proštenja. On je zahvalio okupljenom mnoštvu i braći svećenicima na sudjelovanju uz želju da se iduće godine okupimo u još većem broju.

Na misi su pjevali mladi iz Male Bosne uz pratnju tamburica, predvođeni **Nelom Skenderović**.

Za mene koji sam rođen na Hrvatskom Majuru i ondje proveo svoje djetinjstvo je doista radosni događaj

što se proštenje ove godine slavilo dva dana. Neka zagovor sv. Marka Križevčanina, koji je za vrijeme studija u Rimu, uz potpis svoga imena dodao i riječ "Croata", izmoli blagoslov Hrvatskom Majuru i svim njegovim stanovnicima sadašnjim i bivšim, a daj Bože i budućim te se tako sačuva ne samo ime, nego i život, u tom jedinom selu s hrvatskim predznakom u R. Srbiji.

Andrija Anišić

Svečano proslavljeno Rođenje Blažene Djevice Marije u Doroslovu

U svetištu Majke Božje u Doroslovu, 8. rujna svečano je proslavljeno proštenje u nazočnosti mnoštva hodočasnika od kojih su onamo neki stigli već prethodnu večer.

Po ustaljenom rasporedu služile su se mise na njemačkom, slovačkom i hrvatskom jeziku. Svečano euharistijsko slavlje proštenja na mađarskom jeziku u 10 sati predvodio je biskup iz Győra, **mons. dr. Lajos Pápai**. Slavlje je započelo veličanstvenim ophodom u kojem je Gospin kip od "Bunarića" prenesen na glavni oltar, uz pratnju mnoštva barjaka i mladih obučenih u mađarske narodne nošnje. S biskupom gostom koncelebrirao je i domaći biskup **mons. dr. Ivan Péntes** te brojni svećenici Subotičke i Zrenjaninske biskupije. Na misi su bili nazočni i generalni konzul R. Mađarske iz Subotice **Ferenc Nagy** kao i visoki dužnosnici mađarskih kulturnih, društvenih i političkih udruga iz Vojvodine kao i dobročinitelji koji su najviše doprinijeli da se to svetište vrlo lijepo obnovi.

U prigodnoj propovijedi biskup Pápai je među ostalim rekao: *Svatko traži Boga, priznao on to ili ne. Mnogi su samo vjernici u slobodno vrijeme. Isto tako mnogi ističu: 'Isus - da,*

Crkva - ne, jer je puna grješnika'. Pa, ako je puna grješnika, naglasio je propovjednik, baš zato joj pripadamo jer smo i sami grješnici. Novija istraživanja pokazuju da su pravi vjernici najzdraviji ljudi. I sam Isus je rekao: 'Došao sam da život imaju u izobilju da ga imaju' (usp. Iv 10,10). Po tom istraživanju najgore prolaze oni koji ne žive dovoljno duboko svoju vjeru. Marijo, pokaži nam Isusa - Istinu. Pokaži nam Sv. obitelj! Pokaži nam Crkvu, kako bismo mogli biti pravi vjernici, pravi članovi svojih obitelji i pravi članovi Crkve, zaključio je propovjednik.

E. Richter

2009/09/08 11:48

Sonta: Proslava sv. Lovre, zaštitnika župe

Kao i svake godine, vjernici župe Sv. Lovre željno iščekuju blagdan svoga zaštitnika – kirbaj. Cijela župa se na poseban način priprema trodnevnicom.

U nedjelju 9. kolovoza svečanu misu je predslavio mladomisnik vlč. **Dragan Muharem** iz Vajske u koncelebraciji arhiepiskopala Podunavskog arhiepiskopata preč. **Jakoba Pfeifera** i domaćeg župnika vlč. **Dominika Ralbovskog**. Na sam blagdan, 10. kolovoza, svečano euharistijsko slavlje je predvodio gost iz Rima dr. th. **Štefan Turansky**, regional za srednju i istočnu Europu salezijanskog reda. Sudjelovanjem na proslavi sv. Lovre, vjernici su pokazali koliko štiju svojega zaštitnika. Lijepi broj djece, mladih i starijih u narodnoj nošnji, u prikaznoj procesiji dočarali su još više ugođaj ovoga blagdana. /**Kristina Ralbovsky**/

Proštenje u Svetozaru Miletiću

Na blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije, 8. rujna, proslavljeno je u Svetozaru Miletiću proštenje. Jutarnju svetu misu predslavio je župnik iz Bačkoga Brijega Davor Kovačević zajedno s domaćim župnikom Antalom Egedijem, a ministrirao je Nikola Knezi.

Na kraju mise župnik je zahvalio i pročitao imena 42 darovatelja za popravak krova župnoga ureda koji je rađen ovoga ljeta. Također je čestitao svom kolegi 16. obljetnicu svećeničkoga ređenja. Najavljen je i blagoslov križa na salašu obitelji Tereze i Tune Mandić.

Polovicom 18. stoljeća, trideset obitelji osnovalo je ovo selo. Znajući da ni jedna zajednica ne opstaje bez duhovne hrane, odlučuju sagraditi crkvu. Kao svoju patronu uzimaju najbližu Spasitelju, Njegovu majku, Blaženu Djevicu Mariju. U toj crkvi prvo krštenje je bilo 9. prosinca 1752. godine, od kada se vode crkvene knjige koje su sačuvane do danas. Tako se već dva i pol stoljeća Lemešani utječu Maloj Gospi u svojim molitvama. /**Lucia Tošaki**/

Međugorje: 20. Međunarodni molitveni susret mladih

Skupina mladih iz Kule, Selenče i Sonte, uputila se 2. kolovoza na Festival mladih u Međugorju, uz pratnju o. Antonija Turčanika, vlč. Dominika i Kristine Ralbovsky.

Mladi su bili smješteni u Čitluku, u Obiteljskom centru Ivan Pavao II. Program se svaki dan sastojao od predavanja, svjedočanstva, pjesama, molitve krunice i sv. mise. Svaku

večer bilo je i klanjanje pred Presvetim, a ostalih dana, među ostalim, bilo je i predstavljanje mladih iz raznih zemalja, procesija sa svijećama po selu, predstava "Vjerujem" zajednice Cenacolo, koja je na nas ostavila duboki dojam, a potom i oproštaj u srijedu 5. kolovoza. Susret je završio svetom misom na Križevcu, u četvrtak 6. kolovoza.

Tijekom tih nekoliko dana, naša mala skupina posjetila je zajednicu Sestara misionarki ranjene obitelji. Ovu družbu utemeljila je s. **Josipa Kordić** 2002. godine. Zatim smo posjetili Majčino selo, u kojem žive djeca bez roditelja i zajednicu "Milosrdni Otac", mušku zajednicu za odvikavanje od droge. Ove zajednice je utemeljio pokojni fra **Slavko Barbarić**. Dirljiv je bio doživljaj pješačenja na Podbrdo. Uz molitvu krunice, neki su bosni pješačili na brdo ukazanja.

Na samom Festivalu sudjelovalo je oko 40.000 mladih iz 70 različitih zemalja svijeta. Na sv. misama je svaki dan bilo oko 500 svećenika, a njih oko 100 je ispovijedalo. Naša se skupina svojim domovima vratila radosna duha, puna blagoslova od Gospe Međugorske. Zahvalni smo Bogu što nam je omogućio lijep boravak na ovom susretu, fra **Miljenku Stojiću** OFM, koji je bio brižljiv domaćin i svima onima koji su pomogli da nam ovaj susret bude na radost. /**Miloš Vodeničar**/

Pod zaštitu Tvoju – izložba u čast Majke Božje

Povijesno-istraživački odjel HKUPD-a "Matoš" iz Plavne, priredio je 16. kolovoza u dvorani Vatrogasnog doma izložbu pod nazivom "Pod zaštitu Tvoju".

Cjelodnevna izložba organizirana u sklopu godišnjeg koncerta ovoga Društva, koji obilježava godinu i pol dana od svoga osnutka, zamišljena je kao prinos proslavi i svojevrstni produžetak blagdana Uznesenja Blažene Djevice Marije ili Velike Gospe. U postavci su se mogle vidjeti slike, knjige, kalendari, kipovi i drugi predmeti u čast Majci Božjoj. Naslov izložbe nije slučajna. Ovo je naziv jedne skladbe dr. Josipa Andrića koju je on 1965. godine posvetio Evici i Antunu Šarvariju i vlastoručno napisao: "Pod zaštitu Božju i Majke Božje preporučam dragu Plavnu, da bude sačuvana od nesreće: poplave Dunava". Plavni je tada prijetila velika opasnost, ali je ipak mimoišla. "Matoš" želi u svom djelovanju sačuvati već gotovo zaboravljenu tradiciju naših predaka i razvijati kulturu i identitet naše zajednice. Stoga su ovakve izložbe, kao i svi kulturni i vjerski događaji, neizmjenjivo korisni. Toga je dana, u dobro osmišljenoj glazbeno-literarnoj večeri, po prvi puta

nastupila mala dječja skupina recitatora, pjevača i plesača. Maleni **Luka, Nataša, Ksenija** i **Toni** razveselili su publiku. O izložbi, koja je zasigurno zaslužila veću pozornost, ipak najbolje svjedoče riječi župnika **Josipa Štefkovića**: *Lijepa izložba u čast Majci Božjoj! Sve to svjedoči da su nam preci bili pobožni ljudi! Daj Bože da se u njih ugledamo*, rekao je tom prigodom župnik. /**Zvonimir Pelajić**/

Mladomisnik Vejin, gost đurđinske župe

U đurđinskoj crkvi Sv. Josipa Radnika, 16. kolovoza župnu misu u 10 sati predslavio je mladomisnik Jovan Vejin. Zajedno s njim, euharistiju je suslavio i župnik Lazar Novaković. Župna zajednica se uz goste iz Subotice, okupila u lijepom broju.

Jovan je rođen 27. kolovoza 1980. u Bačkoj Palanci, gdje je godinu dana kasnije i kršten u pravoslavnoj crkvi Sv. Jovana Krstitelja. Kad mu je bilo devet godina, krenuo je na vjeronauk i u crkvu s prijateljem iz ulice. Veliki utjecaj na njegov život, osobito duhovni, imao je tadašnji bačkopalanački župnik, pokojni Lazar Ivan Krmpotić. Kasnije će u đurđinskoj župi ova suradnja, odnosno duhovno vodstvo, biti još intenzivnije. Tako će godine 1994. Jovan biti primljen u puno zajedništvo s Katoličkom Crkvom. Tu će tri godine kasnije upoznati karizmu Neokatekumenskog puta. O ovome događaju sam Jovan kaže kako ga je Gospodin po drugi put "pronašao". U Đurđinu je ušao u Zajednicu kojoj i danas pripada, a to je ujedno i prva zajednica Neokatekumenskog puta u Subotičkoj biskupiji. Tu je, malo-pomalo, rastao u svojoj vjeri i otkrivao svoj poziv. U svojoj prvoj propovijedi u đurđinskoj crkvi, posvjedočio je o svome zvanju: *Za vrijeme hodočašća mladih u Rim u Jubilarnoj 2000. godini sa Sv. Ocem Ivanom Pavlom II., odlučio sam uz Božju pomoć i rasuđivanje i podršku katehista, ponuditi svoju raspoloživost Gospodinu za poziv prezbitera.*

Svoju bogoslovsku formaciju započinje u biskupijskom misijskom sjemeništu Redemptoris Mater u Puli. Ondje studira pet godina na filozofiji i teologiji. Zatim, prema planu Puta, ide na pastoralnu praksu. Tri godine provodi u različitim župama i biskupijama Hrvatske i Srbije, upoznaajući život i rad na župi, te katehizirajući u raznim ekipama katehista. Sakrament Sv. reda primio je 6. lipnja ove godine u pulskoj katedrali. Sutradan je u Premanturi slavio svoju Mladu misu. Najesen će započeti poslijediplomski studij kanonskog prava u Veneciji. Đurđinski župnik Lazar Novaković velikodušno je prihvatio ovo slavlje, te je srdačno izrazio dobrodošlicu svom mladom gostu. Neokatekumenska zajednica je priredila lijep doček mladomisniku Jovanu, za koju će on uvijek biti "naš Jovica".

Verica Dulić

Bač: Proštenje u franjevačkoj crkvi Uznesenja BDM

Blagdan Velike Gospe proslavljen je 15. kolovoza u franjevačkoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Baču. Misno slavlje predslavio je župnik bačke crkve Sv. Pavla, vlč. Josip Štefković.

U propovijedi vlč. Josip je govorio o istini, koja se često zaobilazi raznim oblicima promidžbe, klevetama, diplomacijom, mudrovanjem. *Lažno mudrovanje je veliko zlo, a dvolična mudrost - mač s dvije oštrice*, upozorio je propovjednik, dodavši kako ljudi danas olako prebacuju vlastitu odgovornost i krivnju na druge i nisu spremni priznati učinjeno zlo, pokajati se, činiti pokoru i praštati jedni drugima. *Svi hoće ostvariti na bilo koji način određeni uspjeh i karijeru, a zaboravljaju kako nigdje ne piše da čovjek mora uspjehi nego bi se morao biti spreman i na žrtvu. U tome nam može biti primjerom i uzorom naša Gospa. Marija je, poslije Isusa, najveća božanska osoba koja nam može pomoći u svim poteškoćama. Ona nam je velika nada za našu sreću i sve plodove u životu*, zaključio je vlč. Štefković. /**Zvonimir Pelajić**/

Djeca hrvatskih odjela ponovno na Bikovu

Djeca hrvatskih odjela OŠ "Matko Vuković" iz Subotice i ove su se godine okupili na Bikovu posljednje subote mjeseca rujna.

Susretom zahvaljuju Bogu na proteklom ljetu i za sva druženja i ljetovanja koja su proveli zajedno na Jadranskom moru, zahvaljujući suradnji njihovih učitelja, nastavnika i roditelja te zahvaljujući pomoći udruge "Stopa", koju predvodi **Mičo Skenđerović**. Bila je to njihova zahvala Bogu i svim dobročiniteljima koji su im omogućili ljetovanje, ali i molitva za blagoslov u novoj školskoj godini.

Susret je započeo sv. misom u crkvi Uznesenja BDM koju je predvodio domaći župnik **Julije Bašić**. S njim su Euharistiju slavili **mr. Andrija Anišić**, dekan i **p. Marijan Kovačević, p. Ivan Holetić**, a slavlju su se pridružili i **Željko Augustinov, Marijan Vukov** te **dr. Oskar Čizmar**, koji su kao duhovnici pratili djecu na njihovu ljetovanje.

U drugom dijelu slavlja na salašu **Grge** i **Gabrijele Tikvicki**, djeca su izvela prigodni program pod vodstvom učiteljice **Ane Čavrgov**, a susret je završio domjenkom i druženjem i sportskom rekreacijom u dvorištu, dok su se neki oprobali i u jahanju. /A. A./

Proslavljena 113. obljetnica crkve Sv. Roka

Nakon veličanstvene proslave 100. obljetnice crkve 1996. godine, župljani župe Sv. Roka u Subotici obilježavaju svaku obljetnicu svoje crkve na jedinstven način. Naime, svake godine te nedjelje na misi sudjeluje i Subotički tamburaški orkestar. Tako je bilo i ove godine u nedjelju, 13. rujna o 113. obljetnici crkve.

Euharistijsko slavlje je predvodio **preč. Julije Bašić**, bikački župnik zajedno s domaćim župnikom **mr. Andrijom Anišićem**. U prigodnoj propovijedi **preč. Bašić** je istaknuo kako je važno da svaki čovjek i svaki vjernik poštuje svoje korijene te bude vjeran svojoj narodnoj i vjerničkoj pripadnosti. Osobito je istaknuo potrebu zahvalnosti pradjedovima koji su tu crkvu gradili, uljepšavali i obnavljali, ali je na sadašnjoj i budućoj generaciji dužnost i obveza da za svoju crkvu, za svoj dom molitve vode brigu tako što će revno sudjelovati na nedjeljnim misama ali i materijalno podupirati.

U prikaznoj procesiji uz euharistijske darove umjetnica **Josipa Križanović** prinijela je svoju sliku pod nazivom "Dužijanica" koja prikazuje mlade u bunjevčakoj narodnoj nošnji okupljene pred crkvom Sv. Roka. Tu sliku je za ovu zgodu darovala župi i župniku, kako je napisala u posveti. Na kraju mise župnik je zahvalio predvoditelju slavlja i svim vjernicima na sudjelovanju a na poseban način **Stipanu Jaramazoviću**, kojemu je čestitao što već punih pedeset godina tamburom slavi Boga i proslavlja naš narod. Župnik je također zahvalio tvrtki "IVMARK" čiji su vlasnici **Antun** i **Josipa Križanović**, što su se zauzeli da se osvijetli i zadnji dio crkve Sv. Roka te su za tu zgodu darovali specijalni reflektor, tako da je crkva sada osvijetljena i sprijeda i s njezinog zadnjeg dijela. Subotički tamburaški orkestar je, kao i uvijek, predvodio **Stipan Jaramazović**, dok je orkestrom ravnala **Sonja Berta**. Orkestar je pratio sve pjesme na misi koje je pjevao župni zbor pod ravnanjem **s. M. Jasne Crnković**. Psalam je pjevala **Martina Dulić**. Kod ručka, župnik je zahvalio i **Mariji** i **Stipanu Marjanušiću** koji već petnaest godina na različite načine rade za dobrobit župne zajednice. /Zv/

Život iriške župe kroz kolovoz

Kolovoz je u iriškoj župnoj crkvi započeo svetom misom koja je uz 10. godišnjicu smrti **Katice Veles** slavljena 1. kolovoza. U nedjelju 2. kolovoza gosti iz R. Hrvatske i Bosne i Hercegovine i članovi obitelji okupili su se na blagoslovnoj molitvi kod groba pok. **Pere Karačića**, a nakon toga na misi u našoj kapelici u Vrdniku. I ove godine naša župa i filijale sudjelovale su u večernjem programu i na sam dan Gospe Snježne na Tekijama kod Petrovaradina. Vjernici župe Surčin sa svojim župnikom **Markom** su posjetili manastir Ravanicu, a potom kapelicu u Vrdniku. Uz pozdrav i riječ župnika o povijesti katolika te pjesmu, župnik i domari **Zvonko** i **Svetlana** goste su počastili u dvorištu naše kapelice.

Na dan Preobraženja Gospodnjeg, 6. kolovoza, oprostili smo se u Vrdniku od dobrog i vjernog rudara **Krešimira Kordića** (79). U nedjelju, 9. kolovoza, sveta misa slavljena je u Šatrincima za oca i mladog sina obitelji **Sloboda**, a također i u Dobrodolu za obitelj **Obad**. Na blagdan sv. Lovre, 10. kolovoza, sveta misa slavljena je za "blago naše Crkve": obitelji **Križanović, Pap, Horvat** i našeg župnika, jer je to dan njegove Mlade mise (34. godišnjica).

Uoči Velike Gospe slavili smo misu za pok. roditelje i braću naše velike dobročiniteljice **Anđe Varga**, a na sam blagdan, 15. kolovoza, u Vrdniku je uz drage goste iz Zrenjanina i Mitrovice slavljena sveta misa za pokojne iz obitelji **Divjak**. U nedjelju, 16. kolovoza, u Vrdniku je slavljena sveta misa na četiri nakane: za obitelji **Karačić** i **Sušak, Morvaj** i učiteljicu **Olgu Savić**. Na dan 18. kolovoza oprostili smo se od našeg vrijednog vinogradara **Matiije Mulaja** (82). Iste večeri na misi smo zahvalili Bogu za ovaj bogati život, jer *Bog je taj koji daruje život i polaže temelje za život ljudi*, poručio je župnik.

U dva dana, 19. i 20. kolovoza, proslavili smo dva crkvena slavlja u filijali Šatrinci: pravoslavni blagdan Preobraženja i katolički spomendan sv. Stjepana. Svetu misu na mađarskom jeziku predvodio je zlatomisnik, **Lajos Suhajda**. Od **Zlate Klasić** (89) oprostili smo se 21. kolovoza, naše dobre "tete" koja je tijekom života učinila veliko djelo, usvojivši jednog sina. U nedjelju, 23. kolovoza, okupili smo se na svetoj misi u Šatrincima, koja je služena za četiri brata, u zajedništvu s obitelji **Greč**. U ponedjeljak, 24. kolovoza, župnik je u Palači Vlade RS u Beogradu nazočio sastanku svih koordinatora za školski vjeronauk na početku nove školske godine. O spomendan sv. Monike, 27. kolovoza, okupili smo se u lijepom broju s dragim sestrama (također iz RH) i obitelji na svetoj misi za **Marijanu Madacki**.

I ove godine naša župa je jednim autobusom hodočastila na Bunaričko proštenje (bdjenje 29. kolovoza). Već na početku svi hodočasnici su posjetili kapelicu Sv. Barbare u Vrdniku gdje smo opet sutradan u nedjelju slavili svetu misu za pok. obitelji **Petruš** i **Pančiško** s porukom: *Budimo ljudi srca, jer narod koji ima Božji Zakon i po njemu živi stječe sigurnost, ponos i ugled među drugim narodima*.

Zadnjeg dana mjeseca kolovoza naš je župnik, kao koordinator za školski vjeronauk, u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Petrovaradinu upriličio sedamnaesti u nizu susret svih vjeroučitelja Srijemske biskupije, uz nazočnost biskupa **mons. Đure Gašparovića**.

f. f.

Srijemska Mitrovica: Bdjenje uoči svetkovine Velike Gospe

Uoči blagdana Velike Gospe, na mitrovačkoj Kalvariji upričeno je 14. kolovoza bdjenje koje se sastojalo iz pobožnosti križnoga puta te svete mise. Bdjenju je nazočio velik broj vjernika, želeći kroz molitvu i pobožno pjevanje iskazati čast Nebeskoj Majci kojoj se rado utječu u svojim ovozemaljskim potrebama.

Bdjenje je predvodio župnik i dekan srijemskomitrovačkog dekanata **preč. Eduard Španović**, uz koncelebraciju župnog vikara **vlč. Ivica Zrno**. U svojoj homiliji župnik je rekao da lik Blažene Djevice Marije na nebo uznesene čovjeku sja kao svjetionik života prema kojem se trajno trebamo okretati. *Bitni dio Marijina života, u koji se uvijek trebamo ugledati, jest zahvalnost Bogu. Čovjek današnjice pozvan je nasljedovati Mariju u zahvaljivanju Bogu za sve primljeno. A zahvalnost prema Bogu ocrta se i kroz zahvalnost prema čovjeku. Stoga, Marija je naša Majka koja nas okuplja oko sebe i čini trajno upućenima na bližnjega*, rekao je propovjednik. Tom prigodom blagoslovljen je i novi oltar koji je napravljen za kalvarijsku kapelicu. Bdjenje je završeno marijanskom procesijom sa svijećama, uz pjevanje brojnih marijanskih pjesama koje je predvodio mitrovački župni zbor.

Ivica Zrno

Spomendan sv. Rozalije

U Banatskom Dvoru, odnosno u njegovu naselju Udvarnok, proslavljen je 4. rujna spomendan sv. Rozalije iz Palerma. Riječ je o filijali župe Torda, čiji župnik je i njen upravitelj.

Na sam blagdan slavljena je sveta misa u ne tako davno obnovljenoj crkvi, koja je postavljena na mjesto prijašnje kapele. Poticajno je što su na svetu misu također došla i školska djeca koja su pozorno pratila svetu misu. Misno slavlje predslavio je i propovijedao salezijanac **Janez Jelen**, u zajedništvu s domaćim župnikom **Andrásom**, župnikom iz Novog Bečeja **dr. Jánosom Sótijem** i novim župnikom u Jermenovcima **Lászlóom Petóm**. Govoreći o životnom putu malo poznate sv. Rozalije iz Palerma, djevice i pustinjakinje, don Janez je potaknuo okupljene vjernike da se utječu ovoj svetici u svojim tjelesnim i duhovnim nevoljama. Preporučimo joj naročito mladež, kako bi kod izbora zvanja imali pred očima ne samo zemaljske koristi, nego prije svega spas svoje duše: da ostanu vjerni Isusu Raspetomu, zaključio je propovjednik. /J. J./

Mala Gospa u Srijemskim Karlovcima

Blagdan Male Gospe tradicionalno je proslavljen 8. rujna u obnovljenoj Kapeli Gospe od mira u Srijemskim Karlovcima.

Mnoštvo vjernika župe Srijemski Karlovci i iz susjednih župa Srijemske biskupije, pohodili su Kapelu Gospe od mira u Srijemskim Karlovcima, gdje je euharistijsko slavlje predvodio župni vikar župe Presvetoga Trojstva u Srijemskim Karlovcima **Ivan Rajković**, uz koncelebraciju dekana petrovaradinskog dekanata **preč. Tomislava Kovačića**, mjesnog župnika **Ivice Čatića**, župnika župe Čerević-Beočin **Marka Lončara**, župnika župe Petrovaradin-3 **Marka Loša** i župnika župe Petrovaradin-2 **Stjepana Vukovca**. U propovjedi župni vikar je govorio o slavlju rođenja Blažene Djevice Marije – predskazanju budućeg mira. Istaknuo je da je rođenjem BDM, njenim pristankom i kroz nju na zemlju došao Božji mir. *Marija je prava Gospa od mira, Kraljica trajnoga mira koji Bog ljudima šalje na zemlju. Zato ako smo u nemiru bilo sami sa sobom, s drugim ljudima ili smo se udaljili od Boga, zamolimo našu Gospu da nam pomogne da se pomirimo. Neka nas ona privede bliže Bogu – izvoru svakog istinskog mira. Ako je iskreno zamolimo na tu nakanu, takvu nam molbu sigurno neće odbiti*, rekao je župni vikar Ivan Rajković. Svečanost je pjesmom uzveličao crkveni zbor župe Presvetog Trojstva u Srijemskim Karlovcima. Na kraju mise župnik domaćin Ivice Čatić uputio je riječi pozdrava i zahvalnosti svima

koji su pomogli u organizaciji i izvedbi ove proslave blagdana Male Gospe, i obavijestio je o daljnjem tijeku obnove Kapele mira u Srijemskim Karlovcima, da su u tijeku radovi na drugoj etapi izgradnje ograde oko Kapele, te da je raspisan tender za izgradnju nove sakristije za Kapelu mira. Napomenuo je da su župna vijeća župe Presvetog Trojstva u Srijemskim Karlovcima uz njegovu suglasnost odlučile obnoviti davne tradicionalne običaje proslave i druženja, stoga je i ova proslava Male Gospe zato bogatija.

Tomislav Mađarević

Petrovaradin: Susret vjeroučitelja Srijemske biskupije

Na početku školske i vjeronaučne godine, u Biskupskom ordinarijatu u Petrovaradinu u ponedjeljak 31. kolovoza ove godine, održan je susret vjeroučitelja i vjeroučiteljica Srijemske biskupije. Susret je upriličen nakon susreta svih koordinatora vjerske nastave u Vladi Republike Srbije u Beogradu povodom početka nove školske godine 2009./2010. kojem je nazočio i preč. Blaž Zmaić, povjerenik i koordinator za vjeronauk u školama i za župnu katehezu u župama Srijemske biskupije.

Susret je započeo duhovnim programom u župnoj crkvi Sv. Jurja, mučenika, u Petrovaradinu, molitvom i pjesmom, razmišljanjem i meditacijom na temu riječi Isusove: *Izađe sijajč sijati*, a pripremio ga je sam koordinator Zmaić.

Na početku radnog dijela, nazočne je pozdravio biskup srijemski mons. Đuro Gašparović, ohrabrujući sve vjeroučitelje da hrabro idu naprijed u njivu Gospodnju, u škole i u naše župne i obiteljske zajednice. Uslijedilo je predavanje koordinatora Zmaića na temu "Vjeroučitelj kao osoba kojoj na srcu leži cjelokupna predaja vjere budućim naraštajima". Predavanje je obuhvatilo zvanje vjeroučitelja: vjeroučitelj i škola, vjeroučitelj i Crkva, pastoralna služba vjeroučitelja, vjeroučitelj i roditelji, vjeroučitelj i učenici, vjeroučitelj kao svjedok i vjeroučitelj i njegov duhovni život. *Škola je mjesto u kojem Crkva ostvaruje svoje odgojno, evangelizacijsko i kulturno djelovanje, mjesto najintenzivnijega dijaloga između kulture i vjere. To je mjesto u kojem se Crkva svakodnevno susreće s djecom i mladima, s prosvjetnim djelatnicima, roditeljima i svima onima koji su uključeni u odgojno-obrazovani sustav*, poručio je predavač. Koordinator Zmaić je sudionike upoznao s novinama o kojima je bilo riječi na spomenutom sastanku koordinatora za vjeronauk u školama u Beogradu. Radi se, naime, o najavljenim izmjenama u prijedlozima novoga Zakona o osnovama sustava obrazovanja, o organiziranju stručnih seminara, o suradnji sa školskim institucijama, o djelotvornosti vjerske nastave, o pitanju udžbenika i o nekim pitanjima u svezi početka nove školske godine. Potom je iznio kratki program rada za Srijemsku biskupiju u novoj školskoj godini. Pristupilo se potom razmjeni dosadašnjih iskustava u prošloj školskoj godini, te je bilo govora o rasporedu službi vjeroučitelja u novoj školskoj godini. Završnu riječ imao je biskup Gašparović koji je pozvao sve vjeroučitelje na zreliju, sigurniju i odlučniju odgovornost prema vjeronauku u školama i vjeroučenicima, te je u povjerenju prema Kristu, Crkvi i samom sebi, potaknuo na blisku suradnju sa župnicima. Radni dio je završio molitvom, pjesmom i prošnjama Gospodinu u zahvalnosti za plodonosni rad ovoga susreta.

Tomislav Mađarević

Proslava spomendana sv. Stjepana

Spomendan ugarskoga kralja, sv. Stjepana, proslavljen je 20. kolovoza u više mjesta u Banatu: u Novom Bečeju, Vranjevom, Sajanu i Skorenovcu te u Zrenjaninu, u maloj gimnazijskoj crkvi u središtu grada.

Crkva je sagrađena godine 1845. Služila je kao crkva za studente-gimnazijalce. Gimnaziju su ustanovili i vodili do 1918. godine redovnici pijaristi. Poslije toga je gimnaziju i crkvu preuzela država. Od tada se u njoj sveta misa slavi samo jedanput godišnje. Crkva se nalazi u strogom centru grada u Gimnazijskoj ulici, nasuprot hotelu Vojvodina.

Misno slavlje predslavio je i propovijedao srebromisnik i župnik iz Novog Bečeja dr. János Sóti, a suslavili su János Hallmai, salezijanac Janez Jelen i zrenjaninski župnik László Gyuris. U svojoj propovijedi dr. Sóti je naglasio veliku pobožnost sv. Stjepana. U teškim danima za narod, kada je iznenadnom smrću umro njegov jedini sin, najbolji izlaz iz krize za budućnost svoju i svojega naroda, vidio je u tomu da ih sve povjeri nebeskoj Majci Mariji, po njoj njezinu Sinu Isusu Kristu koji je izvor svih milosti, rekao je propovjednik, dodajući da kao što sv. Stjepan vidio najbolju budućnost za sebe i svoje narode u zagovoru Majke Božje, i mi sa sigurnošću možemo vidjeti izlaz iz tjelesnih i duhovnih poteškoća kod naše nebeske Zagovornice. *Ova je crkva kroz duge godine služila odgoju mladeži: preporučimo Majci Božjoj našu mladež. Kako će biti odgojena naša mladež, takva će biti budućnost naših naroda. Zato po primjeru svetog Stjepana učinimo sve da primi dobar kršćanski odgoj kod župnog, kod školskog vjeronauka, a naročito u domaćoj obitelji*, zaključio je propovjednik.

Pjevanje na misnom slavlju predvodio je zbor Emanuel, kojim je ravnala s. M. Kornélia Bóth.

Janez Jelen

Proslavljena Velika Gospa u Titelu

Blagdan Velike Gospe proslavljen je 15. kolovoza u titelskoj župnoj crkvi, a na svetoj misi koju je predslavio salezijanac Janez Jelen iz Mužlje u zajedništvu s domaćim župnikom Franjom Lulićem i župnikom iz Budisave Robertom Erhardtom koji je propovijedao na mađarskom jeziku, okupili su se titelski ali i vjernici iz susjednih župa te predstavnici mjesnih vlasti, među kojima i predsjednik Općine Titel Milivoj Petrović i tajnik Milan Nastasić.

U propovijedi, don Janez Jelen je ističući i opisujući brojne ljudske pokušaje kroz povijest da se otrgnu gravitaciji, istaknuo da su svi ti pokušaji bili neuspješni. *Već prvi ljudi Adam i Eva nisu uspjeli ostati u zemaljskom raj, nego su zbog đavolje zavisti bili iz njega protjerani. Tome su slijedila mnoga lutanja i zablude. Prvi čovjek, koji je u potpunosti, bez lutanja i skretanja, došao sretno u nebo ne samo dušom, nego i tijelom, bila je Blažena Djevica Marija, koju je Sin Isus Krist uzeo na*

današnji dan k sebi u nebesku slavu. Marija je blizu svome Sinu, pa i nama i našim dragima želi pomoći, da se i naše putovanje prema nebeskoj domovini sretno dovrši, rekao je propovjednik. Poslije svete mise je za priređen agape u župnom domu. Svi koji žele, fotografije s ovoga događaja mogu u punoj veličini pogledati u albumu Vojvodina Events na internetskoj stranici:

<http://community.webshots.com/user/janezmu>

Janez Jelen

Proštenje u Lukinom Selu

Crkveno proštenje proslavljeno je 6. rujna u crkvi Rođenja Marijina u Lukinom Selu kod Mužlje. Na misnom slavlju koje je predslavio zrenjaninski kapelan János Hallmai, a suslavili su domaći salezijanci Stojan Kalapiš i Janez Jelen, okupili su se i vjernici iz susjednih sela, naročito iz Mužlje, Belog Blata i Ečke.

U propovijedi, vlč. János je istaknuo kako je i danas suvremena i potrebna pobožnost prema Majci Božjoj. *Majka Isusova govori nam: Dopustite ne samo da vaša srca napuni milost Gospodina Isusa Krista – nego i druge zovite u crkvu, na molitvu i na dobra djela,* rekao je propovjednik. Pjevanje na misnom slavlju predvodio je zbor mladih pod vodstvom Alena Palatínusa. Članovi crkvenog odbora, razni dobrotvori, društvo žena i ostali vjernici su priskočili u pomoć i za slavlje lijepo uredili te ukasili crkvu. U tomu se naročito ističe mladi **Adrián Nikolić**. Poslije mise održan je ručak u društvenom domu, a tom prigodom predsjednik mjesne zajednice **István Mészáros** pozdravio je sve goste te podijelio prigodna priznanja, među ostalim i Rimokatoličkoj crkvi Rođenja Marijina.

Inače, crkva u čast Marijina rođenja sagrađena je iz darova vjernika i mjesnih dobrotvora 1927. godine zbog želje da se zaustavi širenje sekta. Blagoslovio ju je na prvo proštenje koje je slavljeno 8. rujna, prelat **msgr. István Kovács**. Od tada se proštenje slavi na prvu nedjelju rujna.

Janez Jelen

S. M. Emila Barbarić izabrana za vrhovnu glavaricu Družbe Kćeri Milosrđa TSR sv. Franje

Na Generalnom Kapitulju Družbe Kćeri Milosrđa TSR sv. Franje u Rimu, u petak, 21. kolovoza izabrana je za vrhovnu glavaricu S. M. Emila Barbarić, članica Hrvatske provincije Krista Kralja. S. M. Emila je obnašala službu provincijalne poglavarice 2000. – 2006., predsjednice Hrvatske unije viših redovničkih poglavarica 2003. – 2006., a u zadnje vrijeme bila je promicateljica kauze bl. Marije Petković.

U subotu 22. kolovoza izabrano je i vrhovno vijeće:

- S. M. Slavenka Mikac, Italija
 - S. M. Estela Cardus, Paraguay
 - S. M. Mirela Kozina, Hrvatska
 - S. M. Graciela Ojeda, Argentina.
- [/www.redovnice.hr/](http://www.redovnice.hr/)

Zahvala bivšem župniku Istvánu Dobaiju

Preč. István Dobai, župnik subotičke župe Sv. Jurja, oprostio se od svojih vjernika misnim slavljem 19. lipnja, nakon što je bio pastir ove župe punu dvadeset i jednu godinu. Preč. István Dobai imenovan je župnikom Sv. Katarine u Ludošu, te i nadalje obnaša službu ravnatelja Caritasa.

Za vrijeme svog službovanja u župi on je vrijedno radio, a podsjetimo se samo nekih pot-hvata. Prije svega, za vrijeme našega župnika uređen je prilaz za bolesnike u crkvu, restaurirana su crkvena vrata, izgrađene potpore u sakristiji, ojačani potporni zidovi uz crkvu, postavljeni novi crijepovi na dva mala tornjića (iz do-nacije), osiguran je balkon, ambon u svetištu, remontirani su crijepovi na južnom dijelu crkvenog krova, a urađena je i izmjena oluka, izgradnja galerije u sakristiji, obnova i restrukturiranje zimske kapelice, restauriranje orgulja (1996.), interna demontaža ispovjedaonice i restrukturiranje iste u modernom stilu, priključenje plina u župni dvor i u zimsku kapelicu, adaptacija i modernizacija namještaja u župnom uredu, pisanje prijava na natječaje za donacije i niz drugih stvari.

Preč. István Dobai je od 1996. ravnatelj i glavni ekonom biskupijskog ljetovališta na otoku Sv. Jurja u Crnoj Gori. U istoj godini utemeljuje prvu skupinu župnih volontera Caritasa. Osim toga, 1998. godine bio je urednik katoličkog programa na gradskom radiju. Ne možemo zaboraviti one ratne godine, u kojima je naš župnik bio neumoran i revan zajedno s našim volonterima oko održavanja i uljepšavanja crkve. Osim župničkih obveza, od 1991. se prihvatio ravnateljstva biskupijskog Caritasa. U poslijeratnom razdoblju je osigurao iz inozemnih donacija veliku količinu humanitarne pomoći za život i preživljavanje siromaha u gradu i izvan grada. Godine 1993., zbog ekonomske krize, subotički Gerontološki centar je zatvorio tri svoja veoma frekventna kluba za stare osobe. Preč. Dobai nije se s tim pomirio, te je iz inozemnih donacija omogućio da se te ustanove ponovno otvore i budu na službu starima. Hvala u ime stotine i stotine staraca!

U godini 2003. utemeljuje u Subotici ogranak Caritasa za kućnu njegu, s 12 službenika, koji besplatno skrbe o gradskim siromasima. Ta služba vrši djelo ljubavi u 750 obitelji odnosno kuća, sa starim, bolesnim i nemoćnim osobama. U istoj godini utemeljuje Klub Caritasa, koji broji 450 članova. Zahvaljujući njegovoj djelatnosti i ugledu, stečenih radom i poštenjem, inozemni donatori su poklonili povjerenje i omogućili da u Caritasu bude zaposleno 20 djelatnika. Na razini biskupije istaknuo se također utemeljujući ogranak kućne njege Caritasa, koji u Senti broji 8 djelatnika, u Malom Idošu 2, u Kanjiži 4, te se broj zaposlenih u Caritasu povećao na 33 djelatnika. Gradske vlasti i socijalne ustanove prepoznaju vrijednost njegove revnosti i djelatnosti u Caritasu, te 2007. godine dobiva priznanje Pro Urbe.

Zahvaljujemo Vam za sve što ste nam kao župnik Sv. Jurja pružili i vodili nas putovima Božjega evanđelja. Hvala za sve što činite za stare, bolesne, nemoćne, siromašne i ostavljene osobe. Božji blagoslov neka Vas i dalje prati.

Gizella Skenderović

Caritasovi štićenici na Bunariću

Usprkos vrućinama u kolovozu, djelatnici i volonteri subotičkog Caritasa bili su angažirani u mnogim događanjima tijekom mjeseca kolovoza. Tako su 2. kolovoza bili na svetoj misi na Šupljaku kako bi posjetili novu župu našega ravnatelja, vlč. **Istvána Dobaija**. I posjeti korisnicima Caritasa bili su učestaliji jer smo ih pripremali za Bunarićko proštenje. Kao i svako godine, poslijepodnevna misa na dan proštenja za stare i bolesne uvijek je posjećena u velikom broju. Naši stari i bolesni, to jest svi korisnici Caritasove pomoći, imali su priliku za svetu ispovijed i pričest. Vrijeme je bilo lijepo, a oduševljenje i radost još veći. Kao i svake godine "naši stari", kako ih mi djelatnici i volonteri zovemo, išli su s Bunarića svojim kućama noseći sliku sv. Antuna. U Klubu Caritasa, na dan bl. Majke Tereze koja je zaštitnica našega Caritasa, 3. kolovoza, dodijeljene su licencije medicinskim sestrama Caritasu, kao i sestrama iz Sente. Na tom slavlju bili su i djelatnici iz Sente i Maloga Idoša, članovi subotičkog Caritasu.

Roza Mikulić, volonterica Caritasu

Proštenje Sv. Roka

Župljani subotičke župe Sv. Roka svečano su u nedjelju, 16. kolovoza proslavili svog nebeskog zaštitnika.

Od 8 do 17 sati bilo je Euharistijsko klanjanje koje se već godinama prikazuje kao zadovoljština za grijeha pobačaja i kao vapaj Gospodinu za spas nerođenih. Na tu nakanu župnik **Andrija Anišić** predvodio je pola sata prije svete mise posebne molitve služeći se materijalima koje objavljuju Pavlini u Hrvatskoj. Svetu misu proštenja predvodio je **mons. Marko Forgić**, duhovnik sjemeništa "Paulinum", koji je ujedno i duhovni pomoćnik župe Sv. Roka. S njim su misili i domaći župnik te **Dragan Muharem**, prefekt sjemeništa "Paulinum" dok je na raspolaganju za ispovijed bio **Marijan Vukov**, novi novosadski kapelan.

U ovom slavlju sudjelovalo je i 16 trudnica sa svojim muževima i obiteljima koje su na kraju mise primile i poseban blagoslov, kako to predviđa obrednik "Blagoslovi". Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem **s. M. Jasne Crnković**, uz orguljsku pratnju **mr. Ervina Čelikovića**.

Na ulazu u crkvu vjernici su toga dana mogli uzeti i prigodne materijale kao informaciju o stavu Crkve glede bračnog i obiteljskog morala kao i materijale koji potiču na akciju "Pro vita – za život", a protiv "kulture smrti" koja se širi, protiv pobačaja, spiralom i tabletama "Dan (jutro) poslije". /Zv/

Proštenje u Nenadiću

Tradicionalno proštenje u Nenadiću kraj Sombora okupilo je u nedjelju, 13. rujna brojne mještane okolnih salaša, štovatelje Blažene Djevice Marije koji se okupljaju na blagdan Imena Marijina kraj kapelice koja ove godine slavi 80. obljetnicu postojanja.

Svetoj misi kod kapelice prisustvovalo je oko dvjesto vjernika, što domaćina a što njihovih gostiju. Svetu misu je služio je preč. **Josip Pekanović**, župnik somborske župe Presvetog Trojstva. On je u svojoj propovijedi, govoreći o liku Marije, majke Isusove, naglasio kako je ona uvijek željela biti u službi Božjeg plana. Zanimljivo je da je odluka da salaši Nenadić dobiju objekt ove vrste i veliko zvono donesena davne 1929. godine, na inicijativu nekoliko mještana s ovih salaša. Na spomen-ploči na ulazu u kapelu stoji: "NA SLAVU BOŽJU, PODIŽE KAPELU R.K. NAROD NENADIĆ SALAŠA 1929. godine". Među osnivačima upisani su: St. Gluvić, K. Logo i Đ. Jozić.

Vinko Janković

Vjerska sloboda zahtijeva vjeronauk u školi

Vjerska sloboda zahtijeva vjeronauk u školi, ističe se u pismu Svete Stolice biskupskim konferencijama. Poštivanje vjerske slobode pretpostavlja mogućnost da se učenicima javnih i privatnih škola ponudi vjerski odgoj sukladan njihovoj vjeri, poručuje se u dokumentu koji je u rujnu objavila tiskovna agencija Zenit, a prenio Radio Vatikan.

Među biskupskim konferencijama se, osobito sjeverne zemaljske polutke, u prigodi početka školske godine, dijeli okružnica koju je o vjeronauku u školama uputila Kongregacija za katolički odgoj. Dokument, kako su pojasnili pročelnik Kongregacije kardinal Zenon Grocholewski i tajnik nadbiskup Jean-Louis Brugues, priznaje da vjeronauk u školama potiče brojne rasprave. *U nekim su državama usvojene nove civilne odredbe, čiji je cilj zamijeniti vjeronauk s predmetom o vjerskoj višekonfesionalnoj činjenici, etikom ili vjerskom kulturom, čak protivno izboru i odgojnom usmjerenju koje roditelji i Crkva namjeravaju dati izobrazbi novih nara-*

štaja. Prvi odgovorni za odgoj su roditelji, kojima je potrebna dodatna pomoć civilnoga društva i drugih ustanova, naročito škole, ističe se u pismu. Pogažena su roditeljska prava ako su djeca primorana pohađati školska predavanja koja ne odgovaraju vjerskome uvjerenju roditelja ili ako se nametne jedinstveni oblik odgoja iz kojega je sasvim isključena vjerska izobrazba. Ova je tvrdnja sukladna s 26. člankom Opće povelje o pravima čovjeka i s mnogim drugim izjavama i konvencijama međunarodne zajednice.

Budući da civilna vlast ne može nametnuti jednu religiju, pismo pojašnjava da je dužnost Crkve odrediti istinske sadržaje katoličkoga vjeronauka u školi, koja roditeljima i samim učenicima jamči vjerodostojnost nauka koji se poučava kao katolički. Biskupske konferencije u tome su kontekstu obvezne donijeti opće norme o predavanju vjeronauka, a dužnost je mjesnoga biskupa urediti ga i bdjeti nad njim. U javnim i katoličkim školama mora se poštovati vjerska sloboda nekatoličkih učenika i njihovih roditelja. Sveta Stolica također smatra potrebnim da "vjeronauk u školama bude školski predmet, s istim potrebama sustavnosti i strogoće kao i drugi predmeti". /IKA/

Proglasom "Apela za mir 2009." završio međunarodni skup "Religije i kulture u dijalogu"

Na glavnom krakovskom trgu u utorak 8. rujna završio je međunarodni skup u duhu Asiza "Religije i kulture u dijalogu: 70 godina nakon početka II. svjetskog rata" koji je u organizaciji Krakovske nadbiskupije i Zajednice sv. Egidija okupio više stotina predstavnika kršćanskih Crkava i svjetskih religija, desetak državnika te predstavnike različitih institucija iz cijeloga svijeta.

Zahvaljujući svima u ime mjesne Crkve na sudjelovanju na skupu, krakovski nadbiskup kardinal Stanislaw Dziwisz istaknuo je kako je mir je dar Božji, a prijeti mu egoizam i sebičnost, nedostatak poštovanja različitosti, prijetnja sile i nasilja, terorizma, kao i nedostatak solidarnosti, posebno prema siromašnima i žrtvama nepravde. *Zahvalni smo da se apel za mir uzdigao prema nebu iz Krakova, grada mira, grada hodočasnika mira Ivana Pavla II. Naša molitva za mir raširila se ovih dana po cijelom svijetu. Povjeravamo Svemoćnom Gospodinu nevine žrtve mržnje, uključujući i kćeri i sinove židovskog naroda, Rome, ruske, poljske i ostalih europskih naroda. Utemeljitelj Zajednice sv. Egidija Andrea Riccardi, pod dubokim dojmom hodočašća u Auschwitz, poručio je kako se samo povratkom Bogu može naći pravi put mira. Povratak je to na kojem pronalazimo prijateljska lica drugih, oslobođena od ponora zla. U duhu poziva Ivana Pavla II. postali smo hodočasnici mira u mnogim gradovima diljem svijeta, svjedočeći ljepotu svetosti i mira. Mir počinje od nas samih, od obraćenja srca, volje za život bez nasilja. Ovaj mir je naša odluka i nitko ga ne može oduzeti,* poručio je Riccardi.

Nakon minute šutnje u spomen na žrtve svih ratova, proglašen je "Apel za mir 2009". Na početku Apela podsjeća se na uspomene pape Ivana Pavla II., učitelja dijaloga i svjedoka svetosti mira, koji je u teškim trenucima povijesti imao

O relativizmu i vrijednotama

O relativizmu i vrijednotama naslov je knjige Josepha Ratzingera, koju je objavila nakladna kuća Verbum, a predstavljena je na konferenciji za novinare 10. rujna u prostorijama Verbuma u Splitu.

Joseph Ratzinger (papa Benedikt XVI.) u ovoj knjizi analizira ulogu moralnih načela u demokratskim društvima te iz etičkoga vidika razmatra o ljudskoj slobodi. Nasuprot relativizmu prožetu svijetu, u kojemu subjektivnost i moć većine slabo priznaju apsolutne vrijednosti, Ratzinger naglašava potrebu da se ponašanje i djelovanje pojedinca, kao i društva u cjelini, temelji na dobru i istini. Štoviše, pokazuje nam da se upravo davanjem snage tim dvama načelima te načelu slobode savjesti na istinski način ostvaruju i ispunjavaju ljudska prava. Zorno i argumentirano Ratzinger približava vezu između ovih bitnih pojmova te ih očituje kao jamac za pravedno pluralno društvo. /IKA/

viziju duha Asiza. U tom duhu, u rujnu 1989. godine Zajednica sv. Egidija u Varšavi okupila je muškarce i žene različitih religija koji su poručili "Nikada više rata"! Tom duhu ostali smo vjerni usprkos činjenici i da se proteklih godina previše vjerovalo da nasilje i ratovi mogu riješiti probleme i sukobe u svijetu. Često zaboravljamo gorku lekciju II. svjetskog rata. To je strašna tragedija ljudske povijesti. Hodočastili smo u Auschwitz svjesni ponora u koje je čovječanstvo palo. Moramo se vratiti u ovaj ponor zla da bolje razumijemo srce povijesti. Nadalje, u Apelu se upozorava na današnju prisutnost boli u svijetu, na žrtve ratova, siromaštva, užasa terorizma, mržnje, kao i na zbu-njenost svijeta krizom na tržištu. No, nema mira za svijet, ako je mrtav dijalog među narodima. Nijedan čovjek, nijedan narod nije otok. I naše vjerske tradicije ukazuju da svijet bez duha nikada neće biti čovječji. One pokazuju put natrag prema Bogu, koji je porijeklo mira. Duh i dijalog dat će život ovom globaliziranom svijetu! Dijalog će stvoriti svijet bez mržnje i straha od robovanja. Religije ne žele rat i neće biti zlorabljene za rat. Govor o ratu u ime Boga je huljenje, upozorava se u Apelu. Duh dijaloga način je zajedni-

čkog življenja u miru, bez straha i međusobnoga nepovjerenja, i odlična alternativa ratu. On ne oslabljuje ičiji identitet, već otkriva ono najbolje vlastito i kod drugih. U dijalogu se ništa ne gubi. Dijalog je umijeće življenja zajedno. Dijalog je dar koji želimo dati 21. stoljeću, zaključuje se u Apelu.

Nakon proglašenog Apela, vjerski vođe predali su dokument u ruke djece različitih nacionalnosti, a oni su u ime svoje generacije Apel predali okupljenim državicima i veleposlanicima. Na kraju svečanosti okupljenima se obratio nadbiskup Barcelone kardinal Lluís Martínez Sistach i sve pozvao na sljedeći međunarodni skup koji će se 2010. održati u Barceloni, gradu koji je i godine 2001. bio domaćin skupa.

Svečanost zatvaranja međunarodnog skupa "Religije i kulture u dijalogu: 70 godina nakon početka II. svjetskog rata" završila je paljenjem svjetla mira, potpisivanjem "Apela za mir 2009" te zagrljajem mira.

Samoj svečanosti zatvaranja skupa na različitim mjestima u Krakovu za mir se molilo u duhu pojedinih religija i tradicija. Kršćani su se na ekumenskoj molitvi okupili u bazilici Sv. Marije na glavnom krakovskom trgu, a predvodio ju je kardinal Dziwisz. /IKA/

Papina poruka za Svjetski dan misija

"Narodi će hoditi u tvome svjetlu" naslov je Papine poruke za svjetski misijski dan koji se u Crkvi obilježava 18. listopada. Pozivanje svih naroda na spasenje koje je Bog učinio po svome utjelovljenoj Sinu bitno je poslanje Crkve.

Sveti Otac u poruci tvrdi da je u pitanju vječno spasenje osoba, cilj i svršetak ljudske povijesti i svemira. *Moramo svi, upozorava Sveti Otac, osje-*

ćati žudnju i vatrenu želju da Kristovim svjetlom, koje sja na licu Crkve, prosvijetlimo sve ljude. Papa nadalje upozorava kako Crkva ne djeluje da proširi svoju vlast ili da učvrsti svoje gospodstvo, nego da svima donese Krista, spasenje svijeta. *To je poslanje sve žurnije čovječanstvu koje poznaje zadivljujuća postignuća, ali izgleda kao da je izgubilo smisao posljednjih stvarnosti i samoga postojanja,* stoji u poruci.

Papa u poruci podsjeća i na misionare i misionarke koji zbog svjedočenja i širenja Božjega kraljevstva podnose progone, društveno diskriminiranje, od zatvora do tortura, a nerijetko i smrti. *Nije ih malo, ističe Sveti Otac, koji su zbog njegova Imena sada osuđeni na smrt i koji slijede istu sudbinu svoga Učitelja,* napisao je Papa i pozvao katolike da ih podupiru u njihovim nastojanjima.

/Radio Vatikan, *Križ života*/

Web stranica Svjetskog susreta mladih u Madridu 2011.

U sklopu internetskoga portala Ureda HBK za mlade otvorena je posebna stranica o Svjetskom danu mladih (SDM) u Madridu 2011.:

<http://mladi.hbk.hr/madrid2011/> na kojoj se mogu pratiti sve aktualne obavijesti o pripremama i organizaciji samog Susreta te hrvatske mladeži koja će sudjelovati. /IKA/

Uskoro izlazi CD s Papinim pjesmama

Glazbeni CD s glasom pape Benedikta XVI. bit će objavljen krajem studenoga ove godine. CD izlazi u izdanju medijske katoličke udruge "Multimedia San Paolo" u suradnji s američkom izdavačkom kućom Gefen-Universal. Na njemu će biti objavljene pjesme i litanije posvećene Djevici Mariji na talijanskom, portugalskom, francuskom i njemačkom jeziku.

Album pod naslovom "Alma Mater" donosi i osam skladbi klasične glazbe u izvedbi Londonske kraljevske filharmonije. Papin će glas pratiti zbor Filharmonijske akademije iz Rima. Radio Vatikan je izdavačima stavio na raspolaganje neke snimke Benedikta XVI. – ulomke iz govora i molitve na raznim jezicima – koji se nalaze u njegovu arhivu. Među snimkama je i ona u kojoj Papa moli molitvu Kraljice neba. Sav prihod od prodanih CD-a namijenjen je zakladi koja promiče glazbenu izobrazbu siromašne djece u cijelom svijetu. Producentska kuća je prenijela kako je dobila iz Vatikana pismo u kojem se kaže da je Papa odslušao glazbu koja će biti na CD-u i bio je vrlo zadovoljan. I papa Ivan Pavao II. je snimio sličan CD, koji je nosio naslov "Abba Pater". /IKA/

20. rujna

Andrija Kim Taegon

(* 21. kolovoza 1821. + 16. rujna 1846.)

- U Koreju su kršćanstvo donijeli laici ● sin plemenitih roditelja ● sin mučenika ●
- okrutno mučen i pogubljen ● prvi katolički svećenik Koreanac ● zaštitnik koreanskog svećenstva ●

Koreanski katolici

Katolička crkva je u Koreju došla u prvom redu po laicima vjernicima, koji su kao kršćani dolazili iz Kine. Početak Crkve u Koreji, dakle, nije vezan za djelovanje inozemnih misionara u toj zemlji. Godinom osnutka koreanske Katoličke crkve se može smatrati 1784. godina, kad je u Pekingu kršten Koreanac **Ri Sung-Hun**. Po povratku u Koreju on je počeo poučavati katekumene i krstiti ih. Ti prvi koreanski katolici nisu imali svećenika. Sami laci su se organizirali u stanovitu pseudo-hijerarhiju, te su prvih godina sami obavljali neke svećeničke dužnosti. Istom 1831. godine osnovao je **papa Grgur XVI.** Koreanski apostolski vikarijat i povjerio ga Pariškim misionarima Missions Étrangères de Paris (MEP). Ubrzo su uslijedili teški progono katolika u Koreji. Prvi progon je bio od 1801. do 1813. godine, drugi 1827., treći od 1838. do 1846. i četvrti od 1866. do 1869. godine. Ti progono nisu mogli spriječiti napredak mlade Crkve, te je broj katolika stalno rastao. Progono su prestali kad je 1882. godine Koreja sklopila ugovor sa Sjedinjenim Američkim Državama. Progon se katolika nastavio u vrijeme japanske okupacije Koreje u vremenu od 1910. do 1945. godine. Katolička hijerarhija se počela razvijati od 1911. godine kad je osnovan Apostolski vikarijat Seul i Taiku.

Kad je 1953. godine voljom velikih sila Koreja podijeljena na Sjevernu (komunističku) i Južnu Koreju, katolici u sjevernoj Koreji žive pod teškim pritiskom, dok se broj katolika u južnoj Koreji povećava iz godine u godinu. Tako je u sjevernoj Koreji ostalo nekih 10.000 katolika, dok u južnoj Koreji ima oko tri i pol milijuna katolika, koji žive u 14 biskupija. Od

21 biskupa samo su još dvojica stranci. Broj protestantskih kršćana iznosi oko 14,5 milijuna, pa tako kršćani čine najveću religioznu zajednicu u zemlji.

Zemlja mučenika

Sveti Andrija Kim Taegon je rođen 21. kolovoza 1821. godine, kao koreanski plemić, a umro je mučeničkom smrću 16. rujna 1846. godine. Kršten je u 15. godini života. Želio je postati svećenik. Da bi postao svećenik, morao je putovati 1.300 milja daleko do najbližeg sjemeništa u Macaou. Za vrijeme dinastije **Joseon** izbio je u Koreji okrutni progon kršćana. Zato su katolici svoju vjeru morali skrivati. Andrijini su roditelji bili iz redova koreanskog plemstva, a bili su obraćenici na katoličku vjeru, te su postali gorljivi katolici. Službena vjera u Koreji je bio kineski konfucijanizam. Pripadnici te vjere su progonoili kršćane. Tako su Andrijinog oca zbog katoličke vjere ubili domaći konfucijevci.

Mnogi su bili ubijeni zbog svoje vjere. Jedan od više tisuća progonojenih kršćana je bio i Andrija Taegon. I on je bio mučen u Seulu, a onda mu je odrubljena glava. Bilo je to 1846. godine, a imao je tek 25 godina. On je prvi koreanski katolički svećenik. Andrija je i prvi katolički svećenik koji je u Koreji umro za vjeru, te je tako postao predvodnik koreanskih mučenika.

Koreanska Crkva je jedinstvena jer su je u potpunosti osnovali laici. Katolička se crkva pojavila u Koreji na početku 17. stoljeća. Prvi misionari su došli u Koreju istom polovicom osamnaestoga stoljeća. Bili su nemalo iznenađeni kad su se tamo susreli s kršćanima. Ova nova Crkva, tako mlada ali ipak tako snažna u vjeri, izdržala je valove i valove progona. Zato se korejski katolici mogu pohvaliti da su za manje od jednog stoljeća iznjedrili 10.000 mučenika. Smrt tih mučenika postala je kvasac Crkve i povela današnji procvat Crkve u Koreji. Progono kršćana i dalje traju u sjevernoj Koreji. I danas besmrtni duh onih starih mučenika podržava progonojene kršćane Crkve na sjeveru ove nesretne i podijeljene zemlje.

Andrija Kim Taegon je 1925. godine proglašen blaženim, a papa **Ivan Pavao II.** ga je proglasio svecem 6. svibnja 1984. godine. S njim zajedno je papa poglasio svetim još 102 koreanska mučenika.

Sveti Andrija Kim Taegon je zaštitnik koreanskih svećenika.

O Bože, ti si stvorio sve narode i ti si njihov spas. U zemlji Koreji tvoj poziv na katoličku vjeru stvorio je pristaše čiji rast ti njeguješ krvlju Andrije, Pavla i drugih koreanskih mučenika. Kroz njihovo mučeništvo i zagovor ti nas snažiš tako da i mi ostanemo vjerni Tvojim zapovijedima sve do smrti.

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Osobnost od dva pola

Uređuje i piše: o. Ante Stantić, OCD

Na temelju moga dugogodišnjeg proučavanja rukopisa o. Gerarda došao sam do saznanja da je sluga Božji nešto drugo nego što se o njemu mislilo dok je bio živ. On je bio skriven, nepoznat, iako uvijek cijenjen od subraće, koji ga čak drže svetim i to tvrde u dokumentima. Jednako tako narod ga je držao svecem.

Proučavajući njegov lik, na temelju njegovih rukopisa i druge dokumentacije, koju sam našao osobito u pismohrani Generalne uprave karmelskoga reda u Rimu¹, držim da je Gerard jedan od najvjernijih učenika i sljedbenika sv. Ivana od Križa. Kako je pak izrastao na našem podneblju, posebno nam je na ponos!

Jedan od najboljih suvremenih pisaca specijalista o sv. Ivanu od Križa na sljedeći je način opisao ovoga učitelja Crkve: "Na početku Ivana od Križa drže za asketu. Čovjeka stroga i mršava, ljubitelja križa, pisca *Tamne noći*. Čovjeka od dva pola, što traje nekoliko stoljeća, kako bi ga na koncu, u naše doba, nazvali teologom, misliocem i učiteljem"². Taj preokret u pogledu sv. Ivana od Križa, koji je umro 1591. godine, otpočeo je poslije njegovog proglašenja naučiteljem Crkve godine 1926., kada se pristupilo znanstvenom i sustavnom proučavanju njegovih pisanih djela.

Nešto slično se dogodilo i u pogledu o. Gerarda. Neka subraća, s kojima je živio, našega slugu Božjeg držala su za asketu, "tebaitskog sveca", iako mu priznaju "da mnogo moli i djeluje". Da djeluje osobito među bolesnicima i među pokornicima putem sakramenta pomirenja.

Međutim, tragom proučavanja brojnih Gerardovih rukopisa, koji su u mnogome autobiografskog obilježja, dolazimo do saznanja da u njemu imamo čovjeka koji živi po učenju sv. Ivana od Križa i prelaže svojim riječima, bunjevačkom ikavicom ili mađarskim jezikom, nauk ovog učitelja i od tog nauka živi. Stoga, duboko sam uvjeren, i za Gerarda vrijedi tvrdnja da je "dvolpolna osobnost" sličan Ivanu od Križa, mistik, učitelj. Da je i u njegovom životu askeza u službi mistike kao i u životu Ivana od Križa! Gerard sam to tvrdi kada daje odgovor onima koji ga drže samo asketom: "Što je mistično nije razgovitno..."³. Međutim, ova Gerardova tvrdnja je otkrivena tek sada, otkako je počeo njegov proces za kanonizaciju, te stoga i proučavanje njegove bogate pismene ostavštine. Sve dovodi k zaključku da, kada govorimo o Gerardu, imamo posla s čovjekom koji je intenzivno živio po mističnom učenju Ivana od Križa. Da usvaja u svome životu i pisanju nauk ovog svetog

učitelja Crkve. Ne samo to, nego se otkriva također da Gerard povezuje učenje sv. Ivana od Križa s učenjem sv. Terezije Avilske i Terezije od Djeteta Isusa.

U ovom ćemo razmatranju pokušati opravdati tvrdnje da je o. Gerard učenik Ivana od Križa i da u učenje ovog učitelja Crkve "uklapa" druga dva učitelja, tj. učiteljice Crkve, svetu Tereziju Avilsku i sv. Tereziju od Djeteta Isusa.

Gerardov ideal je "sjedinenje duše s Bogom", kao i kod sv. Ivana od Križa. U konkretnosti on se želi sjediniti s "Malim Isusom" koji nije nitko drugi nego Utjelovljeni Božji Sin, koji se po Utjelovljenju ponizio, "Mali postao". Po svom Utjelovljenju povezuje čovjeka s Bogom jednim i trojstvenim.

Gerard, primjerice, o Isusu Kristu piše kao o idealu života: "U Isusu vidimo što u idealnom značenju želimo biti. Vidimo u njemu takav stupanj života da iznad toga čovjek ne može (nešto) idealnijega zamisliti. Taj idealan stupanj je tako visok da ga čovjek još nikada nije dostigao, niti će dostignuti.

Prvi korak do sjedinjenja je u "Spoznaji da Isus nije samo čovjek nego i Bog. Njegovo bespravno Čovještvo je tako privlačno da možemo kazati da tako nešto još čovjek nije govorio, činio, i tako razmišljajući narod ganuo. Takav mu je značaj da moramo kazati: želim ga nasljedovati. Nasljedovati pak Isusa znači: Izvaditi iz sebe sve sile sebičnosti tijela i duše. Ako pak ostane nešto od pogrešaka neka to poniznost izvuče"⁴. Ovaj zapis pretpostavlja posljedice istočnoga grijeha koje se očituju posebno u sebeljublju i od kojih se treba oslobađati da bi postigli sjedinjenje s Bogom.

Kako bismo se oslobodili primjesa istočnoga grijeha, trebamo nasljedovati Isusovo poniženje u Utjelovljenju. Zbog Utjelovljena "Isus je uvijek Mali" ne samo u djetinjstvu nego i u euharistiji, na križu⁵. Tim tvrdnjama Gerard želi podcrtati važnost poniznosti, koja je sinonim slobode od sebičnosti, koja je ostala kao posljedica istočnoga grijeha što sv. Ivan od Križa definira španjolskom riječju "desnudez", što možemo prevesti na hrvatski riječju "ogoljenost", sloboda od primjesa sebičnosti. Služeći se "Malim putem" Terezije od Djeteta Isusa, Gerard poniznost, slobodu od sebičnosti definira ovako: "Mali Isus i Mala Terezija žele da se operemo vodom poniznosti... Oholi nemaju vremena na Isusa misliti, jer im je glava puna pitanja: što misle o meni, što će o meni misliti"⁶.

Gerard daje savjet, kao Ivan od Križa, kako uspijevati u borbi protiv sebičnosti i strasti koje su posljedica istoč-

noga grijeha. Treba neprestano, vjerom, ufanjem i ljubavlju Isusa gledati i motriti: "Ja sam onda lijep kad sam Tebi Propetom sličan kip. Tebe Maloga i Propetoga pred očima imati i tada ću se najbolje naslađivati"⁷.

Da bismo tako motrili Isusa i bili "lijepi", "naslađivali se", jamačno stigli do mističnog iskustva, sjedinjenja, potrebni su vjera, ufanje i ljubav. "Tko živo vjeruje sve savlađuje. Vjera Boga vidi, ufanje ga pamti, ljubav ga voli. To su Božji darovi"⁸. Spomenute bogoslovne krjeposti omogućuju da "Isus postane kao motor koji izbacuje iz nas tjelesne i duhovne bakcile... čuva zdravlje duše i tijela"⁹.

Tim putom Gerard je, ako vjerujemo njegovim tvrdnjama, stigao u 5. stanove "Zamka duše" što je napisala sv. Terezija Avilska, u sjedinjenje s Bogom, u mistiku!¹⁰ Držao je, naime da će, ako stigne u 5. odaje "Zamka duše", najbolje voditi brigu o bolesnicima.

Ovaj program što je o. Gerard živio u natprosječnom obliku, primjenjujući ga u osobnom životu po svom redovničkom pravilu i stigavši do sjedinjenja duše s Bogom, načelno vrijedi i za sve nas. Danas je čak posebno aktualan jer je razuzdana ljudska sebičnost dovela cijeli svijet u krizu i recesiju, ne samo materijalnu nego i duhovnu. Sebičnost je postala tiraninom. Treba stoga motriti Isusa vjerom, ufanjem i ljubavlju, i dosljedno tome poći putem "poniznosti – slobode", boriti se protiv sebičnosti, kako bi Isus "postao motor" koji nas pokreće i vodi k sjedinjenju s Bogom, a time nas vodi putem pravednosti i ljubavi u odnosu na bližnje. Kao što na kamenju ne raste cvijeće, Gerardova je usporedba, isto tako na sebičnosti se ne izgrađuje ne samo kršćanski život nego ni svijet i pravedan ljudski poredak. Ako slijedimo Isusa, u borbi protiv sebičnosti, putovima vjere ufanja i ljubavi, poniznosti-slobode, postajemo "najslađa voćka s koje se bere najslađe voće"¹¹.

¹ U pismohrani Generalne uprave nalazi se oko stotinu pisma o. Gerarda, potom izvješća generalnih vizitatora, pisma Gerardoavih poglavara, itd.

² Federico Ruiz Salvador, Dio parla nella notte, Arenzano 1990., str. IX.

³ Blago duše, 00829; Razg. s Isusom i Majkom, 004092.

⁴ Biser mišljenja, 004552.

⁵ Razg. s Isusom, 004082-83.

⁶ Isto.

⁷ Na Isusa i Majku paziti, 004895.

⁸ Usp. Sjedinjenje s Isusom, 004281; Razg. s Isusom, 004001; Ivan od križa, Uspon na goru Karmel.

⁹ Blago duše, 008637.

¹⁰ Razg. s Isusom i Majkom, 004092.

¹¹ Razg. s Isusom, 003965.

Niži redovi u crkvi

Piše: dr. Andrija Kopilović

U prošlom broju smo najavili razmišljanje o službama koje su postojale ili i sada postoje u službi oltara i crkvene zajednice. U ranom kršćanstvu su postojale razne službe koje su se nazivale i nižim redovima. Poneke službe su do kraja ostajale samostalne, a neke su službe bile samo "stepenice" prema svećeništvu. Do Drugog vatikanskog sabora te su se službe dijelile svim kandidatima za svećeništvo posebnim obredom, koji je po sebi već prestao biti znakom, te ga je Sabor i dokinuo.

Međutim, dobro je upoznati se s tim službama jer su neke ostale i danas, ali su povjerene pojedincima koji nisu na putu svećeništva, a šteta je što se često puta pri njihovu podjeljivanju izostavlja liturgijski obred.

Prvi od tzv. nižih redova je **ostijarij** – **ostijarijat**. Dolazi od riječi vrata ili ušće. U prvim stoljećima Crkve sama zgrada hrama bila je podijeljena na dva dijela. U prvom dijelu su bili katekumeni i javni grešnici, a u drugom dijelu vjernici koji su bili u punom euharistijskom zajedništvu. Na vratima ulaska iz predvorja u hram je stajao čovjek koji je poznavao vjernike i razlikovao katekumene i javne grešnike. Na poziv đakona koji je slijedio nakon službe riječi da katekumeni i javni grešnici napuste crkvu, on je po njihovom izlasku zatvarao vrata crkve. Do danas je u nekim krajevima svijeta ostao običaj da svećenik dočekuje na vratima crkve vjernike i tamo ih pozdravlja kao i da na kraju mise to isto čini. Vjerojatno je taj običaj ostao upravo od službe "vratara". U ovu se službu uvodilo na početku mise posebnim obredom "predaje ključeva".

Lektorat je drugi po redu od četiri niža reda svećeništva. Njegovo je pravo i dužnost čitati čitanja iz Staroga zavjeta i apostolskih Poslanica unutar liturgije. Taj oblik služenja nalazimo već u drugom stoljeću. U četvrtom stoljeću se osamostaljuje i primali su ga laici koji se nisu spremali za svećeništvo. Oni su činili posebnu skupinu u zajednici: zbor lektora. Ovdje je korisno spomenuti da su i pjevačku službu vršili za to odabrani ljudi koji su činili *Schola cantorum* ili zbor pjevača. Važno je uočiti da je već od početaka pjevačka služba u Crkvi bitna u službi liturgijskog slavlja. Niži red čitača se podjeljivao podjelom lektionara na početku sv. mise. Ovaj

obred i služba su ostali i nakon saborske obnove. Šteta što se s tom mogućnošću danas ne živi dovoljno svjesno kao važnim i sastavnim dijelom službe liturgijskoj zajednici.

Egzorcist, "zaklinjač" je treća služba. Ovaj stupanj se podjeljivao vlastitim obredom, a zadaća je bila da prije krštenja predmoli određene formule izgona đavolske sile, jer se vjeruje da je prije krštenja zbog istočnog grijeha čovjek u vlasti Zloga. Danas je ta služba povjerena samo svećeniku, ali se proširuje ne samo na obred krštenja nego i na posebnu službu istjerivača demona, zlih duhova iz osoba i mjesta.

Akolit je četvrti stupanj nižih redova. Počeci te službe sežu u treće stoljeće, a u petom stoljeću je već naređen u crkvenoj zajednici. Sama riječ znači "pratilac jednoga puta". On je najbliži suradnik viših službenika u liturgiji. Pali svijeće i nosi ih za vrijeme liturgijskih čina, te donosi vino i vodu na oltar. Zanimljiv je obred kojim se ova služba podjeljivala. Na početku mise od biskupa je kandidat primao ugašenu svijeću i prazne posudice za vino i vodu. Samo uvođenje u službu je paljenje svijeće i donošenje punih posudica. Ta služba je ostala i danas u praksi Crkve s tim što je toj službi dodana i mogućnost izvanrednog djelitelja sv. pričesti.

Spomenuli smo dakle četiri "niža reda" koja su stoljećima postojali u Crkvi. Reforma Drugog vatikanskog sabora je zadržala dvije: službu čitača i akolita. Obred uvođenja u tu službu je liturgijski čin i uvjet je za primanje viših redova, ali može biti i samostalna služba u crkvenoj zajednici. Čini nam se korisnim upozoriti na tu mogućnost, da svaka zajednica ima pravo na redovitu službu čitača i akolita. To nije iznimka nego redovito služenje oltaru i zajednici. Kako se "oltarskoj službi" uvijek pristupa obredom, u našim okolnostima, čini se, nedostaje taj obredni dio, pa onda te službe "gube" svoju liturgijsku dimenziju. Crkva, međutim, te službe gleda vrlo ozbiljno. Novija je služba koja se prakticira u našim zajednicama: a to su izvanredni djelitelji Pričesti. Upute Crkve govore o kvalitetnoj kršćanskoj osobi koja posjeduje i dostatno teološko znanje. Nju imenuje biskup i uvijek se uvodi u službu javno. Praksa koja je prisutna sada nije uvijek dobra. Naime,

zakon predviđa i pouku i liturgijsko odijelo ili barem neki liturgijski znak i usko je povezana sa službom akolita. Ako bi svaka zajednica imala dovoljni broj akolita – ali uvedenih u službu – onda bi ta "izvanrednost" postala redoviti čin i zajednica bi bolje prihvaćala da i vjernici laici u toj službi mogu zakonito vršiti svoje poslanje.

Drugi vatikanski sabor je za područje zapadne liturgije ukinuo prvi stupanj viših redova: podđakoniat ili subđakoniat. U razdoblju od V. do XX. stoljeća to je bio redoviti put pripreme za đakoniat i nije postojao kao trajni red. Služba je bila u čitanju apostolskih poslanica i pranju sv. posuđa. Imao je liturgijsko odijelo: albu, tunicelu i manipul. Red je podjeljivao redovito biskup, ali ne polaganjem ruku nego molitvom i predajom znakova: knjige i kaleža. Smatrao sam važnim da se naši čitatelji upoznaju s ovim službama dijelom radi povijesti, a više radi toga što su neke službe i danas osvježene i stoje u službi Crkve. Ponovit ću tvrdnju da i o nama pastirima i o vjernicima ovisi koliko prepoznamo u tim službama istinske služitelje oltara i zajednice.

20. 09. 2009.

25. nedjelja kroz godinu

Mudr 2,12.17-20; Ps 54

Jak 3,16-4,3

Mk 9,30-37

27. 09. 2009.

26. nedjelja kroz godinu

Br 11,25-29

Ps 19; Jak 5,1-6

Mk 9,38-43. 45. 47-48

4. 10. 2009.

27. nedjelja kroz godinu

Post 2,18-24

Ps 128; Heb 2,9-11

Mk 10,2-16

11. 10. 2009.

28. nedjelja kroz godinu

Mudr 7,7-11

Ps 90; Heb 4,12-13

Mk 10,17-30

Župa Sv. Jurja u Vajskoj

Piše: Uredništvo

Vajska, selo u jugozapadnoj Bačkoj, nalazi se nedaleko od granice s Hrvatskom, a tek nekoliko kilometara preko Dunava nalaze se Vukovar i Borovo. Opstajući i nakon ratnih devedesetih kojih se nerado sjećaju, danas u njoj živi sedamnaest posto Hrvata, odnosno oko 300 katoličkih obitelji, a jedno od njihovih utočišta svakako je i župa Sv. Jurja koju smo posjetili u nedjelju 6. rujna. Očekujući tek nekolicinu vjernika na jutarnjoj svetoj misi, iznenadilo nas je kad smo oko oltara Gospodnjeg ugledali i dvadesetak djece ali i vjernike koji su nam kasnije svjedočili o životu njihove župne zajednice. Naš domaćin, župnik ove župe vlč. **Josip Kujundžić**, koji za vajštanske vjernike skrbi punih sedamnaest godina, u sada već obnovljenoj crkvi na koju su svi ponosni, ističe kako je upravo Bog providio i ostvario obnovu hrama. *Dok se crkva obnavljala, nebrojeno puta sam vidio u svome grmlju janje koje sam prinio kao žrtvu. To su bili toliki dobročinitelji kojima se Bog poslužio i pokazao svoju providonosnu ljubav. Po ljudskoj logici sve je to bilo nemoguće ostvariti. Providnost Božja pokazala je svoju neoborivu snagu i nedostižnu ljubav. Gospodnja 2009. godina bila je u znaku bliže priprave za Mladu misu, dok je obnova crkve trajala punih pet godina, ističe naš sugovornik, dodajući kako je 2005. godine ugrađena automatika na crkvenim zvonima, a godinu dana kasnije postavljen je novi krovni pokrivač. Godine 2007., obavljeno je izvlačenje vlage iz zidova i postavljanje izolacijskoga materijala, da bi 2008. godine bilo urađeno žbukanje vanjskih zidova na crkvi, a ove godine i ličenje crkve i postavljanje vitraja.*

Župnik vlč. **Josip Kujundžić**, rođen je 9. studenoga 1959. godine u Maloj Bosni, u brojnoj obitelji kao jedanaesto od petnaestero djece. Završio je stručnu srednju školu, te je kasnije u dobi od 23 godine odlučio poći na bogosloviju. Bogoslovne studije pohađao je na Filozofsko teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu, te je nakon svršetka studija na Petrovo 1990. u subotičkoj katedrali zaređen za svećenika. Kapelansku službu vršio je u Bačkoj Topoli, te Bačkoj Palanci, a od srpnja 1992. župnik u župi Vajska i Bođani. Svoje zvanje i tolike pastoralne plodove vlč. Josip pripisuje, među ostalim, i molitvama svoje pokojne mame. O poteškoćama na dijaspornoj župi vlč. Josip ne govori rado, kao ni o nedaćama devedesetih godina. Svjestan je toga kako i mala stada trebaju veliku skrb, kako bi onamo gdje jesu mogla živjeti vjeru.

ŽUPNIKOV SVJEDOČANSTVO: *Izdaci ovih radova svakako su vrijedni spomena. No, Isus upozorava: 'Nek ne zna lijeva što čini desnica'. Tolike skrivene žrtve bile su uključene u ove projekte, da mi preostaje samo zahvaliti im i ohrabriti riječima samoga Krista: 'Otac nebeski koji vidi u tajnosti uzvratit će u tajnosti'. Nakon temeljite obnove objekta, preda mnom*

**ROMOKATOLIČKI
ŽUPNI URED**
Sv. JURAJ - VAJSKA
Župnik: **Josip Kujundžić**
tel. 021/775-524 mob. 063/87 33 793
Za duhovno dobro srećenik
cum je rado na raspolaganju
u svako doba

je puno veći zadatak, a on se sastoji u obnovi žive Crkve, obnovi ljudskih srca. Držimo se one stare, ali mudre izreke. Postoji komadić svijeta kojega mogu uvijek promijeniti. To je moje srce. Krenimo od svoga srca, promijenimo sebe i jedino tako bit će i svijet promijenjen i obnovljen, svjedoči za Zvonik župnik Josip, dodajući kako u životu župe vrlo važnu ulogu ima zajednica. U evanđelju smo čuli kako su drugi donijeli bolesnika pred Isusa. Nitko ne može sam k Isusu, uvijek je potreban netko drugi da u tome pripomogne, da posreduje, moli, ustvrđuje vlč. Josip. Za godišnji odmor vlč. Josip rado ode na kakvu župu punu života. To je za njega prava duhovna obnova. Žao mi je što kao mlad svećenik nikad nisam disao punim plućima, jer, osim prvih par mjeseci na velikoj župi gdje sam učio mađarski, nikad nisam imao priliku djelovati u župi koju ne muči dijaspora, kaže vlč. Josip. Romi jako drže do krštenja i ukopa, dok za slavlje ostalih sakramenata baš i ne mare. No, nedavno je petnaest romskih parova u jednom slavlju svoju privolu potvrdilo i pred oltarom. Istina da je s njima teško raditi i da je malo onih koji ustraju, no, ima nekoliko obitelji koje redovito dolaze u crkvu. Čak se zna dogoditi da mi par minuta prije mise znaju doći u sakristiju i tražiti ispovijed, jer žele ići na pričest. Da oni imaju svećenika od svoga naroda, vjerujem da bi mogao puno bolje raditi s njima, ističe župnik.

MLADI – BUDUĆNOST CRKVE: Milan Smolenski

(1988.), kojega smo zatekli u ministrantskom ruhu prije svete mise, ove je godine upisao Turistički fakultet u Novom Sadu. Prije dvije godine počeo je ministrirati i od tada rado dolazi na svete mise, čak i radnim danom. On ističe kako voli biti blizu oltara i pripravljeni sve što je potrebno za misu. Rado aktivno sudjeluje u misi, čitanjem i pjevanjem. Čak se odvažio pjevati psalme. U župi je aktivno petnaestak ministranata i ministrantica. Ove godine zbog velikih radova na crkvi nismo išli na susret ministranata u Tavankutu, no, potrebno je održavati susrete, druženja i sastanke, jer tako možemo pridobiti i nove članove, kaže Milan, dodajući kako poslije fakul-

teta svoju budućnost vidi u Novom Sadu ili nekom drugom većem mjestu, premda se doma uvijek rado vraća. **Dario Bošnjak** (1984.), poljoprivrednik je i bivši ministrant. Redovito dolazi na svete mise i rado pomaže u svemu što je potrebno na župi. On ističe kako se župnik trudi privući mlade. U tu svrhu osposobljena je prostorija za stolni

tenis, a u župnom dvorištu se nedjeljom često igra nogomet, osim u posljednje vrijeme zbog velikih radova koji su bili izvođeni na crkvi. *To trebamo ponovno oživjeti*, kaže Dario. Velika prilika za okupljanja i druženja su bile pripreme za Mladu misu, koju je nedavno

proslavio vlč. **Dragan Muharem**. Zahvaljujući **Mariji Ihas** (1984.), vjernici ove župe imaju orguljašicu, premda je njen redovit angažman otežan zbog toga što Marija živi u Baču, te svake nedjelje kada svira na svetoj misi, župnik mora organizirati prijevoz za nju. Iako bi joj auto koji si ne može priuštiti puno pomogao, Marija je sretna jer može raditi ono što voli. Osim srednje Muzičke škole koju je završila u Subotici te se nakon toga vratila u Bač, ova marljiva djevojka upisala je izvanredno i Pedagošku akademiju u Somboru. Trenutačno radi u Osnovnoj školi "Aleksa Šantić" u Vajskoj, a aktivna je i na Radio Bačkoj gdje vodi emisiju "Zvuci bačke ravnice" na

Katolička župa u Vajskoj se spominje još davne 1332. godine, no iz tog razdoblja gotovo nemamo nikakvih podataka. Njezina obnova nakon osmanlijskoga osvajanja uslijedila je 1787., dok je prije toga određeno vrijeme u svojstvu filijale pripadala župi u Plavni. Sadašnja župna crkva podignuta je 1842. i posvećena u čast sv. Jurju mučeniku. Dužina crkve iznosi 34 m, širina 10, visina lađe 7 m, dok je toranj visok 24 m. U tornju su smještena 4 zvana od kojih najveće teži 553 kg, a najmanje 65 kg. Matične knjige župe vode se od 1788. godine. Velika obnova crkve izvršena je 1958. i u novije vrijeme od 2005. do 2009. godine.

U župi godišnje ima u prosjeku 20 krštenja, od kojih je većina romske djece, dok je broj ukopa oko 15. Rijetke su godine kad se u župi slave vjenčanja, a i broj prvopričesnika je u proteklih par godina jednoznačenkast. Zanimljivo je da prije rata broj krštenih nije bio značajno veći niti prije rata iz devedesetih.

hrvatskom jeziku, a od svibnja ove godine na spomenutom radiju vodi i emisiju kulturno-informativnoga karaktera na mađarskom jeziku. *Svoju ljubav prema glazbi mogu zahvaliti samo dragom Bogu, jer sam odmalena bila aktivna u crkvi, počevši od čitanja na misnim slavljinama, pjevanja psalama i drugih aktivnosti*, kaže naša sugovornica, dodajući kako današnjim mladima nedostaje malo više motiviranosti.

VJERNICI LAICI AKTIVNI U CRKVI: Luka Iličić

(1967.), sretan je muž i otac četvero djece, a bavi se poljoprivredom. Član je Pastoralnoga vijeća župe. Rado se uključuje u sve akcije u župi, pa čak i pjeva u župnom zboru. Kako sam kaže, desna je ruka župniku u mnogim poslovima oko uređivanja i održavanja crkve, župnog doma i dvorišta. Od većih slavlja u župi, ističe proštenje, dan bolesnika i dan zahvalnosti. *Redovito se na svetkovinu Srca Isusova*

organiziramo i u crkvu dovozimo stare i bolesne. Na toj misi mnogi od njih prime sakrament bolesničkog pomazanja. Nekima od njih je to jedina misa tijekom godine. Za sve njih poslije mise upriličimo zakusku, tako da se zbilja mogu lijepo osjećati, ističe Luka. On je zadovoljan suradnjom sa župnikom. Jest da situacija u mjestu nije zavidna, jer mnogi odlaze u urbane sredine radi posla, ali ipak ima nekoliko mladih obitelji koje se drže skupa i aktivne su u životu župe. Župa je višenacionalna, pa tako uz Hrvate i Mađare, u posljednje

vrijeme sve više se u njezin život integriraju i Romi. S njima je potrebno jako puno raditi, što zacijelo nije lako. Među ostalim, Luka je aktivni član HKUPD "Dukat" iz Vajske, koje broji tridesetak djece u folklornoj sekciji. **Andrija Kovač** (1977.), oženjen je, po struci kovinotokar, i član je Pastoralnog vijeća župe. *U posljednjih par godina u župi je urađeno jako puno: izgrađena je kapela na groblju, u potpunosti je obnov-*

ljena crkva, a pored toga je bilo još puno radnih akcija, svjedoči Andrija. Ono što je za njega zanimljivo jest da još uvijek ministrira, pa je tako skupio već oko 25 godina ministrantskog staža. Zadovoljan je suradnjom sa župnikom, koji bi stalno nešto radio i ulagao, no, nažalost, financije nam to često ne omogućuju u cijelosti, ističe Andrija. **Pavle Pejčić**, koji je od malih nogu aktivan u crkvi, počevši od ministriranja pa sve do pjevanja u crkvenom zboru i angažmana u Liturgijskom odjelu PV-a, a danas je oženjen i otac tri kćerke, u razgovoru za naš list ističe kako je član Pastoralnoga vijeća ove župe, a osim toga, predsjednik je HKUPD "Dukat" iz Vajske te glavni i odgovorni urednik emisije na hrvatskom jeziku "Zvuci bačke ravnice" na Radio Baču koja se emitira svakoga tjedna četvrtkom, u terminu od 19 do 20 sati. Govoreći o angažmanu u PV-u te suradnji sa župnikom, Pavle kaže

kako je zadovoljan i jednim i drugim segmentom, žaleći je-
dino što godišnje nemaju više sastanaka PV-a kako bi mogli
donositi što bolje odluke i rješenja za župnu zajednicu. *Žup-
ljani u Vajskoj uvijek su voljni dati sve od sebe za ovu našu
crkvu, što se i vidi po njoj, budući da je obnovljena. To možemo
zahvaliti i našem župniku, jer je crkva obnovljena unatoč iz-
nimno teškoj situaciji, jer je u Vajskoj stalno uposlano tek pede-
setak osoba*, sa žaljenjem konstatira naš sugovornik. Kad je
riječ o već spomenutom Društvu koje broji više od četrdeset
članova, Pavle ističe kako je u osnutku pjevačka, a već dje-
luju folklorna (dječja) i recitatorska skupina, a u planu je po-
kretanje glumačke skupine. Zaključujući naš razgovor, Pavle
govoreći o mladima u kojima je i budućnost cijele Crkve, iz-
ražava želju da se mladi još više angažiraju i vide da su u
Crkvi njihovi vidici, kako ne bi krenuli lošim putem droge,
alkohola i razvratnosti, *jer samo u crkvi mogu naći svoj mir.
Volio bih da ne moramo opet čekati pedeset godina da imamo
Mladu misu*, zaključuje naš sugovornik.

Anica Varga već dvadeset i dvije godine uređuje i
sprema vajštansku crkvu, a jedno je vrijeme uređivala i vrt

oko župnoga stana.
Anica s ponosom
pokazuje cvijeće
koja uzgaja u vlasti-
tom vrtu, koje kroz
cijelu godinu krase
crkvene oltare.

*Puno sadim, imam
razne vrste sezonskog
cvija, priča s pono-
som Isusova susjeda,
koja voli u bilo koje
doba dana "skočiti" u
crkvu i malo promije-
niti vodu cvijeću ili
promijeniti koji uveo
cvijet. Iako je to velik
posao, ona ga s lju-
bavlju radi, u čemu
joj pomaže nekoliko
žena, napose za ve-*

like svece i blagdane, za vjenčanja, kada kitimo i po dva dana,
kaže naša sugovornica. Osim nje, ne možemo završiti repor-
tažu a ne spomenuti i gospođu **Mariju Balog** koja je punih
sedamnaest godina, koliko je vlč. Josip na ovoj župi, doma-
ćica ove župe, te nas je s osmijehom dočekala na vratima toga
dana kad smo ih posjetili. Zahvaljujući njoj, župnik svaki dan
ima skuhan ručan, oprano i izglacano rublje, ali i uređen vrt
oko župnoga doma, onoliko koliko gđa Marija to uspije uza
sve obveze oko župnoga doma.

DJECA – ŽUPNIKOVIM MILJENICIMA: **Gabrijela, Mi-
haela, Suzana, Milica, Tanja, Marina, Dejana. Marina,
Dejana, Violeta, Iva, Dajana, Slađana, Lidija, David, Mi-
rela** imena su župnikovih miljenika, dio djece koja su pobožno
pratila nedjeljnu svetu misu. Na pitanje pohađaju li
vjeronauku i gdje, spremno su odgovorili da idu na vjeronauku
i u crkvi i u školi i da im je na župi malo ljepše. Mireli se na
svetoj misi najviše sviđa pričest a posebno je lijepo biti na ol-
taru. Među ministrantima ima i djevojčica koje vrlo pobožno

služe svom župniku za vrijeme mise. Svima su omiljene bo-
žićne pjesme i božićno vrijeme. Neke od ovih malih vjernika
župnik Josip od milja naziva "moji čokoladni" uz uzdah da bi
volio da redovitije dolaze na misu budući da nekada jedno-
stavno ne dođu. Ipak, među redovitim na sv. misi je zasi-
gurno Gabrijela koja ovako svjedoči o moći svoje molitve:
*Bila sam puno u bolnici i molila sam za zdravlje. Poslije če-
tvrtre operacije srca mi je bolje pa sam Bogu zahvalila i još sam
dobila malu sestru Anđelu i brata Marina. A dobra sam i u
matematici pa sam se na putu za natjecanje molila i u auto-
busu. A kad ne mogu zaspati, baka mi kaže da molim,* kaže
Gabrijela. Jednostavne riječi, iskrenost i povjerenje ove priče
i oči ove djece govore i nama odraslima.

"Bog će već providjeti janje" (Post 22,8)

Isus upre pogled u njih pa im reče: "Ljudima je nemoguće,
ali Bogu je sve moguće" (Mt 19,26). Izak primjećuje da je sve
spremno za žrtvu paljenicu, ali začuđeno se obraća svome ocu:
Oče, evo kremenja i drva, ali gdje je janje? Sine moj, Bog će već
providjeti. Tada se iz grma pojavio janje, koje Abraham prinese
mjesto svoga sina Izaka. Bogu je bila potreba Abrahamova
vjera, koju je on hrabro ispovjedio, ne štedeći ni svoga sina je-
dinca. Bog treba naše povjerenje, bez povjerenja, bez naše su-
radnje Bog ne "može" ostvariti svoju ljubav. Imati u Boga
povjerenja znači bezuvjetno u potpunosti osloniti se na Njegovu
providnost.

Ovim mislima želim s Vama, dragi čitatelji *Zvonika*, podi-
jeliti sedamnaestogodišnje iskustvo svoga pastoralnog djelo-
vanja kao dušobrižnik župe Bođani i Vajska. Davne 1992.
godine došao sam u ove župe. Moj prethodnik **preč. Andrija
Đaković**, postavio je dobre temelje svoga pastoralnog rada, ali
i planova koje zbog nesretnih okolnosti nije uspio ostvariti. Tre-
balo je nastaviti tamo gdje je on stao. Kao mlad svećenik sa
skromnim iskustvom, pitao sam se tada kako ostvariti ono što
mi je povjereno od Gospodina u ovom vremenu i na ovom pro-
storu. Preda mnom su bila velika iskušenja. To je za mene zna-
čilo prepušteni se samo Božjoj providnosti. Tada su mi se mnoga
pitanja vrtjela po glavi, a odgovora mi nitko nije davao. Znao
sam da odgovor postoji. Trebam samo otvoriti uho da ga čujem,
srca da ga prihvatim i korak da ga ostvarim. Odgovor sam pro-
našao na stranicama sv. Pisma: "Tko hoće biti moj učenik, neka
se odreče samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za
mnom". Isusova ponuda bila mi je snažna sigurnost da me Bog
drži na svome dlanu, ali istodobno treba dlanove moje, moga
srca razaren plamen, kaplje znoja, samoću moju.

Bog treba moje ispružene dlanove, kako bi preko njih pru-
žio kruh gladnima. Bog treba moje razareno srce, kako bi nji-
me prihvatio i zavolio brata koji je prepušten očaju. Bog treba
kap moga znoja kako bi obrisao suzu s očiju zaplakanih i umor-
nih, i napokon Bog treba samoću moju kako bi u tišini bića čuo
vapaj bližnjega, koji jeca u svojoj samoći. Pjesmu koju je spje-
vao papa Ivan Pavao II., trebao bi svaki kršćanin ugraditi u svoj
život želi li biti autentičan i vjerodostojan svome pozivu. Ne-
brojeno puta sam iskusio Božju providnost a napose oko obno-
ve crkve. Zato nisam slučajno stavio naslov "Bog će već
providjeti žrtvu", piše za *Zvonik* župnik Josip Kujundžić.

Intervju s mladomisnikom - vlč. Draganom Muharemom

Svećenik, svjedok i navjestitelj

Razgovarao: mr. Mirko Štefković

Vlč. Dragan Muharem je rođen 29. studenog 1984. godine u Sisku, a do sedme godine živio je u Hrvatskoj Kostajnici. Osnovnu školu započeo je i završio u Vajskoj, a srednju školu nastavio u gimnaziji i sjemeništu Paulinum, gdje je sazrijevala njegova odluka da postane svećenik. Nakon mature biskup Ivan Pénzes ga je primio kao svećeničkoga kandidata Subotičke biskupije i poslao na studij u Đakovo. Prošle godine je diplomirao i u đakovačkoj katedrali primio red đakonata. Prvu službu kao đakon vršio je u sjemeništu Paulinum kao drugi prefekt. Ove godine, na Petrovo, biskup Ivan ga je u subotičkoj katedrali zareadio za prezbitera i povjerio mu i nadalje vršiti službu odgojitelja i predavača u Paulinumu.

Zv.: Prošlo je već mjesec i pol dana otkako ste proslavili Mladu misu. Kakve dojmove je u Vama ostavio taj veliki događaj?

□ Dojmove bih mogao podijeliti na one prije i na one poslije Mlade mise. Oni prije su, uz osjećaje ushićenja i radosti, bili začinjeni i dozom nestrpljenja i teretom organizacije. Zaista, bilo je iznimno puno posla i neizvjesnosti oko organizacije Mlade mise. Mnogi, koji su me tih dana susreli, pitali su me očekujem li je s nestrpljenjem, a ja sam im u (polu)šali znao reći da s istim nestrpljenjem iščekujem da sve to prođe i da se vrati u svoju "normalu". Ali, zahvaljujući župniku vlč. Josipu Kujundžiću i marljivim vjernicima župe, sve je proteklo u najboljem redu. Malo smo se pribojavali vremenskih uvjeta ali dan je bio idealan, bolji nismo mogli ni očekivati. Vrijeme nakon Mlade mise bilo je "vrijeme predaha" i za mene, a napose za župnika,

koji je od silnog umora tih dana pao u krevet. Tek onda sam mogao mirno sabrati dojmove i postati svjestan onoga što se dogodilo.

Zv.: Za tu proslavu župna se zajednica pripremila trodnevnicom. Kako ste zadovoljni sudjelovanjem i odazivom?

□ Prije Mlade mise organizirali smo trodnevnicu koja je zamišljena kao duhovna obnova vjernika naše župe. Svaki dan drugi je svećenik slavio misu i propovijedao, a mladomisnik je ispovijedao. Mogu reći da je i mene i župnika iznenađio lijep odaziv vjernika koji su pristupili sakramentu ispovijedi i pričesti. S obzirom na to da me većina vjernika poznaje od malih nogu, i mnogo je mojih vršnjaka iz osnovne škole, zadržala me činjenica da su bez neke rezerve, štoviše s radosnom i iskrenom otvorenosću, dolazili k meni na sakra-

ment ispovijedi. Zaista sam u svojoj župi mogao osjetiti koliko vjernici cijene svoje svećenike. Nakon ređenja bilo mi je čak pomalo smiješno što su se mnoge moje kolege i stariji vjernici "štimali" da me odsad oslovljavaju s "vi" ili "velečasni", iako bih najradije ostao (samo) njihov Dragan.

Odgovarajući na upit u kojoj se svećeničkoj službi najviše pronašao u proteklih više od dva mjeseca od ređenja, vlč. Dragan ističe kako su ga još kao bogoslova mnogi pitali gdje bi volio biti na službi kada bude svećenik, na što je njegov odgovor bio da mu je potpuno svejedno gdje ga biskup postavi. *Zaista nisam imao posebnih želja. Nastojao sam se u bogosloviji izgrađivati za otvorenost i mislim da je to bitna značajka svećeničkog života. Gdje god bio i čime se god bavio bit ću svećenik – svjedok, navjestitelj Božje riječi. Nijedno mjesto, nijedna služba nije manje bolja ili vrijedna navještanja, kaže naš sugovornik, dodajući kako je služba odgojitelja – prefekta u sjemeništu specifična služba i dosta se razlikuje od službe npr. župnika ili kapelana na nekoj župi. Ali, svakako ne manjka mi ni pastoralna takve vrste jer me župnici često pozivaju da slavim misu i propovijedam u njihovim župama ili da ispovijedam. U šali znam reći (hvaleći se svojom službom) da ja mogu bilo kojeg kapelana ili župnika zamijeniti na par dana ali da mene nijedan župnik ili kapelan ne može zamijeniti na par dana. Zanimljiva je služba prefekta, zaključuje mladomisnik.*

Zv.: Počela je nova školska godina i Vi ste u malom sjemeništu "Paulinum", ali sada kao odgojitelj. Što obuhvaća Vaša služba?

□ Na početku školske godine rektor mons. Josip Mioč se našalio kada je nas odgojitelje predstavljao novim učenicima: "Vaši najbliži su odsada rektor, duhovnik i dva prefekta. Rektor vam dođe kao tata, duhovnik mama a prefekti kao starija braća". Čini mi se da ova analogija može dosta reći o službi prefekta. Prefekt je stalno, i dan i noć

SZUNGYI KÁROLY, NAŠ MLADOMISNIK

Na blagdan apostolskih prvaka Petra i Pavla, 29.06.1995. godine, u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije biskup mons. Ivan Pénzes zareadio je za svećenika vlč. SZUNGYI KÁROLYA iz Kule. Na svećeničkom ređenju bio je prisutan i biskup iz Pečuha, mons. Mayer Mihály.

Károly je nakon završene građanske srednje škole započeo svoj studij teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, a završio ga je u Pečuhu u Mađarskoj. Mladu misu proslavio je u svojoj rodnoj župi, u Kuli 2. srpnja 1995. godine.

Naš ovogodišnji mladomisnik započet će svoje svećeničko služjenje kao kapelan u katedralnoj župi u Subotici.

A.

kroz ova tri dana. Svi smo bili oduševljeni doživljenim. Bilo je lijepo ove dane provesti u zajedništvu koje su nam omogućili župnik Franjo i najbolja kuharica teta Katica.

U sva tri susreta, koja su nam bila upriličena u prostorijama župe sv. Križa u Somboru, veliki doprinos dale su gospođe Marija, Margita i Ilonka, koje su vrijedno pomagale u kuhinji ovih vrućih dana.

Marijana B.

Vajska
Najmladi orguljaš u našoj biskupiji

U posljednje dvije godine župa sv. Jurja u Vajskoj dobila je dva kantora koji ovu župu čine "mladom".

Naime, još davne 1984. godine, po povratku iz Zagreba, orgulje je svirala i župskim pjevanjem ravnala Elizabeta Kovač. Službu orguljašice vjerno je vršila sve do svibnja ove godine kada se preselila u Hrvatsku. U međuvremenu, dok je Elizabeta u župi vodila pjevanje, pojavljuje se još jedan mladi glas, pravi talent, koji želi sjesti za or-

uz sjemeništarce i stalno je s njima u kontaktu. Njegova služba je prvenstveno da odgaja sjemeništarca za odgovoran i uredan život. Brine se o dnevnom redu i o odnosima u zajednici. Osim toga, kao prefekt predajem u gimnaziji i dvaput tjedno imam mise u sjemenišnoj kapeli.

*** Gdje god bio i čime se god bavio bit ću svećenik – svjedok, navjestitelj Božje riječi**

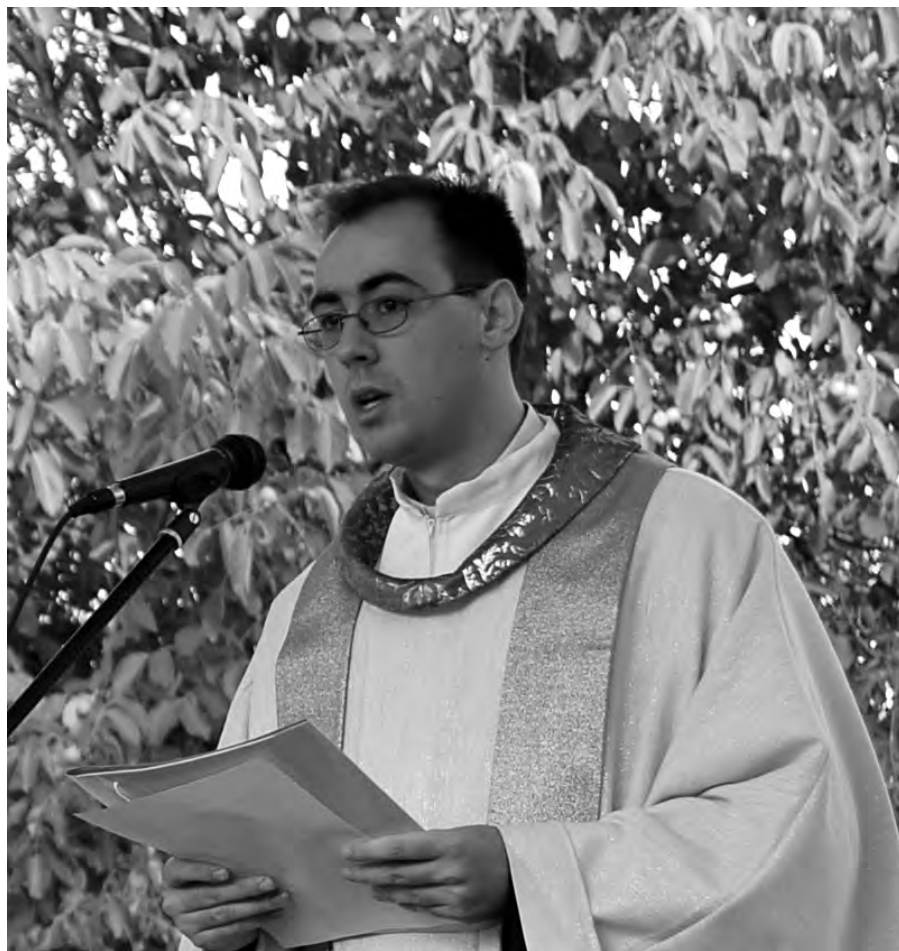
Zv.: Vratimo se na početke Vašega hoda k svećeništvu. Kako ste se odlučili početi u sjemeništu?

□ Bilo je to ovako. Jednom davno, prije 15 godina čitao sam *Zvonik* i naišao na naslov: "Novi mladomisnik" a ispod naslova stoji moja slika. Ova pogreška Uredništva *Zvonika* čini se da je bila proročanstvo da će taj isti, tada desetogodišnji dječak, zaista postati svećenik. I to je dokaz da Bog može pisati i krivim linijama našeg uredništva. Istina, ovo se čini kao šala ali odonda sam ozbiljno razmišljao o sjemeništu. Od malena sam svirao i aktivno se uključivao u život župe. Nakon osmog razreda nije bilo puno razmišljanja. Upisao sam se u Paulinum i tu je otpočela avantura zvana duhovni zov i odaziv.

Zv.: Zacijelo ste već u tim počecima imali određenu sliku svećenika. Jeste li ovako zamišljali svećenički život?

□ To je vrlo često pitanje, postavljeno sa svih strana. Kada je riječ o slici svećenika, onda mogu ustvrditi da ona nije uvijek bila ista. Motiv koji je vodio mladića u 14. godini kada se upisivao u sjemenište zasigurno je različit od onog motiva kada čovjek odlazi u Bogoslovno sjemenište, a pogotovo kada se odlučuje zaređiti. U tom smislu govoriti o slici svećenika može se jedino ako se uzmu u obzir razne "slike" i motivi koji su čovjeka na tom putu pratili. Kada biste mi sad postavili pitanje, koji je motiv ili slika bila odlučujuća, odgovor bi isto tako izostao budući da u svom pozivu ne mogu izdvojiti jedan odlučujući trenutak radi kojeg sam svećenik. Kroz bogosloviju čovjek postaje samostaljniji te traži odgovore na pitanja, što bi konkretno on sam mogao dati Crkvi.

Gdje bi se mogao pronaći, kako ostvariti. Tu je bitna svijest o vlastitim kvalitetama koje treba njegovati u cilju rasta u vlastitom pozivu – duhovnost, inteligencija, solidarnost... Jer, puka želja, pa i motiv ugledanja na nekog ili nešto, bez svijesti davanja nečeg bitno svojega u svemu tom, čini mi se promašenim, posebno kada se radi o duhovnom pozivu.

*** Najvažniji temelji u odgoju svećeničkih kandidata jest odgoj za otvorenost i na realno sagledavanje situacije u kojoj se čovjek nalazi i što je on u svemu tome. Kada kažem otvorenost, mislim prije svega na otvorenost Božjem djelovanju u životu pojedinca, a ta otvorenost rađa prihvaćanjem i svojih bližnjih.**

Zv.: Nedavno ste završili svoj boravak u bogosloviji. Koji su, po Vašem mišljenju, najvažniji temelji u odgoju svećeničkih kandidata?

□ Mislim da sam to već spomenuo ali nije na odmet ponoviti. To je svakako

odgoj za otvorenost i na realno sagledavanje situacije u kojoj se čovjek nalazi i što je on u svemu tome. Kada kažem otvorenost, mislim prije svega na otvorenost Božjem djelovanju u životu pojedinca, a ta otvorenost rađa prihvaćanjem i svojih bližnjih. A bogoslovija bi trebala biti ta ustanova ili to mjesto koja će stvoriti potrebno ozračje kako bi se to

dogodilo. Nadalje, kandidat za svećenika treba dobro upoznati sebe, doći do realnih i objektivnih činjenica o sebi i svijetu u kojem se nalazi. Tako će upoznati koje su njegove kvalitete pa i slabosti, što je to što ga nosi kroz život i kako će na najbolji način ostvariti sebe. Naravno, sve ovo što sam rekao nije ostvarivo, kada govorimo o odgoju svećeničkih kandidata u bogosloviji, bez temeljne uloge duhovnika i prefekta. Čini mi se, a vjerujem da će se mnogi složiti sa mnom, da bi današnji odgojitelj prvenstveno trebao biti svjedok. Mnogi kažu da je prošlo vrijeme učitelja kojeg se slušalo i da je nastupilo vrijeme svjedoka kojeg se gleda i nasljeduje. Današnje suvremeno doba jest vrijeme "gledanja" i tu činjenicu trebamo prihvatiti i njom se koristiti.

Intervju

Ove godine je ujedno i Godina svećenika i zgodan je trenutak, pogotovo nama svećenicima, posvjedočiti o ljepoti i uzvišenosti ovoga poziva. Radujem se što sam imao tu milost da baš ove godine budem zaređen i što sam svojom službom nekako najbliži tom zadatku. Malo sjemenište, poput Paulinuma, mjesto je gdje jedan mladić razvija klice svoga duhovnog poziva, trudi se da ga, uz pomoć odgojitelja, prepozna i na njega odgovori. Svakako već razmišljam o načinima kako se što bolje uključiti u ovaj važni trenutak i čini mi se da bi i na razini cijele naše biskupije trebalo promisliti načine što boljeg "promoviranja" duhovnih zvanja. Možda bi to bio jedan biskupijski povjerenik kao promotor duhovnih zvanja, po uzoru na neke druge biskupije, ali svakako župe i župne zajednice bi trebale odigrati najvažniju ulogu. Jer se prvenstveno u njima prepoznaje klica Božjeg poziva.

Zv.: Poznato je da volite glazbu i pjevanje. Uspijevate li uz sve svoje obveze pronaći vremena za tu svoju ljubav?

□ Odmalena sam volio svirati i pjevati. Zahvalan sam Bogu za taj dar jer se i kroz njega kao svećenik mogu u mnogome ostvariti i pridonijeti zajednici za koju sam postavljen. Sjećam se da sam kao "Paulinac" vjerojatno većinu svoga vremena uložio u razvijanje glazbenih sposobnosti. Znam da sam satima i satima vježbao za klavir. Bila nas je tada jedna skupina aktivnih glazbenjaka tako da su mnogi prolaznici ili gosti koji bi ušli u zgradu zapitali jesu li možda u glazbenoj školi. Ne bih lamentirao za prošlim vremenima, ali danas velika većina učenika provodi svoje vrijeme uz računalo na igricama ili internetu i čini mi se da će tu mnoge sposobnosti ostati nerazvijene. U naše vrijeme – trudim se što više izbjegavati ovu frazu jer su i nama onda tako govorili a mi smo se smijali, no, tek sad shvaćam kako je to – nije bilo laptopa, mobitela, interneta i nekako smo više bili okrenuti, ne ekranima, već jedni drugima. I zato su mogli u to vrijeme bujati razni "cehovi" i udruge glazbenika, sportaša, liturgičara, umjetnika, koji su uvijek bili u međusobnom nadmetanju i nadmudrivanju, ali sve je to činilo život zanimljivijim. No, s druge pak strane, pozdravljam

pregršt pozitivnih stvari koje sam zatekao ovdje: posebno me fascinirala činjenica da su ovi mladi ljudi iznimno sposobni i nadareni, napose na planu informatike i tehnike, ali svakako ne fali ni dobrih sportaša, glazbenika i ostalih.

Malo sam odlutao s teme. Nakon dobrog glazbenog temelja u Paulinumu slijedi studentsko razdoblje na fakultetu u Đakovu. Ali zbog brojnih drugih obveza nisam nikad mogao dostignuti tu razinu "upuštenosti" u glazbu kao nekoć u srednjoj školi. I sada kao svećenik imam brojne obveze, ali koliko god mi to vrijeme dopusti nastojim "ne zadržati" i ostati formi.

*** Mislim da bi svakom vjerniku, bio on svećenik, laik, časna sestra, sastavni dio života trebalo biti razumno poniranje u vlastitu vjeru i proširivanje spoznaje.**

Zv.: Imate li uz glazbu i pjevanje još kakav drugi hobi, odnosno čime si najradije ispunjate slobodno vrijeme?

□ Volim čitati. Možda ne toliko romane koliko razna teološka ili filozofska djela. Još kao student na fakultetu bio sam oduševljen mnogim piscima i djelima ali nisam imao vremena tada ih iščitavati, pa sam novac štedio i kupovao knjige i željno očekivao trenutke kad ću im se moći posvetiti. Istina, teologija mi ne bi trebala biti hobi, jer mi je to struka. Ali mislim da je najbolji onaj "posao" koji ti je ujedno i hobi. Čini mi se, možda se i varam, da je mnogim svećenicima teologija bilo vremensko

razdoblje koje je završilo diplomom i ređenjem. Istina, većina svećenika ima brojne dužnosti, često nespojive s njihovom službom, kao što je na primjer održavanje ruševnih crkava i zgrada i jasno je da se tu ljubav prema teologiji i daljnjem teološkom produbljenju čini kao nedostižni luksuz. Mislim da bi svakom vjerniku, bio on svećenik, laik, časna sestra, sastavni dio života trebalo biti razumno poniranje u vlastitu vjeru i proširivanje spoznaje. Pa makar kao hobi...

Zv.: Što biste poručili čitateljima Zvonika, osobito onima koji su na raskrižjima života, tj. pred odabirom životnoga poziva?

□ Veoma je važno čitati Zvonik! Jer, ja sam jednom u njemu davno pronašao svoje ime i odlučio poći u sjemenište. Šalu na stranu... Svim čitateljima, napose onima koji odlučuju kojim će putem krenuti želim hrabrost i snagu da se otvore Božjim poticajima i impulsima. Svatko ima svoj način kako to osjeća i prepoznaje. Svi smo pozvani na život s Bogom i bližnjima, jedino se razlikuje način kako to ostvarujemo. Svećenik je samo jedan način ostvarenja te pozvanosti. Tu su i časne sestre, trajni đakoni, katehete, vjeroučitelji, laici, obitelji... Trajni cilj i svrha koji su nam kao kršćanima zadani jesu život s Bogom i tomu se treba otvoriti. Neka ova Svećenička godina bude trenutak kad ćemo to posebno imati u vidu. Zahvaljujem Uredništvu Zvonika na ovom razgovoru i želim da i dalje budu, kroz pisanu riječ, pravi svjedoci Evanđelja. Svima veliki pozdrav i blagoslov u Gospodinu.

Smiju li kršćani štrajkati?!

Piše. mr. Andrija Anišić

U svijetu kojim upravlja grijehom ranjeni čovjek uvijek je bilo kršenja ljudskih prava općenito kao i kršenja ljudskih prava posebno. Ljudi su se na različite načine borili protiv nepravednih poslodavaca a za bolje uvjete rada, za pravednije plaće i za druga prava radnika.

Po državnim zakonima među pravima radnika ubraja se i pravo na štrajk. No, što o tome kaže Crkva? Smiju li se kršćani poslužiti tim pravom koje im daje društvo i država? Smije li se neradom boriti protiv nepravde?

Kompendij Socijalnog nauka Crkve govori o tome vrlo kratko u br. 304, pozivajući se na različite crkvene dokumente. Prenosim u cijelosti taj broj: "Socijalni nauk priznaje legitimnost štrajka kad se pokaže kao neizbježno ili barem nužno sredstvo, u vidu srazmjerne koristi, nakon što su se neučinkovitima pokazali svi drugi načini nadvladavanja sukoba. Štrajk, jedna od najmukotrpnijih stečevina sindikalnog udruživanja, može se definirati kao kolektivno i dogovoreno odbijanje radnika da obavljaju svoje poslove kako bi s pomoću pritiska što ga na taj način čine na poslodavce, na državu i na javno mnijenje postigli bolje uvjete rada i svojih socijalnih prilika". Međutim, stoji na istom mjestu u Kompendiju, "i štrajk, premda se profilira kao vrsta ultimatum

mora uvijek biti mirna metoda zahtijevanja i borbe za vlastita prava; on postaje moralno neprihvatljiv kad je praćen nasiljem, ili ako mu se pridaju ciljevi koji nisu izravno povezani s uvjetima rada ili su protivni općem dobru".

Stav Crkve o štrajku je, iz gore rečenoga, vrlo jasan. Crkva, dakle, ne dopušta nikakvo nasilje za vrijeme štrajka i ističe da cilj štrajka ne smije biti nešto što ne bi bilo u izravnoj vezi s uvjetima rada. Napose ističe da štrajk nije dopušten ako su mu ciljevi protivni općem dobru. Premda se ne navodi za to konkretan primjer, ipak, smijemo ustvrditi da je vrlo upitan štrajk liječnika i medicinskog osoblja ali i prosvjetnih radnika. Osobno sam sklon mišljenju da radnici koji se odlučuju na štrajk trebaju to činiti izvan radnog vremena. Na taj način bi očitovali da im je stalo do rada, ali da žele bolje uvjete rada ili pravednije plaće. Čovjeku je, naime, Bog zapovjedio da mora raditi i stoga smatram da ne može neradom boriti se za svoja prava.

Premda sam najavio da ću u ovom broju *Zvonika* pisati i o štrajku glađu, ipak sam odlučio toj problematici posvetiti jedan poseban članak, budući da se radi o kompleksnoj problematici, a praksa štrajka glađu je sve češća i kod nas kao i u svijetu.

Hrvatske katoličke
internetske stranice (87.)

Kapela Corpus Domini

Kapela Corpus Domini na Trešnjevci jedina je crkva u Zagrebu i u Hrvatskoj u kojoj se cijeli dan obavlja adoracija – klanjanje euharistijskom Spasitelju. Trajno klanjanje započeo je nadbiskup Alojzije Stepinac 1. listopada – prvoga petka u tome mjesecu, 1943. godine, u jeku najžešćih bitaka II. svjetskog rata. Zbog političkih prilika i uvođenja redovitog klanjanja po župama, kasnije se broj klanjatelja sveo na vjernike zagrebačke župe Sv. Marka Križevčanina, gdje se kapela nalazi, kao i na vjernike okolnih župa. Kapela ima svoju internet-sku stranicu na adresi

www.corpusdomini.hbk.hr

Riječ je o obnovljenoj stranici, koja donosi mnoštvo različitih tema. U rubrici adoracije su sadržaji vezani uz klanjanje uopće, zatim za adoraciju u župama Hrvatske kao i u znamenitim mjestima u svijetu. Svakako su najznačajniji podlinkovi u kojima su opisane molitve za vrijeme adoracije i modeli adoracije, dok su neki podlinkovi još uvijek u izradi. Od praktične su važnosti podaci o bogoslužju i rasporedu klanjanja u Kapeli. Na stranici je opisana i povijest Kapele, a tu su i tekstovi neposredno vezani za Kapelu: Društvo sveudiljnog klanjanja, u okviru kojega je 1943. otvorena kapela, zatim Sestre pohoda Marijina, koje od 1947. skrbe o Kapeli i klanjanu, te biskup Josip Lach, koji je najzaslužniji za uspostavljanje i održavanje klanjanja u Kapeli Corpus Domini. Tu su i uobičajene rubrike novosti, aktualnosti, fotogalerija, kontakti, poveznice i sl.

s.b.

Urgentno upozorenje

Ponovno se pojavio u Subotici tzv. "Hleb sa Hilandara". Podsjećam da je ova "vračka" bila već prisutna u Subotici i pod tim nazivom i pod nazivom "Slatki kruh iz Vatikana". Tada smo već pisali i tom i reagirali kako u Katoličkoj tako i u Pravoslavnoj Crkvi.

Posjedujem "recept" za pravljenje toga "hleba". Šokiran sam činjenicom da ima ljudi, pa i vjernika, koji su skloni povjerovati da, kako piše na kraju recepta, "Hleb sa Hilandara donosi sreću, procvat i ispunjenje želja, a peče se jednom u životu". Kako bi život bio jednostavan da se na takav način stiže do sreće i ispunjenja želja. Osim toga, čudno je da se svi oni koji su prihvatili pripremati taj "hleb" na način kako u receptu piše, nisu uplašili zaraze, jer se tijesto drži prijesno deset dana uz obvezno dodavanje mlijeka, brašna, šećera određenih dana.

Upozoravam da se radi o magijskom činu i o vrlo nehygijenskom postupku. Kršćani takve i slične ponude moraju odlučno odbacivati!

Veni sancte Spiritus

U kršćanskom je duhu da za svaki važan početak tražimo pomoć "odozgo". "Dođi Duše Presveti" bio je zaziv kojim su učenici i profesori gimnazije Paulinum započeli novu školsku godinu. Mudrost, razum i znanje darovi su Duha Svetoga koji se kroz ustrajni rad u školi razvijaju. Zato smo svečanom svetom misom 9. rujna u sjemenišnoj kapeli započeli novu školsku 2009./2010. godinu. Misu je predslavio rektor mons. Josip Mioč u zajedništvu s odgojiteljima, profesorima, svećenicima, bogoslovima, roditeljima i učenicima gimnazije. Nakon mise predstavljeni su novi učenici prvoga razreda, kada im je na simboličan način predana bilježnica i olovka uz želje za sretan početak i marljiv rad.

Gle, kako je dobro i kako je milo kao braća zajedno živjeti

Ove godine našu sjemenišnu zajednicu obogatila su desetorica nove subraće, koji su u Paulinumu započeli svoju duhovnu i intelektualnu formaciju. Njihova imena su: Ratko Davidović (Sonta), Jankai Gábor (Senta), Damir Katić (Petrovaradin), Kopunovity Goran Jácint (Bački Vinogradi), Matija Merković (Tavankut), Nikola Milosavljević (Futog), Goran Pavić (Bođani), Sztefánovity Erik (Szanád), Stevan Terbec (Subotica), Dario Vidaković (Novi Žednik). Želimo im dobrodošlicu i obilje Božjeg blagoslova na putu kojim zakoračiše.

Obnova zgrade Paulinuma

U protekle dvije godine Paulinum se u mnogome pomladio. Već je bilo prigode na ovoj stranici pročitati o pojedinim novostima. To su prije svega nove školske klupe i ploče, zatim nova računala i druga tehnička pomagala. No, preko ljeta obnovljeno je cijelo jedno krilo zgrade izvana i iznutra. Stavljena je izolacija i uređena fasada. Izvađeni su stari i dotrajali prozori, te zamijenjeni novima. Kapela je oličena a blagovaonica je dobila nove ormare, stolice i perilicu za suđe. Posla ima još puno ali sredstva su ograničena. Uz Božji blagoslov i dobre ljude koji žele novčano ili materijalno pomoći, obnova zgrade će biti privedena kraju.

Novi odgojitelj u sjemeništu

Odgajati nekoga znači pružiti mu ne samo informaciju nego štoviše formaciju. Cjelovitost ljudske osobe zahtijeva da se uzme u obzir njegova intelektualna, tjelesna i duhovna dimenzija. Zato je uloga odgojitelja od nezamjenjive važnosti. Ove godine na službu odgojitelja (prefekta) postavljen je vlč. László Baranyi, đakon. László je nekad kao i mi bio učenik i sjemeništarac Paulinuma. Nakon malog sjemeništa nastavio je teološki studij u Egeru i Budimpešti, a ove godine na Petrovo zaređen je za đakona. Od srca mu želimo dobrodošlicu te da uz Božju pomoć ustraje u svome pozivu.

upoznajno katehete naše biskupije

Vesna Huska – s Kristom na žalu

1. Zovem se ... Vesna Huska, rođena Ivanković

2. **Rođena sam** ... 31. siječnja 1977. u Subotici kao peto dijete Jelene, rođ. Szalma i Franje Ivanković, koji su rodili i odgojili nas šestero: Vladimira (umro kao dijete), Ljiljanu (43), Grozdanu (41), Zvonimira (36), mene i Branimira (30).

3. **Živim i radim...** Živim u Subotici (u dijelu popularno nazvanom Ker), sa suprugom Ladislavom (35) i djecom Petrom (9), Tomislavom (7), Andrijom (5), Ivanom (4) i Marijom Magdalenom (2). Radila sam od 2002. u Politehničkoj školi, zatim u osnovnim školama "Ivan Milutinović", "Miloš Crnjanski", "Jovan Mikić", "10. oktobar", "Medicinskoj školi", zamjenjivala vjeroučitelja u MESSC-u... Nakon porodičnog odsustva sam se vratila u škole "Ivan Milutinović" i u "Miloš Crnjanski".

4. **Moj životni – vjeroučiteljski moto:** "Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?" (Rim 8,33-39)

5. **Omiljena pjesma, slika, priča...** o Isusu: Pjesme koje su mi se utisnule u dušu su npr. "Ako Bog nije živ", "Krist na žalu", "Kao Marija", a od liturgijskih "Klanjam ti se smjerno", "Pjevaj hvale, Magdaleno"... Rembrandtova slika "Povratak rasipnog sina" mi je – tijekom skoro godinu dana razmatranja i čitanja knjige Henrija J. M. Nouwena na susretima molitvene zajednice "Dominik" – prilično produbila duhovnost i obogatila dušu. Najljepše priče o Isusu su mi one najčešće nezapisane, a koje nastaju svakoga časa kada se kršćani susreću s Isusom – u Presvetoj Euharistiji, u molitvi, djelima ljubavi prema znanj i neznanj braći. Pišimo te prekrasne priče svi, ne prestajmo nikada!

6. **Najljepši trenutak u vjeroučiteljskom radu...** Dirnula me je nedavna situacija kada su osmaši, nakon molitve "Oče naš" na početku sata, izmolili i dječju jutarnju molitvu "Hvaljen budi, Isuse". Kako sam im se vratila poslije nekoliko godina, pitala sam ih: "Vi molite ovu molitvu još uvijek?" Oni su odgovorili: "Pa, to ste nas vi naučili!" Neki su dobacili da je mole svaki dan! Lijepo je bilo i kad me je troje petaša, iz jedne škole u kojoj je bilo ukupno 12 učenika na katoličkom vjeronauku i gdje sam predavala samo dva mjeseca, došlo posjetiti i vidjeti našu bebu i koji su mi na komadu drveta napravili natpis zahvale za sve. Ipak, najljepše je kad se na početku sata pomolimo i, spremne pameti i srca, damo mjesta – Isusu!

7. **Najteži trenutak u vjeroučiteljskom radu...** Sve teško i u životu i u radu darujem Isusu, jer uistinu, bez Njega ne možemo učiniti ništa, kako kaže Isus u Iv 15,5b, a kada sve predam Njemu, On sve blagoslovi.

8. **Vjeroučitelj ne može živjeti bez...** punog zajedništva s Bogom i sa zajednicom u kojoj živi, a veoma je važna i dobra suradnja trokuta župnik – župni kateheta – školski vjeroučitelj. Trebamo, također, raditi bar u dvoje – Isus je slao apostole dvojicu po dvojicu s razlogom!

9. **Postala sam vjeroučiteljica jer...** sam pozvana! Čak ni kao dijete nisam željela biti učiteljica, niti sam pretjerano voljela školu... Pokušavam svjedočiti Krista i Evanđelje cijelim svojim životom, jer za mene jedino to ima smisla.

10. **Moja poruka vjeroučenicima:** Čut ćete sve na satu!

11. **Moja poruka roditeljima:** Roditelji koji se danas trude pružiti svojoj djeci, osim vremenitih dobara, i ona vječna – zaslužuju svaku pohvalu i pomoć pri toj zahtjevnoj, ali prevažnoj zadaći! Školski vjeronauk ima svoj dio u tome. Kako sam roditelj i sama, i uza sve svoje znanje iz psihologije i pedagogije (koje sam stekla tijekom školovanja i za odgajateljicu i katehetu, a i tijekom osobnog proučavanja), shvaćam kako nam svima – bar ponekad – treba pomoć i suradnja. Ne sramimo se tražiti je i primati, a ni davati.

12. **Moja poruka vjeroučiteljima/katehetama:** Budimo dostojni ovoga poziva – nismo vrijedni, ali ako nas je Bog izabrao i pozvao, moramo Mu biti dostojni svjedoci (kao u Dj 1,8: "Nego primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje").

13. **Moja poruka čitateljima Zvonika:** Zvonik treba biti (još) bolji, a bit će, ako ga skupa stvaramo i – čitamo!

Vjeroučiteljici Vesni, njenoj obitelji i svim njenim bivšim, sadašnjim i budućim učenicima želimo obilje Božjeg blagoslova!

Drage katehete! Ne zaboravite prijaviti kod svojih ravnatelja **seminare** koji (u listopadu i studenom) slijede u Somboru i Subotici. Također, budite slobodni za vas i za vjeroučenike naručiti preko škola naše nove **udžbenike** za vjeronauk, napisane po važećem Nastavnom planu i programu katoličkog vjeronauka i bogato ilustrirane. Udžbenici "Pustite k meni malene" (I.), "Isusovi prijatelji" (II.), "Put života" (III.), "Put Crkve" (IV.), "Put zakona" (V.) i "Isusov put" (VI.) mogu se nabaviti i u većim knjižarama po cijeni od 320 do 410 dinara. Udžbenik za VII. razred o povijesti Crkve je u pripremi.

MOLITVA (8)

Piše: mr. o. Mato Miloš, O.C.D.

Meditativna molitva (1)

Čovjek je po svojoj prirodi razumsko biće, želi shvatiti smisao onoga što čita, moli i meditira. Pogrešno je misliti da je već samo spekulativno razmišljanje molitva. Spekulativno razmišljanje je pripravnost stanje za molitvu. Stoga je potrebna pouka o meditaciji, o potrebi hoda od razmišljanja k odlučnoj volji, konkretnoj odluci, kako u vlastitom životu ostvariti ono o čemu se razmatra. Drugim riječima, meditativna molitva treba "iz glave prijeći u srce". To nije bilo kakav isprazni sentimentalizam. Srce, u ovom kontekstu, označava čvrstu odluku da molim. Na taj način istina o kojoj se meditira postaje naše normalno ponašanje. Dopustiti da evanđeoski tekst, o kojem razmatramo, uistinu prodre u nas i postane dio našega života. Vrhunac meditativne molitve jest intimni razgovor molitelja s Bogom, dijaloški odnos s Bogom. Molitelj se svjesno stavlja u Božju prisutnost u stavu vjere, klanjanja i predanosti. Meditacija je protuteža i dopuna akciji, koja u svakodnevni život unosi duševni mir i spokoj. Njome se pounutrašnjuju osnovna vjerska i duhovna načela.

Božja riječ u razmatranju

Meditaciju obično započinjemo sabranim čitanjem Svetoga pisma. Sveto pismo je prvotni izvor Božje objave. Božja riječ polazi od liturgije u kojoj Krist dolazi k nama na dvostruki način: po riječi, te kruhu i vinu. Onaj tko nije uveden u razmatranje, treba ga poučiti. Razmatranje se započinje zazivom Duha Svetoga, da nas uvede u skrivite riznice odabranog evanđeoskog odlomka, poslanica svetoga Pavla, Djela Apostolskih, ili nekog drugog laganog teksta. S vremenom se produžava s čitanjem koje nam otkriva nove neistražene putove i duhovne horizonte. Čitanje Svetoga pisma ima svoj duhovni smisao, prihvaća ga onaj tko je duhovan i tko ono što čita i što moli, primjenjuje u svom vlastitom životu. U čitanju izabiremo ono što konkretno odgovara trenutku našega života. Na taj način, srce se malo po malo ispunja božanskim mislima. Duhovni pisac Kasijan kaže da je naš razum sličan zrnu pšenice pod mlinskim kamenom. Ako u mlin ne stavimo zrno, kamen se okreće i troši stvarajući buku. Zrno pšenice mlinskog kamena naših misli jesu odlomci Svetoga pisma, koje često ponavljamo i na taj način ih "meljemo" za duhovnu hranu. Osim Svetoga pisma,

možemo uzeti za čitanje život svetaca. Život svetaca na konkretan način izražava primjer kršćanskog života u različitim životnim okolnostima. Mi ne trebamo mehanički oponašati njihov život, nego se ugledati u njihov primjer i duh kojim su oni slijedili Isusa Krista. Zapravo, mi ne slijedimo svece, mi slijedimo Sveca nad svecima – Isusa Krista. A sveci su nam živi primjer kako se to operativno radi. Čitanje svetoga teksta našoj je duši hrana. Tu hranu uzimamo već prema duhovnoj potrebi i sposobnosti primjene u naš život onoga što smo pročitali. Stoga je jako potrebno svakog dana odrediti vrijeme za duhovno čitanje, kako bismo pronašli smirujući život s Bogom.

Meditacija

Gdje prestaje čitanje, a gdje počinje meditacija? To prelazi jedno u drugo i neda se jasno odijeliti, kao što ćemo kasnije vidjeti, kada meditacija prelazi u kontemplaciju. Dakle, jedno i drugo je povezano, pri čemu čitanje prestaje, neko se vrijeme o pročitanom razmišlja, meditira. Kada se uobičajeni sat meditiranja ispunja čitanjem, stankama, razmišljanjem, molitvom i razgovorom s Bogom, to je dobro i korisno. Postoji opasnost da se zatvori put u dublju meditaciju, kada čovjek sam sebi kaže: previše čitam i tako razvodnjavam ono što je dobro i što se nalazi u meni. Ili, ima li uopće smisla rasipati dragocjeno vrijeme koje bi se možda moglo bolje iskoristiti u službi blišnjemu. Tko njeguje molitvu razmatranja postići će nove spoznaje, osjetiti duboku utjehu, rast u vjeri, nadi i ljubavi. No, to nije uvijek tako. Ponekad će ga u gotovo čitavom razmatranju ometati razne misli, suhoća i suhoparnost i pomisao kako je bolje je prekinuti s takvom molitvom. Kroz takvo iskustvo je prolazila godinama sveta Terezija Avilska. Ona kaže da je to njoj trajalo gotovo dvadeset godina. Njezin je savjet, ne prekinuti s molitvom razmatranja i ne plašiti se umora, suhoće i rastresenosti. Ipak ostaje činjenica da je razmatranje, provedeno jasno i voljno, s razumom, voljom i predodžbama bilo vrijeme visokovrijedne duševne hrane. Mnoge stvari meditantu postaju jasne, primio je mnoge poticaje na čemu treba uvijek biti zahvalan. Meditacija ne smije ostati na površini, ona treba ići u dubinu. Objekt o kojem se meditira treba biti shvaćen u svojoj biti, a meditator treba predmet shvatiti ne samo razumom, već ga usvojiti u dubini duše. To nije moguće postići samim razmišljanjem. Mnogo razmišljanja to upravo sprječava.

Stupnjevi molitve i njihovo značenje za kršćansku meditaciju

To su: **usmena molitva, molitva sabranosti, razumska molitva srca, te motrilačka molitva** koja vodi iznad svijesti, u ekstazu. Može se dogoditi, da početnik ili čak netko tko još nikad o meditaciji nije razmišljao, možda čak ni vodio moralni život, bude pogođen mističnim bljeskom munjevito prosvijetljen, poput sv. Pavla pred Damašćanskim vratima. Ali, on mora sam poraditi na svom moralnom planu i nadoknaditi propušteno da bi zraka milosti za njega bila doista spasonosna. Bog nije vezan uz kategorije i stupnjeve, ali mi ljudi moramo računati sa stupnjevima. Prema ovim stupnjevima, molitva u svom napredovanju ide od izvanjskog prema unutarnjem i istovremeno od aktivnog prema pasivnom ponašanju. Dok je čovjek u početku gotovo posve aktivan, na kraju se ponaša gotovo sasvim pasivan. Događa mu se neprekidna molitva. Iz ovoga jasno proizlazi da poteškoće koje nastupaju u molitvi meditacije nisu bile zapreka već nužnost. Duhovni učitelji kažu da ona utjeha koja se osjeća na početku razmatranja, nije rezultat vlastita napora. To je čisti Božji dar kojeg poklanja Bog čovjeku kako bi ga ojačao u njegovim nastojanjima u molitvi razmatranja. Ivan od Križa kaže da čovjek ne bi trebao napustiti molitvu razmatranja ni u suhoći niti onda kada nalazi utjehu u njoj, jer je to znak da mu Bog na tom putu daje svoju milost. Nadalje, čovjek u meditaciji ne smije zaostati u pretežno razumskoj aktivnosti. Treba nastojati misliti na Božju prisutnost u vlastitu srcu. Pritom se razumska aktivnost sve više i više povlači u pozadinu i moli se više voljno, prelazi se u dijalog s Bogom. To je slično s vatrom, kada je upaljena i jedno vrijeme gori, ne dimi se više, i treba je neko vrijeme pustiti da gori. Ne treba na žar polagati nova drva. Pod novim drvetom misli se na razumsko rasuđivanje i unutarnje razmatranje, koje je bilo nužno da bi se prodrlo u samu materiju. Žar gorljivog srca simbolički prikazuje ljubavnu usredotočenost duše prema Bogu, koja onda može poprimiti oblik razgovora. Može se dogoditi da se dospije u takvu dubinu duše gdje se treba ponašati što je moguće tiho i tiše. No, to se događa rijetko i samo na trenutak. Ta vrsta razmatranja naziva se "osjećajnim", za razliku od one koja se moli pretežno razumski. U molitvenom dijalogu s Bogom, veliku ulogu ima volja. Djelatnost volje je u tome da postane jedan jedini trajni osjećaj za dulje vrijeme, pogled k Bogu, ili stanje tišine pred Bogom. Ta vrsta kršćanske meditacije naziva se "molitva sabranosti" i "molitva mira".

(nastavlja se)

Čovjek obuzet Kristom: Poslanica apostola Pavla Filipljanima

Piše: *mr. Endre Horváth*

Uvod

Poslanica apostola Pavla Filipljanima, poseban je biser njegovog opusa. Ova poslanica – skupa s Poslanicama Efežanima, Kološanima i Filemonu – spada među pisma iz sužanjstva, koja se mogu povezati s višegodišnjim periodom kojega je, tada već stariji Apostol, proveo u zatvoru.

Poslanica Filipljanima upućena je kršćanima prvog europskog grada kojeg je Pavao evangelizirao (Dj 16,11-40). Radi se o zajednici s kojom je Apostol uvijek ostao u vrlo srdačnom odnosu: iako od drugih zajednica među kojima je djelovao nije primao nikakvih darova zauzvrat za svoj apostolski rad (zbog toga su se vjernici iz Korinta čak našli uvrijeđeni: 1Kor 9,5-18), najdražoj zajednici, vjericima grada Filipi, u više navrata dopustio je da svojim darovima postanu njegovim suradnicima u evangelizaciji (4,14-16). Zanimljivo je promisliti što znači neposredni odnos između Apostola i kršćana Filipljana: dok su ostale Pavlove Poslanice ujedno i rasprave, u kojima on mora odmjeravati i braniti svaku riječ zbog optužbi onih protivnika koji vrebaju kako bi ga uhvatili u klopku, Poslanicu Filipljanima Pavao piše drukčije, jer zna da će njegove riječi biti prihvaćene s najiskrenijom dobronamjernošću. Možda zbog toga jasno i jednostavno Apostolovo osobno svjedočanstvo nigdje ne odjekuje tako kao upravo u ovoj Poslanici. Temeljni naglasak Poslanice svjedoči najprije o tom Apostolovu osobnom svjedočanstvu.

Hvaliti se duhovnim darovima?

Kao što smo to učinili s ostalim Pavlovim Poslanicama, tako i ovdje ne možemo progovoriti o svim pojedinačnim temama Poslanice Filipljanima, nego ćemo preko jedne odabrane teme dati uvida u blago Pavlovog nauka. Tema koju ćemo obraditi neće biti dobro poznati kristološki himan (2,6-11), nego Pavlovo poimanje kršćanskog

života: kršćanin je suuskrsnuo s Kristom i obuzet je njime.

Povod za razmišljanje daju vjеровjesnici obraćeni iz židovstva, koji se pojavljuju u zajednici Filipljana. Oni svoje slušatelje žele pridobiti važnošću pripadanja Izabranom narodu. Iz Poslanice se da jasno zaključiti jesu li oni osporavali Pavlov apostolski autoritet, kao što se to dogodilo u korintskoj zajednici, ili su se oni samoinicijativno javili za obnašanje upražnjenih službi upravljanja zajednicom. U svakom slučaju, Apostol njihovo djelovanje smatra opasnim po vjeru mlade filipske zajednice, te strogim riječima opominje svoju duhovnu djecu na oprez: "Čuvajte se tih pasa, čuvajte se tih opakih radnika, čuvajte se te osakaćenosti! Jer mi smo obrezanje, mi koji u Duhu Božjemu obavljamo bogoslužje" (3,2-3). Poslije toga i detaljno dokazuje zašto je krivo hvastanje vlastitim podrijetlom onih kršćana koji su se obratili iz židovstva.

U prvom redu Pavao prikazuje sebe kao baštinika prava izabranog naroda. Mogli bismo reći da na neki način pokazuje svoj "plemički grb" pred onima koji se hvale svojim podrijetlom: "obrezan osmog dana, od roda sam Izraelova, plemena Benjaminova, Hebrej od Hebreja; po Zakonu farizej" (3,5). Ovim s jedne strane opravdava one koji se hvale: sve ono čime se hvale uistinu je vrijedno i dragocjeno. Kao što se obitelj jednog zlatara s ponosom hvali majstorskim znanjem stečenim kroz mnoga pokoljenja, tako se s ponosom mogu hvaliti i ovi vjеровjesnici pripadanjem Izabranom narodu. Vjera u Boga za koju su generacije živjele i za nju trpjele, vjernost Savezu, njihovo nastojanje zasnivati obitelji i društvo u svjetlu Božje riječi, ostati vjernikom u moru pogana: sve to znači duhovno bogatstvo dobiveno od Boga, na koje može biti ponosan svaki potomak tog naroda.

Radi Krista smatrati sve otpadom

Ovom rečenicom Pavao raskrinkava ovakvo ponašanje i nastoji usmjervati čitatelje na pravi put. Za njega ovo ponašanje, hvalisanje duhovnim na-

sljedstvom, nije pouzdanje u Boga nego pouzdanje u "tijelo". Kao da kaže: "u odnosu na nasljedstvo ja sam među najizvrsnijim potomcima 'plemičke obitelji', no sve to smatram za Krista preprekom, štoviše otpadom". Jedino važno nije to bogatstvo, nego "da Krista ste knem i u njemu se nađem" (3,8-9). Kao što se nevjesta ne zaustavlja na zaručnikovim darovima, već pazi na zaručnika od koga je darove dobila, tako Apostol pogled zajednice upućuje prema Kristu. Ne treba se pouzdati u bogatstvo, čak iako je ono duhovno i dar od Boga, jer jedino bogatstvo kršćanina jest: spoznati Njega i snagu uskrsnuća njegova i zajedništvo u patnjama njegovim (3,10), tj. biti u zajedništvu s umrlim i uskrslim Učiteljem.

Na putu prema Kristu

Takvog kršćanina, koji pripada Kristu i s njim je u zajedništvu, Pavao Filipljanima pokazuje na svom primjeru kad kaže: "Ne kao da sam već postigao ili dopro do savršenstva, nego – hitim ne bih li kako dohvatio jer sam i zahvaćen od Krista" (3,12). Mi koji smo nasljednici grčko-latinske kulture skloni smo svoje svece uspoređivati s idealno isklesanim skulpturama. Apostol Pavao drukčije prikazuje idealnog kršćanina i to kao osobu koja je stupila u zajedništvo s Kristom i s njim hodi prema ispunjenju. Ovo samo po sebi ne znači moralnu savršenost, već jednu nutarnju obuzetost, koja sve jače privlači na savršeno zajedništvo s Kristom: "trčim za njim, jer Isus Krist me je već obuzeo". Taj hod prema savršenoj spoznaji Učitelja, prema učenju crkvenih Otaca, bit će prisutan i u vječnosti, jer Bog je puno više od onoga što čovjek može spoznati kroz svu vječnost.

"Svet", idealni kršćanin po riječima apostola Pavla je osoba koja je stupila u zajedništvo s Kristom i uvijek ide naprijed učiteljevim stopama iako se na tom putu ponekad spotakne. Za apostola je svaki vjernik koji pripada Kristu svet, a dok je na putu prema potpunoj spoznaji, nikada se ne predaje i ide prema potpunom zajedništvu s Kristom.

Tu oko nas

U pripremi fotomonografija

”100 bandaša i bandašica”

U povodu proslave stote obljetnice održavanja Dužijance u Subotici, Katolički institut za kulturu, povijest i duhovost ”Ivan Antunović” priprema fotomonografiju pod radnim nazivom ”Sto bandaša i bandašica”.

Kako za knjigu nedostaju fotografije nekih bandaša i bandašica, dobro bi nam došla pomoć. Stoga molimo za pomoć ako netko od čitatelja ima fotografije iz sljedećih godina (a možda zna i njihova imena):

1911., 1912., 1913., 1919., 1920., 1921., 1922., 1923., 1929., 1941.–1945., 1948.–1957. (djeca u ulozi bandaša i bandašice).

Fotografije ćemo nakon skeniranja odmah vratiti (a možete nam ih dati i već skenirane u jpg formatu).

Prepoznajete li na ovim fotografijama neku osobu?

Svaku informaciju molimo javite:

Marinku Piukoviću 063/8087835 ili Grgi Piukoviću 024/534-589.

Unaprijed Vam zahvaljujemo na svakoj pomoći!

mr. Andrija Anišić,

pročelnik Izdavačkog odjela Instituta ”Ivan Antunović”

Priča o stogodišnjoj nošnji

Nošnja na fotografiji vlasništvo je Ivana Stipića (Brace) sa sestrama i braćom iz Đurđina, a nasljedstvo je od Ivanove majke Mariške Bajić rođene 1893. Kumaša je šivena 1909., kada je Mariška imala 16 godina, a slika je iz 1910. kada se udala za Luku Bajića iz Mikićeva.

Kumaša je konzervirana u Novom Sadu prije 20 godina i danas je u takvom stanju u kakvom je tada vraćena. Zlato na

njoj je do danas ostalo originalno.

Ovu je nošnju dosta cura oblačilo iz bliže i dalje rodbine, pretežito na Dužijancama. Suknja se više nosila jer je često bila posebno oblačena s miderom, bez otunčice.

Potpisnica ovih redova s ponosom nosi ovu nošnju devet godina,

a nošnja ove godine slavi 100 godina!

Posljednjih godina nošnju brižno čuva Ivanova sestra Ivanka Čović.

Marija Jaramazović

Roditeljstvo – kako veličanstveno, ali odgovorno zvanje

Piše: *Bernardica Ivanković*

Kada su me iz Uredništva *Zvonika* pozvali napisati za rubriku *Kršćanski stav* tekst o tomu kako je danas teško/lako biti roditelj, nisam znala što odgovoriti. Roditeljstvo jest najljepše ali i najodgovornije zvanje, u kojemu nikada niste sigurni jeste li uspjeli u potpunosti. Produkt roditeljstva – di-jete, kasnije odrastao čovjek, prolazi kroz razne faze i jedino što je sigurno jest da mora odrasti, ali kakav će čovjek po-stati, i što je još važnije OSTATI, potpuno je neizvjesno do samog konca. Odnosno, to je promjenljiva stavka.

Stara narodna izreka "Mala djeca – mala briga, velika djeca – velika briga", koju sam tako često znala čuti od starijih rođaka, danas mi se čini istinitom. Iako sam u početku mislila što može biti teže nego kad imaš odojčce ili malo dijete koje još ne govori. Kako razumjeti njegove potrebe kad ti ih ne može sam reći. Velika djeca mogu sama govoriti, rasuđivati i donositi po neku odluku sukladnu svojim godinama, to može biti samo olakšanje i pomoć, točnije uživanje. Sada mi se čini da nije tako.

Dok sam bila djevojčica jako sam htjela biti odrasla. Pa to je fantastično, mogu sama odlučivati, ići kuda hoću, raditi što želim i pri tome zarađivati za svoje potrebe. Kako sam postala djevojka, interesiranja su mi se promijenila. Kao mlada supruga, a kasnije i majka, shvatila sam kako sam ozbiljnu i odgovornu ulogu prihvatila. Ulogu koja donosi puno ljubavi i sreće ali i vječite strepnje i borbe jesam li dobro postupila? I tako se suočavamo s pitanjem vječne teme: Kako odgajati djecu?

Dok razmišljam što reći o ovoj temi sve više shvaćam kako nemam pravi odgovor. Imam svoj izgrađeni stav i postavljene prioritete, ali i pored toga gotovo svakodnevno se preispitujem je li on dobar i trebam li ga korigirati?

Kao kršćani trebamo se razlikovati od drugih. Na prvi pogled svima mora biti jasno što ispovijedamo i to svojim životom svjedočiti. Jesmo li spremni za to ili se na prvu kušnju povlačimo, popuštamo i pravimo ustupke pravdajući se riječima: "Bolje da se ne izdvajamo previše. Da dijete ne pati." Što ćemo učiniti kada nam se dijete pojavi s molbom: Molim te mama, ali tamo svi idu... ali to svi imaju... ali tako se svi oblače... i slično. Hoćemo li popustiti? Pitanje je želimo li živjeti svjetovnim ili duhovnim životom? Mogu li ta dva nazora skupa i kako? Gdje je granica koja se ne smije prijeći? Hoćemo li je prepoznati ili pomaknuti? Kada treba djetetu kupiti mobitel? Kada je vrijeme da počne s izlascima? Kuda? Do koliko sati? Kakva garderoba? Što je dolično, a što nedolično ponašanje? Treba li im govoriti otvoreno o seksualnosti? Da li živjeti u izolaciji ili prihvatiti činjenicu da to svi rade? Toliko pitanja, a tako malo odgovora. Ne osjećam se dobro kad o tome razmišljam, shvaćam kako sam bespomoćna i kako ništa ne znam. I mogu sto puta pravilno postupiti ali jednom kobno pogriješiti. Radeći u Crvenom križu na programima

zdravstveno preventivnog rada bila sam u prilici upoznati mnoge mlade koji su skupa sa svojim roditeljima pogriješili. Tanka je ta crta i gotovo uvijek roditelji misle: ne, to se ne može dogoditi nama. Ali može. Ukoliko nemamo nekoga na koga se možemo uvijek osloniti teško možemo sami uspjeti.

Shvatila sam: NE MOGU SAMA! Iako fizički živim sama s djetetom, nisam sama! On je tu! Samo ga trebam pozvati, pružiti mu ruku i prepustiti se. Bog nije obećao dan bez bola, smijeh bez tuge, put bez trnja ali je zato obećao snagu za dan, utjehu za suze i svjetlo za put. Da, svjetlo! Treba nam svjetlo. Prosvijetli nas svojom milošću i pokaži nam put. Nauči nas prepoznati tvoje znakove i tumačiti tvoje poruke. Sami ne možemo ništa, ali s Bogom sve je moguće pa i ova vrlo zahtjevna zadaća. Bog je želio da se to dijete rodi. Bog je želio da se mi rodimo. On ima planove za svakog od nas, ali je pitanje da li ga čujemo. Dao nam je i slobodnu volju, razum, mogućnost da sami odlučujemo. On nas voli!

Eto rješenja! Pravih odgovora ustvari nema, treba čvrsto vjerovati, uzdati se u Božju providnost i svjedočiti svojim životom. Netko će reći: Da, dok mi molimo u crkvi djeca nam se vuku po ulicama. Naravno, potrebna nam je djelotvorna ljubav. Moramo, ponavljam još jednom, svjedočiti svojim životom! Dati primjer djetetu, upoznati ga s Bogom, da se ima komu obratiti i da ima komu vjerovati! I kako kaže naš župnik: "Dok god je Bog na prvom mjestu, sve ostalo je na pravom mjestu". Stoga ga molim da mi da ljubavi, snage, mudrosti i sve što je potrebno kako bih "posao" koji mi je povjerio – ma-

terinstvo obavila onako kako On to želi. Vjerujem da ću u tome uspjeti uz njegovu veliku pomoć!

I zato umjesto zaključka i odgovora koje ste možda očekivali evo jednog kratkog razmatranja koje sam dobila mailom i koje nam svima može dati neke odgovore ili barem snagu i potvrdu da smo na pravom putu.

Isus mi pomaže.

Ja se bojim života, a on mi veli: Budi hrabar!

Ja previše sumnjam a on mi kaže: Imaj povjerenja!

Ja tražim sigurnost a on veli: Ja sam Put!

Ja se loše osjećam a on veli: Smiri se!

Ja sam zabrinut a on mi veli: Oprosti!

Ja želim ostati sam a on me poziva: Dođi i slijedi me!

Ja želim živjeti sam a on mi veli: Žrtvuj svoj život!

Ja kujem planove a on želi da ih napustim.

Ja želim da svi vide moja djela a on mi veli: Moli u skrovitosti!

Ja želim sve iskusiti a on mi govori: Vjeruj!

Ja želim naređivati a on mi govori: Slušaj!

Ja se želim sakriti a on veli: Pokaži svoju dobrotu!

Mogao sam izabrati drugog učitelja

ali Kriste, ti imaš riječi života vječnoga!

Svečano otvorenje novih prostorija HNV-a

Hrvatsko nacionalno vijeće upriličilo je 7. rujna svečano otvorenje svojih novih prostorija u Subotici, u Preradovićevoj ulici 13 koje je, nakon sedam godina svoga postojanja i rada u iznajmljenim prostorijama, uspjelo kupiti vlastitim sredstvima. Otvorenju su prisustvovali vijećnici, predstavnici hrvatskih udruga i institucija te brojni gosti iz R. Hrvatske i državnih tijela R. Srbije.

U svom obraćanju nazočnima, predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća **Branko Horvat** je poželio dobrodošlicu u dom kakav zaslužuje ova institucija te rekao:

– Držim da je ovaj novi dom, što se tiče prostora, i više nego dovoljan za potrebe HNV-a. U funkcionalnom su pak smislu, prostorije uređene na način da udovoljavaju svim našim svakodnevnim aktivnostima, koje podrazumijevaju rad Ureda HNV-a, prijam stranki, održavanje sjednica izvršnih tijela HNV-a, i slično. Vjerujemo da se svi skupa trebamo ponositi ovim novim prostorijama, čija su vrata od danas otvorena za sve hrvatske institucije, organizacije i pojedince.

U ime Vlade R. Hrvatske nazočnima se obratio ministar regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva **Petar Čobanković** rekavši kako je R. Srbija napravila korak naprijed glede zaštite prava nacionalnih manjina, što bi trebala biti spona uspješna razvitka međudržavnih odnosa te vjeruje da će se i u "Republici Srbiji u potpunosti implementirati zaštita prava nacionalnih manjina i ovo je, po meni, jedan značajan pomak da Hrvatsko nacionalno vijeće sada ima vlastite prostorije". Nazočnima se obratio i saborski zastupnik, član Odbora za Hrvate izvan domovine, **Petar Mlinarić**.

Novi prostorije je službeno otvorila državna tajnica pri Ministarstvu za ljudska i manjinska pitanja R. Srbije **Aniko Muškinja Heinrich**.

Na početku programa nastupila je na violončelu **Katarina Evetović**, višestruko nagrađivana učenica Muzičke škole u Subotici a stihove Augusta Šenoa "Budi svoj" kazivao je student **Filip Čeliković**.

Prije svečanog otvorenja blagoslov novih prostorija obavio je katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** uz asistenciju **dr. Andrije Kopilovića** i **mr. Andrije Anišića**.

/K. Č./

Susret subotičkih pučkih pjesnika

U dvorištu Spomen-kuće prof. Bele Gabrića okupilo se 11. rujna dvadesetak subotičkih pučkih pjesnika, sudionika poznatog susreta pod nazivom "Lira naiva".

Nakon prijateljskog razgovora i dogovora o daljnjem radu, pjesnici su uz svjetlost baklja u dirljivom ozračju kazivali svoje stihove i oduševili svoje prijatelje, ali i konzulicu R. Hrvatske u Subotici **Vesnu Njikoš Pečkaj**, dogradonačelnika Subotice **Peru Horvackog**, predsjedavajućeg Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" **mons. dr. Andriju Kopilovića**, **mons. Marka Forgića**, **preč. Mirka Štefkovića** i druge. Na veliku radost Subotičana, pridružili su im se pjesnici iz Sombora, Plavne, Alekse Šantića i Bođana.

Predsjednica Hrvatske čitaonice i organizatorica susreta **Katarina Čeliković** je predstavila svakog pjesnika i zahvalila **mons. Kopiloviću** na dugogodišnjoj financijskoj i moralnoj pomoći bez koje ne bi bilo ni susreta ni zbirke stihova. On je na početku večeri poručio kako se ovdje ne vrednuje isključivo kvaliteta već dobrota kojom progovaraju ovi Božji ljudi jer bez vjere ne bi bilo ni Lire naive koja nadahnjuje sve pučke pjesnike. Ovaj je susret priređen nakon godišnjeg susreta u Plavni kako bi i Subotičani imali mogućnost međusobnog susretanja, a u organizaciji Hrvatske čitaonice i Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović".

* * * * *

Prva knjiga Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Zaboravljeni rječnik Ilije Žarkovića

Krajem kolovoza iz tiska je izašla prva knjiga u nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, nedavno preminulog književnika, glazbenika i skladatelja tamburaške glazbe Ilije Žarkovića iz Golubinaca.

Recenzentica **dr. sc. Ljiljana Kolenić**, profesorica osječkog Sveučilišta o Rječniku, među ostalim, piše: *Ilija Žarković učinio je prvi, veliki korak u tom smislu. Zapisao je riječi koje se u Golubincima danas uglavnom ne čuju, koje tonu u zaborav, ali nisu u cijelosti zaboravljene jer ih inače ne bismo imali zapisane u rječniku koji je pred nama. Objelodanjivanjem Zaboravljenih riječi sačuvano je dijalektno leksičko blago mjesta Golubinci u Srijemu.*

Ovaj ogroman trud Ilije Žarkovića se isplatio jer će, iako nije dočekao svjetlo dana vlastitoga, vjerojatno, najznačajnijega djela, upravo po njemu trajno biti upamćen i prisutan u kulturi Hrvata u Vojvodini.

Knjiga je objavljena kao prva u biblioteci Prinosi za dijalektološka istraživanja. /K. Č./

Kolokvij o predsvadbenim običajima darivanja kod Bunjevaca

Običaji imaju veliku ulogu u prepoznavanju i potvrđivanju identiteta jednog naroda, pokazalo je istraživanje diplomirane etnologinje **Biserke Jaramazović** predstavljeno na trećem znanstvenom kolokvijju Zavoda za kulturu voždanskih Hrvata na temu "Predsvadbeni pohodi i darivanje kod Hrvata-Bunjevaca Subotice i Sombora s okolicom", održanom 25. kolovoza 2009. godine.

Ona je predstavila rezultate terenskog istraživanja predsvadbenih pohoda i darivanja bunjevačkih Hrvata, od trenutka izbora bračnog druga do dana vjenčanja, te darova koji se tom prigodom daju i primaju.

Istraživanje je provela na području Subotice i Sombora s okolicom, tijekom ožujka i travnja ove godine. Svrha istraživanja nije bila samo zapisati kazivanja sudionika ovih običaja, kaže Biserka Jaramazović.

"Željela sam te običaje prikazati i opisati ne samo etnografski i deskriptivno, nego i pokušati to prelomiti kroz nekakvu vremensku prizmu i proanalizirati što je od svega toga ostalo i na koji način se modificiralo i preslajilo. Bio je cilj vidjeti put i mijenu tih običaja. Sve je to poslužilo u svrhu potvrđivanja vlastita kulturna identiteta. Naši običaji su tipično tradicijsko obilježje, a oni su istodobno i oznaka kulturnog identiteta podunavskih Hrvata Bunjevaca."

Ovo istraživanje predstavlja samo jedan korak u smjeru budućih etnoloških istraživanja bačkih Hrvata – Bunjevaca, zaključeno je

na kraju izlaganja, te konstatirano da su važni i potrebni zainteresirani mladi istraživači te institucije poput Zavoda za kulturu voždanskih Hrvata, koje će potaknuti istraživanja i pružiti im potporu. /prema: suboticadanas.info/

Neformalno obrazovanje mladih katolika

U vjeronaučnoj dvorani župe Sv. Roka, u subotu, 12. rujna održan je jednodnevni seminar o tehnikama rada u skupinama za desetak mladih aktivnih katolika, predstavnike katoličkih skupina (Pastoral mladih Subotičke biskupije, Odbor Tribine mladih).

Na poziv mladih aktivista ovaj neformalni vid edukacije vodio je diplomirani politikolog **Igor Čeliković**, član udruge KroV zadužen za odnose mladih s međunarodnim organizacijama za mlade. Čeliković je ovoga ljeta sa suradnicima održao dva slična treninga s temama "Ja kao lider" i "Prezentacijske vještine" na engleskom jeziku.

O iskustvima sa treninga i usvojenim vještinama u idućem broju *Zvonika*. /Zv/

Proštenje na Bikovu

Vjernici župe Uznesenja BDM na Bikovu svečano su i ove godine proslavili svoje proštenje. Za svetkovinu su se pripremili trodnevnicom koju je predvodio **preč. Niko Zovkić**, iz Njemačke. Svaku večer bila je sveta misa i prigodna propovijed.

Svoju zaštitnicu – Veliku Gospu, Bikovčani i brojni gosti proslavili su u nedjelju, 16. kolovoza, svečanom svetom misom koju je predvodio ovogodišnji mladomisnik **Dragan Muharem** u zajedništvu s domaćim župnikom **Julijem Bašićem**, gostom iz Njemačke **Nikom Zovkićem**, **Andrijom Anišićem** i **Josefom Vogrincem**.

Na početku mise mladomisnika su pozdravili **Lazarela Rudić** i **Marko Matković**, odjeveni u narodne nošnje, te su mu predali prigodni dar. Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem orguljašice **Nade Pipan**. Na misi su bili prisutni i ovogodišnji bandaš **Nebojša Stipić** i bandašica **Marijana Kujundžić**. /*Andrija Anišić*/

"Bosansko prelo" u Lemešu

Polovicom prošloga stoljeća, u Lemeš je doselilo dvadesetak obitelji Hrvata iz Bosne. Svi su oni iz okolice Tuzle, Dobaja i Žepča. Došavši iz brdovitih krajeva, navikli na težak i mukotrpan rad, voždansku ravnicu prihvaćaju kao svoj novi dom. Tim povodom, na inicijativu **Tamare Brkić** koja je aktivna u HKUD "Lemeš", u Svetozaru Miletiću je organizirano "Bosansko prelo". Večer je zamišljena kao druženje u Domu kulture uz izvornu bosansku glazbu. Prelo je otvorila predsjednica Društva **Marija Bagi**. U pozdravnom govoru izra-

zila je želju da ovo okupljanje preraste u tradiciju. Organizatorica, **Tamara Brkić**, predstavila je skupinu pjevača izvornih bosanskih pjesama iz okoline Žepča. Skupinu čine pjevači: **Anto Udovčić**, **Mato Udovčić**, **Marko Šumić**, **Nikica Slišković**, na violini svira **Drago Slišković**, a šargije **Drago Udovčić**. Neki od njih su članovi KUD-a "Ognjište", Župa Lug Branković. U Domu se te večeri okupilo oko 200 gostiju, a druženje je trajalo do ranih jutarnjih sati. U pauzi nastupa mještanin gospodin **Jozo Marković** je svirao šargije, a pjevačka skupina HKUD-a "Lemeš" je otpjevala pjesmu iz svog repertoara. Gosti su sutradan bili na svečanoj svetoj misi u mjesnoj župnoj crkvi Rođenja BDM. /*Lucia Tošaki*/

Uredila: Katarina Čeliković

S Isusom u školu

Ako vam se čini da je ljeta brzo prošlo – u pravu ste! Bilo je kratko. A škola je odmah počela ozbiljno. Obveza i više nego želimo.

Bunarić je ove godine bio posebno privlačan za sve nas. A djece je bilo puno, napose na Bunarićko proštenje, kada smo svi u ispovjedi, pobožnoj procesiji i na svetim misama pokazali javno koliko se divimo Bogu i koliko smo mu zahvalni za njegovu ljubav.

Svoju zahvalnost Bogu za dar života i za talente pokazali su i sudionici etno kampa u organizaciji Hrvatske čitaonice. Jednodnevni izlet imali su upravo na Bunariću gdje su se jako lijepo i zabavili ali i zahvalili Bogu za ovo ljeto i raspust.

A sada treba opet biti ozbiljan kada su obveze u pitanju. Važna je škola, važno je redovito dolaziti na vjeronauk, mnogi imaju svoje hobije. A kako sve to postići? Netko je uvijek spreman pomoći. Znaite već odgovor: ISUS!

I, na kraju, savjet: sve što započinjemo najbolje je započeti S I S U S O M. Tada će sve ići kako treba. Naći ćemo rješenje i onda kada se čini da je teško. Isprobajte.

A uskoro je i blagoslov za početak školske i vjeronaučne godine. Ne propustite tu milost.

Blagoslovio vas svemoguću Bog – Otac, Sin i Duh Sveti!
Amen!

Vaša Zvončica

Srijemska Mitrovica:

Svečani početak škole

Svetom misom u nedjelju 6. rujna, proslavljen je u Srijemskoj Mitrovici početak nove školske i vjeronaučne godine. Misno slavlje predslavio je župni vikar vlč. Ivica Zrno, uz koncelebraciju župnika i dekana srijemskomitrovačkog dekanata preč. Eduarda Španovića.

Tom prigodom zazvali smo Duha Svetoga na školsku djecu, te ih blagoslovili kako bi i nova školska 2009./2010. bila za djecu uspješna i od Boga blagoslovljena. Pjevajući himan Duhu Svetom vjernici su izrazili svoju otvorenost Bogu i nebeskim darovima kojima nas obasipa, te svoj stav da za kvalitetni vjernički život nije dovoljan samo razum, nego i vjera.

U prigodnoj homiliji vlč. Ivica je rekao da je izbor vjeronauka veoma važan za život svakoga čovjeka vjernika, jer birajući vjeronauk roditelji za svoju djecu biraju školu života, te ih približavaju Isusu Kristu. Najbolji učitelji svojoj djeci su upravo roditelji, stoga je njihov primjer djeci veoma važan. Pozdravljajući djecu, a posebno prvoškolce, vlč. Ivica im je poručio da trebaju biti dobri učenici, jer od njih to Isus traži, a čineći tako biti će na radost svojim roditeljima i učiteljima. Svečano misno slavlje svojim pjevanjem pratio je mješoviti župni zbor. /I. Z./

Tavankut – Ljutovo

Početak nove školske i vjeronaučne godine

U nedjelju 7. rujna, na svetim misama okupili su se učenici osnovnih i srednjih škola. Oni su sa sobom ponijeli i svoje torbe na svečani blagoslov na početku nove školske i vjeronaučne godine.

Bilo je lijepo vidjeti mnoštvo djece koja su uresila prostor oko oltara svojim školskim torbama. Djeca su se maksimalno uključila u misna slavlja koja su bila prilagođena našoj dobi. Župnik nas je pozvao da ove nove školske i vjeronaučne godine budemo dobri učenici i da svake nedjelje dolazimo na svete mise. Na svetim misama okupilo se blizu dvjesto djece. U naše tri škole ima blizu tri stotine djece koja pohađaju školski vjeronauk. U prva četiri razreda samo troje djece nije upisalo školski vjeronauk. Možemo se pohvaliti da postoji izvanredna suradnja između župe i škole. Na satovima vjeronauka župnik **Franjo Ivanković** uvijek ponese i tamburu te zajednički uvijek bavamo pjesme za misna slavlja. Veseli nas što mnoge naše učiteljice i nastavnici sa nama redovito sudjeluju na svetim misama. Naš orguljaš i zborovođa je nastavnik matematike **Zoran Đereg**.

I. P.

Održan dječji etno kamp

Da djeca vole druženja kakva se priređuju u etno kampu, bilo je vidljivo na završnoj priredbi u petak, 28. kolovoza, kojom je završio petodnevni, drugi etno kamp u organizaciji Hrvatske čitaonice. U radu kampa sudjelovalo je skoro pedeset učenika osnovnih škola koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku.

Hrvatska bunjevačka nošnja bila je glavna tema ovogodišnjeg kampa u kojoj nije bilo dovoljno mjesta za svu djecu koja bi željela boraviti od 10 do 17 sati svakoga dana u dvorištu Hrvatske čitaonice. Stoga je organizator okupio ponajprije svoje članove, recitatore i glumce Male scene, a potom djecu roditelja koji su pomagali i voditelj radionica.

Bunjevačku nošnju sudionicima kampa pokazali su **Grgo i Dominika Piu-ković**, obuću (od drvenih klompi i papuča do čizama) je pokazao **Ivan Piu-ković** a ženske papuče je pokazao i ispričao zanimljivu priču "papučoš" **Dejan Kovač**. **Slavica Temunović** pokazala je djevojčicama tajne krojačkog zanata pa je u ovoj radionici u novo bunjevačko "ruvo" obučeno desetak lutaka. Osim nošnje djeca su naučila plesati dvije bunjevačke igre, ali nije izostao ni moderni ples izvedbom popularnih hrvatskih pjesama. Okupili su se u kampu i tamburaši koje su pripremili profesori **Mira i Vojislav Temunović**. Dobru atmosferu širili su tamburaši ansambla "Klasovi", ali i **Dajana Šimić** koja je djecu naučila igrati "Jastuk tanca" i "Rokoko", a omiljenu pjesmu i koreografiju "Stojim na kantunu" više nitko nije morao učiti budući da je dan završavao ovom pjesmom i plesom. Glumačka radionica pod vod-

stvom **Marjana Kiša** i asistentice **Ivane Rudić** privukla je najviše djece, a bilo je više onih koji su uživali gledajući zanimljive probe. Uz velik broj radionica, djeca su oduševljeno prihvatila jedan dan izlet na Bunaričko svetište.

Pravila kampa držali su se svi: hranu kuhaju mame i jede se sve što se dobije, hrana se ne smije baciti; svi se međusobno pomažemo i družimo.

Da je cilj postignut nape se je pokazala završna priredba na kojoj su djeca glumila, pjevala, plesala, a centralna točka bila je modna revija. Voditelji su opisali i ponosno pokazali u reviji svilu, šling, piket, mušku nošnju, čizme, šešir, pa čak i "kraljičke krune".

Koliko je teško ili korisno organizirati ovakav vid druženja svjedoči predsjednica Hrvatske čitaonice:

– Kada voliš djecu, lako se daš navoriti na nešto ovako zahtjevno. Međutim, roditelji su s toliko ljubavi pomagali da se ovo nije moglo odbiti. U rad se uključila i moja zamjenica, agilna **Bernadica Ivanković**, informator na hrvatskom jeziku u Gradskoj knjižnici bez koje bi ovo bilo teško izvesti. Ono što

me posebno raduje da su se uključile učiteljice **Marina Kovač** i **Sanja Dulić**, kao i mnogi čuvari naše tradicije. Pomoć je i ovoga puta stigla iz Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, dio sredstava je iz pomoći R. Hrvatske, a tu su i mnogi donatori. Održavanje kampa je pomoglo Hrvatsko nacionalno vijeće a logističku potporu dao je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Gradska knjižnica – kaže **Katarina Čeliković**.

Hoće li se ovakav vid rada s djecom nastaviti nije izvjesno jer se zna koliko će dugo netko moći ovako velik posao raditi samo iz ljubavi. **Bernadica Ivanković** smatra da je potrebno mnogo češće organizirati ovakva druženja djece te najavljuje sljedeće radionice:

– Voljeli bismo uskoro okupiti naše članove koji će se opredijeliti za rad u recitatorskoj, literarnoj ili glumačkoj sekciji. Ali, također planiramo pokrenuti radionice koje će do Božića izraditi predmete za humanitarne akcije.

Organizatori obećavaju da će se iduće ljeto kamp odvijati u nekoliko termina kako bi što više djece sudjelovalo u korisno utrošenom raspustu.

K. P.

Uredila: *Nevena Mlinko*

... lako šibaju vjetrovi sa svih strana i šamaraju, ne znaš koji prije i koji jače, znam se snaći. Nije da se hvalim, ali kada sam u jednoj situaciji na onome mjestu i u onome okruženju, pa kada odem drugim ljudima ali sličnim temama, razumijete me, ne odajem

se. Lijepo i dobro govorim, istina kako kada za koga i o čemu, ali za sebe garantirano. Mogli biste reći da za to postoje riječi npr. *muljanje* i *farbanje*, ali ja se osjećam dobro i sigurno! Istina, kada se zagledam u sebe, zagledam... gledam ali se ne mogu pronaći. Poput otvoreno plakara, dugačkog, punog odijela; poredane su gotove odjevne kombinacije za određene prilike, situacije, ljude. Odaberem najpogodniju varijantu. Varijante, ali nijedna nije apsolutno vjerna, nije "ja". To me zna malo uplašiti i baciti u one bolne tišine. Dobro je, pa ti momenti traju kratko i nisu tako česti – nekoliko trenutaka jutarnje ili večernje molitve, trenutak sv. pričesti na misi ili slično. Njih je lako ignorirati, potisnuti i zaboraviti tu nesigurnost...

Dragi mladi!

Uspoređujući život i smrt mnogi su se opredijelili za sljedeću misao: teže je živjeti no umrijeti jer smrt predstavlja jedan trenutak, a život ipak traje duže, mnogo duže. Stoga, kvantitativno promatrajući, više je prilika za pogrešne odabire za života nego za smrt koja, kršćanskim očima gledano, ne treba biti u domeni naše ljudske odluke. Isto tako, više je mogućnosti i za nove početke, bolje izbore i kvalitetniji način življenja. Znamo i osjećamo da nije uvijek lako odabrati *dobro*, odabrati ono *bolje* i preusmjeriti kormilo života u drugom pravcu. U ovome broju *Zvonika* pozivamo vas da razmislite o jednoj novoj i drukčijoj putanji koja vodi životu bez dvoličnosti. Uljulkanost u dvoličnosti (i više-ličnosti) okružuje nas sa svih strana. Ponekad smo i sami takvi. Preodijevanje iz jedne u drugu ljusku pruža osjećaj sigurnosti i snage da se možeš izboriti sa životnim nedaćama. Ali put dvoličnosti je hod linijom manjeg otpora, put na kojem osim što gubiš druge ljude, gubiš i sebe. Samo pomisli: osoba do koje ti je stalo, s kojom surađuješ, o kojoj na neki način ovisiš ne govori ti istinu, mulja, pretvara se i laže – ne znaš više koga to voliš i koga to i da li poznaješ. Dvoličnost ne služi izgrađivanju zdravih i čvrstih međuljudskih odnosa. Ona ti može omogućiti izbjegavanje neugodnosti i sukoba ali ništa ne rješava. Njome se služeći bivaš poput tepiha pod koji se guraju sve nerazjašnjenosti i problemi i koji pri tome mijenja svoj oblik. Budi drukčiji. Izaberi život bez dvoličnosti!

Nevena Mlinko

Obavijesti:

Tribina mladih

Prvu tribinu nakon ljetnih ferija održat će **dr. Andrija Kopilović** na temu *Kraljevstvo svećenstvo Božjega naroda*

Gdje?: **Katolički krug**

Datum: **20. 09. 2009.**

Početak: **19 sati**

Dođi, saznaj!

PRVI SUSRET MLADIH MBK SV. ĆIRILA I METODA

Mjesto: **Mužlja – Zrenjaninska biskupija**

Datum: **26. 09. 2009.**

Geslo: *Težite za ljubavlju, čeznite za darima Duha* (1 Kor 14,1)

Tko: SVI (osmi razredi, srednjoškolci, studenti i mladi radnici)

Za više detalja treba se raspitati na župi. Dođi, rastimo u vjeri i zajedništvu!

Omladinska emisija na Radio Mariji

na 90,7 MhZ FM www.radiomarija-srbije.org i www.mariaradio.rs **nedjeljom u 14, 45 sati.**

Slušaj i uključi se!

Nedjeljom u 19 sati vjeronauk za mlade

u crkvi **Sv. Roka**, nakon čega slijedi druženje i sport. Dođi, trebamo te!

Misa mladih,

2. 10. 2009. na Paliću u crkvi Blažene Djevice Marije, Kraljice svijeta s početkom u 20 sati.

Dođi, Krist te zove!

Deseta, jubilara Čikerijada

Kraj ljetnog raspusta obično biva obilježen susretom mladih na našem malom mjestu Čikerija, pokraj Tavankuta. Bio je to dan kakav se samo poželjeti može, što nam je dragi Bog darovao, lijepo vrijeme i još ljepše zajedništvo. Deseta po redu Čikerijada na kojoj se okupilo osamdesetak mladih, održana je 26. kolovoza, a kao što znate ondje se ide biciklima. Polazak je bio ispred subotičke župe Isusova Uskrsnuća. Bio je to sportski dan, a glavni cilj je zajedništvo u Kristu. Bilo je tu druženja u prirodi, sporta, prilike za svetu ispovijed. Sve u svemu, jedan lijepo osmišljen dan. Moto ovoga susreta je bio *U sebi nađem Tvoje riječi*. Sam susret započeo je svetom misom koju je predvodio **vlč. Ákos Gutsasi** uz pratnju tavankutskih tamburaša. Nakon svete mise uslijedio je ručak, a potom sportske aktivnosti. Malo iscrpljujuća, ali vrlo zanimljiva igra u kojoj su svi sudjelovali bila je "Igra bez granica". Kada smo se malo odmorili krenuli smo u potragu za skrivenim puzlama kako bismo dobili logo našega susreta. Naravno, igrao se ovdje i nogomet i odbojka bez kojih se ovaj sportski dan ne može ni zamisliti. Na kraju susreta svi smo skupa zaplesali. Zahvaljujemo svima koji su doprinijeli da ovaj susret bude ovako uspješno ispunjen duhovnošću bez manjka sportskog duha.

Elizabeta Nađ Kanás

Zašto dvoličnost?

Dvoličnost je česta pojava u današnjem svijetu, naročito među mladima, ali da se razumijemo, ona nije nova pojava modernoga doba već je stara gotovo koliko i čovjek. Odnosi se na dva različita načina ponašanja prema dvjema različitim skupinama, društvima ili pak osobama. Dva različita načina ponašanja ne moraju striktno značiti dvoličnost. Tako, primjerice, osoba koja ide u školu i trenira košarku može imati dva društva u kojima se djelomice drukčije ponaša. Na košarci je to muško društvo, razgovori su opušteniji i teme za razgovor su sportske ili tzv. "muške teme", razgovori su neobvezni, pa ima više mjesta za šalu i smijeh. Način odijevanja je sportski: trenirke, kratke hlače. U školi je to mješovito društvo, teme su određenije, način odijevanja je nešto ozbiljniji. Ovo jesu dva različita načina ponašanja, ali ne moraju značiti dvoličnost sve dok osoba zadržava jednaka vlastita uvjerenja, mišljenja i stavove. Dakle, dvoličnost se odnosi na često mijenjanje stavova i mišljenja u ovisnosti o potrebi, odnosno utjecaju okolice. Također, dvoličnost se ne mora odnositi samo na skupine, može se odnositi i na pojedince, pa je tako dvolična osoba sposobna mijenjati mišljenje i priču sa svakim pojedincem s kojim je u kontaktu, pa tako postaje trolična i višelična osoba i to sve u cilju kako bi bila prihvaćena ili kako bi pronašla zajedničku temu da se nekoga dobro izo-

govara ili okleveta, iako se maloprije s tom osobom slatko ispričala. Dvoličnost se javlja kao posljedica neizgrađenih stavova ili pak nedostatka hrabrosti za reći svoje mišljenje, zbog straha od neprihvatanja. Čini nam se nekad bolje prešutjeti svoje mišljenje ili pogaziti ga kako bismo i mi bili kao drugi i prihvaćeni u društvu. Često prešućivanje svojih stavova može dovesti do potpunog gubitka vlastita mišljenja i prihvaćanja tuđega mišljenja kao svojega. Tada osoba gubi svoj identitet i postaje pijun, rob onoga tko je najglasniji ili pak mase, ni ne pitajući se slaže li se on s tim stavovima i jesu li oni ispravni. Dobro je poznato da je oduvijek bilo lakše biti zao, a teško je biti dobar. Tako, primjerice, nađeš se u društvu u kome je počelo slatko ogovaranje neke osobe, svi se lijepo nadovezuju i tračevi se čudesno gradiraju od manjih ka većim. Što ćeš ti učiniti? Tako je jednostavno, samo dodaš ti koju klevetu, samo rečenicu, dvije i nitko ti ništa neće reći, čak ako si smislio nešto novo možeš ispasti i "glavni". Ili pak možeš reći da ne želiš ogovarati i klevetati, jer kao prvo to je grijeh, a kao drugo nije ni lijepo ni kulturno. Kakve bi tada poglede i ismijavanja morao istrpjeti, možda čak i odbačenost od društva... Kao što rekoh, oduvijek je bilo lakše biti zao, a teško je biti dobar. Što ćeš ti učiniti?

David Anišić

Farizeji i licemjerje

U *Novom zavjetu* možemo vidjeti da se Isus borio protiv licemjerja i oštro ga osuđivao. To je napose vidljivo u njegovom odnosu prema farizejima. Farizeji su dio pokreta pobožnih (*hasidim*) koji se u židovskom narodu pojavljuje u 2. stoljeću prije Krista. Odlikovali su se točnim i detaljnim poznavanjem Mojsijeva zakona i usmenog tumačenja Tore. Inače, riječ farizej na hebrejskom jeziku znači "odijeljeni", čime su željeli naglasiti da su izdvojeni od običnog naroda. Sa svojih 365 zapovijedi i 218 zabrana, koje često ni sami nisu uspjeli obdržavati, razvili su formalistički odnos prema Zakonu. Zbog visokih religioznih ideala, učenosti i uzornog ponašanja, uživali su veliko poštovanje kod običnog naroda. Ali, Isus govori svojim učenicima: *Činite i obdržavajte sve što vam kažu, ali se nemojte ravnati po njihovim djelima jer govore, a ne čine* (Mt 23,3), *Sva svoja djela čine zato da ih ljudi vide* (Mt 23,5), a njih opominje *Jao vama pismoznanci i farizeji, licemjeri!*, jer je njihovo prijanjanje uz Zakon bilo samo formalno, ispunjavanje slova Zakona, ali bez Duha. Isus osuđuje njihovu dvoličnost, jer oni mole u sinagogama i na raskršćima, dijele milostinju na trgovima kako bi ih svi mogli vidjeti, ali njihov unutarnji stav, raspoloženje njihova srca ne odgovara tomu. Isus ih optužuje da daju desetinu i vrše sitne propise, a propuštaju ono što je najvažnije u Zakonu: pravednost, milosrđe i vjernost, te im govori: *Izvana ljudima izgledate pravedni, a iznutra ste puni licemjerja i bezakonja* (Mt 23,28).

Kao nekada svojim učenicima, i nama Isus danas govori: *Čuvajte se kvasca farizejskog, to jest licemjerja!* (Lk 12,1). Pravimo li se možda i mi u javnosti boljima nego što jesmo? Dičimo se kršćanskim imenom, a srce nam nije uvijek čisto i usmjereno Bogu? Zauzimamo prva mjesta u crkvama i na sastancima, a naš život ne odgovara u potpunosti Isusovu nauku? O, kako bi bilo lijepo kada bismo svi mislili ono što vjerujemo i činili i govorili ono što mislimo.

Jelena Mlinko

... govorim ...

... mislim ...

Dvoličnost

Zovem se Ivan. Kao mali uvijek sam **rado** išao u crkvu nedjeljom. Bio sam i **kršten**. To je bez sumnje bio veoma **važan čin** i vrlo je **snažno utjecao** na moj život tijekom srednje škole. Naravno, i ja sam izlazio vikendom kao i svi ostali... Imao sam čak i **jednu curu**.... *Bio sam normalni srednjoškolac.*

Dvoličnost

Fakultet mi je malo u **magli**... ali, uvijek sam stigao otići u crkvu, iz **ljubavi prema Bogu**... A nakon školovanja sam se oženio sjajnom djevojkom! Ona je sjajno **utjecala na mene** i moj život. Život mi je bio **blagonaklon**... Imam **kuću, troje djece, sjajan posao**... Ne bih mogao tražiti **ništa više**...

Dvoličnost

Naravno da **razmišljam** o budućnosti. Brak bi mi **mogao biti bolji**... i moram provoditi **više vremena** sa svojom djecom. Stvari **idu na bolje**. Imam vjere. Možda me ne čujete da često govorim o njoj... to je zato što je to **osobna stvar**. Ali, **ne brinite** za mene... *Moj Bog je stvaran i čuva me.*

Dvoličnost

S internetske stranice www.tangle.com preveo: Vladimir Lišić

— Licemjer – onaj koji namjerno zavarava druge —

Dvoličnost

Strah nas je priznati se takvima kakvi jesmo, ne samo pred drugim ljudima, nego i pred samim sobom, čak i pred dragim Bogom. U nama taj strah živi, to je činjenica, no, je li on opravdan? Možemo to promotriti iz dva kuta, onoga koji govori i onoga koji sluša.

Dvoličnost

Ako sam ja taj koji govori, vjerojatno se bojim priznati svoje strahove i boli. Kako će ljudi na to reagirati, hoće li me ismijati i odbaciti, i na koncu, kakvo će oni mišljenje imati o meni poslije toga. Stoga, često sam u situaciji ispričati nešto banalno, nebitno i neistinito kako bih izbjegao moguću negativnu reakciju, a nisam svjestan da tako lažem, da sam licemjer prvenstveno pred samim sobom, a onda i pred ljudima i Bogom, jer govorim jedno, iako mislim i osjećam nešto sasvim drugo. Nije licemjerje nužno zlobno i podlo, ono može biti produkt

Dvoličnost

izbjegavanja istine i namjernoga zavaravanja.

Ako sam pak onaj koji sluša, umijem li čitati između redaka nečije priče? Umijem li prepoznati nečiji strah, laž – koja je pogrešno odabrana slamka za spas, i na koncu licemjerje? Imam li uopće želju pomno saslušati čovjeka? Usuđujem li se zainteresirati se za nečiji život i dati malo svog vremena i malo sebe u cijelu tu priču?

Ako primijetiš da netko govori jedno, misli drugo, a radi treće, upitaj se zašto. Zašto se on ponaša tako? Zašto ti priča bajke, a bori se sam sa surovom realnošću? Zašto se boji priznati istinu? Zašto se boji potražiti pomoć? Da nismo možda baš mi odgovorni za takvo ponašanje ljudi? "Proizvodimo" li ih možda baš mi? Jesu li oni produkt našeg ponašanja, naših reakcija, našega ismijavanja i izrugivanja nečije pri-

Zovem se Ivan. Kao dijete, uvijek su me **tjerali** da idem nedjeljom u crkvu. Čak su me **polili nekom vodom**. To je bio neki **bесmislen čin**. U svakom slučaju, to ni najmanje **nije utjecalo** na moj život tijekom srednje škole. I ja sam izlazio vikendom kao i svi ostali. Često sam imao **spolne odnose s različitim djevojkama**... *Bio sam normalni srednjoškolac.*

Fakultet je bio jedna velika **žurka!** Odlazio sam u crkvu iz osjećaja **krivnje i gržnje savjesti**... A nakon školovanja sam se oženio sjajnom djevojkom! No, ja sam joj bio **užasan suprug**. Život mi je bio jedna velika **borba**... Imam **prijatelje**, djeca su mi ogromna **odgovornost, užasan** posao... Mislio sam da će mi život pružiti **mного više**...

Panično se **bojim** svoje budućnosti, mislim, moj brak se **raspada**, ne provodim **nimalo vremena** sa svojom djecom, stvari **ne idu** na bolje. **Nemam vjere**. Možda me ne čujete da često govorim o njoj... to je zato što je **nepostojeća**. **Brinite** za mene... *Moj Bog je plastičan*...

vatnosti? Ako vidiš nekog da pati, da mu je teško, a ne želi to priznati, nego se skriva iza neke maske, priča ti neistinu i ispada licemjeran, ne osuđuj ga! Pomozi mu! Budi prijatelj i priđi toj osobi, pomozij joj da se otvori, da olakša svoj teret i uvidi da su bol i strah sastavni dio života i da od toga ne možeš i ne trebaš bježati u neki nerealni svijet bajki. Pomozimo jedni drugima da se suočimo s realnošću i budimo potpora jedni drugima, jer ćemo u suprotnom kao i Ivan iz priče živjeti u svojoj priči, plašeći se i izbjegavajući stvarnost. Licemjerje je opasno stoga što na kraju ne zavaravamo ljude oko sebe, nego sami sebe. Samim tim, živimo iluziju, zatvaramo se pred drugima i pred Bogom jer ne želimo priznati da nam je ponekad potrebna pomoć. Čuvajmo se licemjera, budimo iskreni, jer iskrenost je ljubav prema istini, a Bog je Istina.

Vladimir Lišić

**+ Lojzija Ivanković Radak
(1944.–2009.)**

U zoru 3. rujna 2009. godine Lojzija je na svom salašu prešao iz ovoga života u vječni, u 65. godini ovozemaljskog života. Rođen je 2. lipnja 1944. u Starom Žedniku, u obitelji sa sedmero djece. Oženio se 1967. suprugom Jagom, rođ. Kujundžić, s kojom je podigao trojicu sinova: najstarijeg Željka, koji je oženjen i ima troje djece, potom Jakova, koji je također oženjen a ostao je živjeti na salašu, te najmlađeg sina Ivicu, svećenika Subotičke biskupije. Još kao mladića, ostala braća i sestre su ga u roditeljskoj kući prozvali "Baćom", a tako su ga oslovljavali i znali svi do konca života.

Sprovodne obrede predvodio je subotički biskup mons. dr. Ivan Péntzes, u subotu 5. rujna u 15 sati na Bajskom groblju u Subotici. Skupa s biskupom pokojnika je do obiteljske grobnice ispratilo više svećenika, te veliki broj rodbine i poznanika. Sadržajnu i nadahnjujuću homiliju održao je mons. dr. Andrija Kopilović, koji je pokojnika kroz posljednjih nekoliko mjeseci poahađao dijeleći mu sakramente. Na osobit način on je istaknuo patnju i bolest kroz koju je pokojni Lojzija prolazio posljednjih godinu dana, napomenuvši da ga je Bog putem križa i kušnje polako čistio, vodio i pripremao za život vječni. Iako po godinama provedenim na ovoj zemlji još mlad, na taj način on je sazrio za nebo daleko prije no što bi to bila naša ljudska računica.

Molitveno bdjenje održano večer uoči sprovoda i sveta Misa zadušnica, koju je slavio biskup Ivan nakon sprovednih obreda u crkvi u Aleksandrovu, bili su popraćeni druženjem i susretom na salašu. Na salašu na kojem je pokojni Lojzija, Baćo živio, za kojeg je radio i na kojem je i preminuo.

JOSO ŠARČEVIĆ

U zoru 17. srpnja 2009. godine Gospodin je pozvao k sebi vjernog muža i dobrog oca Josu Šarčevića. On se rodio 1937. godine u Subotici. Kao sedamnaestogodišnjak ostao je bez oca Ivana te je proživio teško djetinjstvo i mladost s majkom Tezom i petero braće. U poslijeratnim godinama zaposlio se u tvornici "29. novembar" i ubrzo se oženio. S voljenom suprugom Rozom imao je dva sina – Zvonka i Stipana. Bio je marljiv i savjestan radnik zbog čega je odlikovan ordenom rada. Nakon odlaska u zasluženu mirovinu 1995. godine počeo se baviti svojim omiljenim vodoinstalaterskim poslom po čemu su ga mnogi poznavali. U "šandorskom ataru" napravio je i održavao stotine kupaonica, među kojima je i ona na Bunariću. U župi Marije Majke Crkve niz godina je bio aktivni član Pastoralnoga vijeća. Kao vrsni majstor sudjelovao je u obnovi zvonika i križeva na mnogim crkvama. To mu je pričinjalo najveću čast i zadovoljstvo, kako je često isticao. Usred posla zatekla ga je teška i neizlječiva bolest s kojom se odlučno borio i do zadnjega nije gubio nadu u oporavak. Gospodin mu je podario još godinu dana te se na miru pripremio za odlazak u vječnost, okružen pažnjom i ljubavlju svojih najmilijih.

Krista Kopilović

Draga mama, majka i pramajka se nakon duže staračke iznemoglosti, okrijepljena svetim sakramentima, preselila u vječnost 2. rujna 2009. godine. Njeno ispačeno tijelo ispratili su: muž Pere, nakon proživljenih 59 godina bračnog života, osmero djece: Joso, Antun (svećenik), Gr-go, Ive, Tome, Kata, Stipan i Slavko, 19 unučadi i 2 praunučadi, sestra Roza i mnoštvo rodbine i vjernika.

"Slavim te Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih a objavio malenima" – ovim je riječima započeo oproštaj župnik preč. g. Bela Stantić od župljanke Kriste, okružene mnoštvom svoje djece, unučadi, rodbine i vjernika, na Bajskom groblju 4. rujna. Sprovodne obrede predvodio je biskup Ivan Péntzes, u nazočnosti desetak svećenika. Njegove riječi: "Ispraćamo svećeničku majku" doživale su u svijest onaj lik i vrline Majke, koja je stajala pod križem svoga Sina, Velikog Svećenika.

Njeno slabo tijelo, istrošeno čestim bolestima zbog rada i siromaštva, bilo je nošeno snagom povjerenja u Božju providnost i zagovor Prečistog Srca Marijina – kojem se još kao djevojka posvetila. "Ovo ispačeno tijelo – istaknuo je župnik mons. Bela Stantić – sudjelovalo je s dušom u velikom i teškom zadatku, odgoja djece u vjeri, kojeg je ona tako vjerno i s ljubavlju izvršavala. Dok odajemo tijelu počast, okrećemo pogled na njenu plemenitu dušu i tražimo milosrđe Bože za eventualne slabosti, da bi očišćena, bila dostojna stati uz najsvetiju Majku – Mariju i tolike majke patnice, da zauvijek uživa plodove svoga zemaljskog života" – zaključio je mons. Stantić.

Posljednji pozdrav mojoj dragoj teti

**OLIVI JARAMAZOVIĆ
rođ. Šokčić**

Hvala joj za veliku ljubav kojom smo na osobit način bile povezane. Hvala joj za sva plemenita djela koja je činila pokojnim članovima obitelji Sudarević, odnosno Šokčić. Nadam se da već sada u zajedništvu sa svima onima koji su i njoj i meni bili dragi uživa u miru vječnog Jeruzalema. Hvala Gospodinu što sam je imala. Sestrična Ljubica s obitelji

Premينو srijemski pjesnik i glazbenik

Ilija Žarković

U utorak, 14. srpnja 2009. godine, u 62. godini života iznenada je preminuo Ilija Žarković (1947., Golubinci), jedan od najistaknutijih i najsvestranijih umjetničkih stvaralaca u ovom kraju, koji je sav svoj kreativni vijek posvetio glazbi, poeziji, istraživačkom i publicističkom radu.

Bio je jedan od najpoznatijih hrvatskih pjesnika u Vojvodini, član Društva hrvatskih književnika. Objavio je dvije zbirke poezije *Lice ravnice* (1996.) i *I ni tamo ni ovamo* (2007.), te zbirku anegdota *Iz naše avlije*, te dvije knjige Škole tambure: *Tanke žice tamburice* i *Svirac svira*. Nedavno je iz tiska izašla njegova najvrijednija knjiga *Zaboravljeni rječnik (govor golubinačkog kraja)*, u nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata koju autor nije dočekao.

Osnivač je Hrvatsko kulturno-prosvjetnog društva "Tomislav" u Golubincima, u kojem je vodio tamburaški sastav. Redovito je sudjelovao i na svim susretima "Lira naiva" i bio rado viđen diljem Vojvodine. Za života je o drugima pjevao a sada je ušao u pjesmu. Svi njegovi prijatelji, koje samo nebo izbrojati može, vjeruju u ponovni susret s njim u Vječnosti.

Počelo je, počelo!

Dragi čitatelji! Kao i oduvijek, ustvrditi je li svaki početak težak ili lijep, muka ili pustolovina – samo je stvar izbora, životne filozofije ili stila. Možemo se brinuti zbog krize, neimaštine, bolesti, smrti ili – prihvatiti Božju volju (čitaj: LJUBAV!). Ne kažem da nema suza, onih koje dođu i padaju neočekivano, jer niste željeli plakati, već vas je bol stigla... Ipak, i te suze pročišćuju ako vlažne oči upravimo ka ljepoti Raspela, u kojem je sva naša mudrost, kako reče sv. Bonaventura sv. Tomi Akvinskom. Bacimo se ljubiti! **Ivh**

život "na čekanju" ("ON HOLD")?

Pauza od života

Svjedoci smo da se ljudi čudesno razlikuju po mnogo čemu: daroviti smo za umjetnost, tehniku, organizaciju, komunikaciju... Svatko ima neki dar! Samo ga treba otkriti. U tim otkrivanjima veliku ulogu imaju i roditelji i svi odgajatelji, rodbina i prijatelji, kao i svaki čovjek osobno. Osim talenata, razlikujemo se i po zvanju koje biramo – obiteljsko ili duhovno – premda povijest u pojedinim svojim razdobljima bilježi, a mi svaki dan susrećemo, još jednu vrst ljudi: neopredijeljene...

Trend praćen zadnjih dvadesetak godina pokazuje da u Hrvatskoj, kao i u drugim europskim, a posebice južnoeuropskim zemljama, sve više mladih ljudi ostaje živjeti u zajedničkom kućanstvu s roditeljima i kada odrastu, a ne traži svoje mjesto pod suncem fizički odvojeno od roditelja. Statistika je neumoljiva: 50% hrvatskih djevojaka i 71% hrvatskih mladića, u dobi između 20 i 30 godina, još živi pod roditeljskim krovom. Sigurno je da ponajprije materijalne (ne)prilike ne omogućavaju i ne

dopuštaju osamostaljenje mladih ljudi. Ali i želja za komocijom i lagodnijim životom katkad je presudna. Suživot s roditeljima uglavnom znači da mladom čovjeku mjesečna plaća ostaje za džeparac. Mama sprema obroke, pere i glača odjeću, odlazi na poštu platiti račune, a kada joj zatreba makar i fizička pomoć oko dnevne ili tjedne nabavke namirnica i nošenja vrećica s tržnice, potomak složi namrgođeno lice, piše suvremena hrvatska spisateljica Karla Kuzle.

Osamostaljivanje se najčešće događa stupanjem u brak, na koji se mladi nerijetko odlučuju zbog neplanirane trudnoće. Kakvu predodžbu i mišljenje o braku imaju mladići i djevojke u većini slučajeva? Mladići brak doživljavaju kao okove i zatvor, a djevojke drže da neće za ikime čistiti ni biti ičije sluge i kuhati partneru. "Redovito" stupanje u brak odgađa se do iza 30. godine života. Do tada se studira i živi s roditeljima. Suvremeni sociolozi i psiholozi pominju "sindrom Petra Pana" (mladići koji se čak hvale što žive sami u stanu ili kući koje su im omogućili njihovi roditelji, odlaze mami na ručak i nose rublje na pranje i naravno ne polažu roditeljima račun o privatnom životu) i "Bridget Jones generacije" (djevojke uspješne u poslu i odlučne u ostvarenju životnih ciljeva, posebice vezanih uz karijeru, najčešće ekonomski neovisne o muškarcu, koje se ne udaju jer žele

roman-tičnu ljubav i čekaju onog Pravog, ne-pritisnute zastarjelom normom "stare cure"). Ne dotičući pitanje seksualnih nazora i navika ovih mladih ljudi (koji se vjerojatno razlikuju od slučaja do slučaja), postavlja se pitanje smisla ovakvog životnog stila – života "na čekanju", koji djeluje kao da se život, onaj pravi život, stavlja u stranu i ovim svijetom hoda s izlikom "Na pauzi sam!" Te mlade ljude neki smatraju sebičnima i razmaženima, ljudima koji su dovoljni sami sebi, a ne usmjereni na druge, nespremni na žrtvu, odricanja i kompromise, samoživi i egoistični. Ipak, je li krivica (samo) na njima?

Ovo neopredjeljivanje ni za jedno zvanje, osobito u tako velikom postotku, pokazuje – osim pogubnog utjecaja negativnosti suvremenog života na pojedinca i obitelj – koliko i kako se danas ostvaruje roditeljstvo. Jer, djeca su djeca – poneki to ostaju do 33. ili 40., a neke roditelji od malena pripravljaaju, s ljubavlju i bez ikakve prisile, na slobodu i odgovornost. Ne učini li to roditelj, dijete ostaje dijete. "Petar Pan" i "Bridget Jones" samo su druga imena za nezrelost, koje se ovi mladi ljudi teško sami mogu osloboditi i od nje se – osamostaliti. (**vh**)

Male mudrosti

Hodočašće

Dvije djevojke, putujući na hodočašće, razgovaraju:

– Uzela sam si za put dosta robe. Iako smo na putu samo jedan dan, ipak mislim da trebam biti lijepa i moderna. Uzela sam si nekoliko majica: plavu, jer je ta boja bila moderna lani, roza – jer je ta boja moderna ove godine, a uzela sam i zelenu jer sam čula da će ta boja biti moderna nagodinu. I još sam uzela svega pomalo... Reci mi što si ti ponijela na put?

– Ovo što imam na sebi. Kući ću donijeti manje nego što sam ponijela. Kad dođem k našoj Majci skinut ću crni plašt grijeha koji sigurno narušava moju ljepotu. Zamolit ću da moja duša i moje srce opet blistaju čistim, bijelim sjajem. To je najmodernija boja koju želim na sebi nositi na ovom hodočašću...

za život:

SVI UČIMO BIBLIJU

Niz predavanja o Bibliji za studente koji nisu teolozi uvelo je njemačko Sveučilište Erlangen, a uvođenje novog predmeta opravdava se činjenicom kako se u europskoj literaturi i umjetnosti susreće čitav niz biblijskih motiva koje je nemoguće razumjeti bez poznavanja Starog i Novog zavjeta. Pri uvođenju novoga predmeta osobito se mislilo na useljenike. Predavanja žele dati doprinos dijalogu među kulturama, te se osobito žele usredotočiti na sličnosti i razlike između kršćanske i židovske Biblije i Kur'ana.

protiv života:

"PRAVA" RADNIKA

Radnička

U dolnjem gradu sam rođen
Prozor preko puta tvornice
Gdje ljudi obično zorom
Navlače rukavice

Budim se u pola šest
Crna kava, na radiju nova vijest
Požuri, sine, nećeš stići pobogu
Radnici kasnit ne smiju

Idemo, idemo, idemo
Svi mi raditi ipak volimo
Idemo, idemo
Al' se ipak pitamo
Zašto kad me nije platio

On pije viski s coca-colum
Bori se možda sam sa samim sobom
Komad kruha, mast i suha slanina
Njegova nije sudbina

Za svakog pronaći će grijeh
Štrajkovi njemu znače smijeh
Jer poslije svakog pošalje na ulicu
Kupio je moju tvornicu

Idemo, idemo, idemo
Na ulice malo da progledamo
Idemo, idemo
Nekome da pjevamo
Volim te, demokracijo

"Gradska djeca", Osijek

(www.typoart.hr/gradskadjeca/mp3/bez_komentara/05.%20Radnicka.mp3)

jedna slika – jedna priča

Božji odgovor na molitvu...

Bog daje samo tri odgovora na molitvu:

1. "Da"
2. "Još ne"
3. "Imam nešto bolje za Tebe"

Možda upravo proživljavaš teške trenutke, ali Bog blagoslivlja za Tebe jednu livadu, koju Ti sada još i ne možeš zamisliti.

Piše: Stjepan Beretić

Radosne vijesti sa sjevera i zapada

Od 13. srpnja do 12. rujna 1683. godine 250.000 turskih vojnika je držalo Beč pod opsadom. Turskom vojskom je zapovijedao veliki vezir **Kara Mustafa**. Međutim, 12. rujna je Beču pritekao u pomoć poljski kralj Jan Sobieski zajedno s vojvodom Karlom Lotarinškim. Toga je dana turska vojska ametice potučena, a u Mađarskoj i Hrvatskoj počinje velika borba za potpuno oslobođenje. U Mađarskoj je oslobođeno veliko područje kraljevstva oko Ostrogon, Érsekújvára (Nové Zámky u današnjoj Slovačkoj) i Visegráda, a 1686. godine pod zapovjedništvom **Karla Badenskoga** oslobođen je i Budim. Iste su godine hrvatske banske jedinice oslobodile Pečuh. Samo je kod Virovitice palo 3000 turskih vojnika. Osijek je oslobođen 26. rujna 1687. godine.

Prilike u starom kraju

To vrijeme u još porobljenoj Bosni ovako opisuje Ivan Antunović: "Od 1686. godine, pošto se je Budim u kršćanske ruke povratio, kršćani Slaveni iz Bosne... dolazahu češće ovamo; jer čim se većma uzdizala kršćanska moć, ... tim su njihovi gospodari u ... Bosni i Hercegovini postajali bjesnijimi. Pa da svoj život i nešto imetka spase, izmicali su odonud, čim se komu prilika pokazala, dapače su i čitava sela se podizala i u Austriju useljavala" (*Rasprava*, str. 94.). Na 50. stranici svoga djela *De activitate franciscanorum...* piše fra Beato Bukinac, da je svim nevoljama kršćana u porobljenoj Bosni 1686. godine pridola još i glad. Tamošnji su kršćani umirali od gladi. Prodavali su čak i svoje odijelo da dobiju kruha. Da zlo bude još veće, na Bosnu je udarila i kuga. U malo riječi je te prilike u Bosni opisao provincijal Bosne Srebrene fra Mijo Radnić: "I mi koji preživljavamo trenutke sa smrću u ustima, danju i noću se skrivamo u špiljama i šumama. I nema nikoga od sve njezine djece, da ju (Bosnu) utješi". Okrutnost nije pogađala samo Bosnu. Evo nekoliko primjera: "Dana 27. lipnja 1688. godine Turci su šaregradskog gvardijana živog isjekli, njegovog kapelana na kolac nabili, a ostale franjevce raskomadali" (Bukinac, str. 50.).

Velike patnje naroda pod Turcima

Okrutni turski progono su se nastavili i u 18. stoljeću, a nisu pogađali samo franjevce već i vjernike. U knjizi Josipa Buturca i Antuna Ivandije *Povijest Katoličke crkve među Hrvatima* izdanoj u Zagrebu 1973. godine, na 217. stranici čitamo: "Katoličke djevojke mučenice za vjeru i kršćansku krepost: g. 1719. Lucija Barevac iz Jajca provela je 72 dana u vezirskoj tvrđi u Travniku i ubijena; oko g. 1762. Ivana Romić ubijena je iznad sela Ratkovina kod šume Plazenice braneći svoju nevinost; godine 1816. isjekli su Turci na komade Katu Lozić i bacili je u jezero pod planinom Grguljačom (Kupres). Suzama i krvlju mnogobrojnih nepoznatih junaka i junakinja vjere zalivena je mučenička zemlja Bosanskoga vikarijata."

Porezom mučeni katolici

Osim stalnih zlostavljanja, mučenja i ubijanja kršćani su u Bosni patili i od poreza. Bili su dužni svome spahiji plaćati desetinu od plodina (turski uššur u narodu zvan ušur). Morali su nadalje sultanu plaćati harač za vojsku: stočari od svakog ognjišta po dukat, harač se plaćao i po svakoj muškoj glavi sposobnoj za vojsku. Valjalo je dati i po 4 aspre za troškove skupljanja harača. Haračlije su u svojim pohodima uzimale "harač" i za sebe pustošeći i zlostavljajući pri tome nesretan narod. Zloglasan je bio i danak u djeci. Otac je haračlijama morao pokazati svu svoju djecu. Onda bi haračlije odabrale najzdravije i najdarovitije dječake od 10 do 16 godina, odvodili ih u Carigrad gdje su preodgojeni za vojnu ili koju drugu carsku službu. Djevojčice su jednako tako odvodili u sultanski ili koji drugi harem. O tome piše Ferdo Šišić u knjizi *Pregled povijesti hrvatskoga naroda*, Zagreb, 1962. godine na 312. stranici. Turska porezna politika je pritiskala i samostane.

Samostani pod teretom poreza

Beato Bukinac piše na 51. stranici svoje knjige o tome da je gradovrški sa-

mostan brojao 40 franjevaca, 10 učenika i 6 slugu. Bio je pritisnut najvećim nametima od svih samostana. Radi tako teškog stanja, radi progona i poreza, franjevci su bili prisiljeni napuštati samostan za samostanom. Onda je i puk odlazio za svojim pastirima. U 17. stoljeću su to bili glavni povodi za iseljavanje naroda.

Tužni podaci

O masovnim iseljavanjima Hrvata iz Bosne i Hercegovine Trpimir Macan na 117. stranici svoje knjige *Povijest hrvatskog naroda*, izdanoj u Zagrebu 1971. godine, piše: "Drži se da se u 16., 17. i 18. stoljeću iz tih krajeva iselilo više od 200.000 Hrvata... Misli se da je oko godine 1626. u Bosni bilo približno 250.000 katolika a nakon seoba – 1723. tek 20.000. Osim iseljavanjem i bježanjem, pogibijom u ratovima, ropstvu i progonima, broj Hrvata u Bosni smanjivao se i pod pritiskom pravoslavnog svećenstva, jer su mnogi katolici prešli na pravoslavlje i postali Srbi... Kao rezultat seoba danas ima približno 100.000 Hrvata u Mađarskoj, 60.000 u Austriji, 12.000 u Rumunjskoj, 7.000 u Slovačkoj i 7.000 u Italiji." Trpimir Macan ne spominje Hrvate u Bačkoj, u Srijemu, ni one iz Banata, vjerojatno zato što su u vrijeme pisanja njegove knjige svi živjeli u istoj državi.

Petar Pekić je svoju knjigu napisao bez urednog navođenja izvora kojima se služio. On spominje da je najveći val doseljenja bio 1686., no i drugi povjesničari drže kao i on, te da su doseljenici u Bačkoj našli svoje sunarodnjake, koji su se već prije bili nastanili u novom kraju (Petar Pekić, *Povijest Hrvata u Vojvodini*, Zagreb 1930., str. 58). Matija Evetović u 3. svesku *Hrvatske enciklopedije*, izdanoj u Zagrebu 1942. godine pod natuknicom Vjerske i crkvene prilike među Bunjevcima na stranicama 519.–520. spominje da su bački Hrvati u Bačku došli iz južne Hrvatske, Hercegovine i Bosne. I on govori o 1686. godini kao o godini kad je najviše bosanskih Hrvata napustilo svoju zavičaj, te tvrdi kako su u seobi narod predvodili franjevci, kao i da je seobu organizirao fra Mijo Radnić.

Uprisutniti Krista svetim životom

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Nedavno sam u propovijedi čuo za pojam "opće svećenstvo". Interesira me što taj pojam označava? Je li to istoznačan pojam "vjernici laici" i kakvu odgovornost traži od njih?

P. G., Novi Sad

Već više puta smo u našem *Zvoniku* pisali o svećeništvu. Koliko god se ova tema ponavlja nije uvijek ista. Važno je uočiti da svaka religija, a na poseban način objavljene vjere, poznaju pojam svećenika. Taj pojam uključuje u sebi ulogu posrednika. S jedne strane je neutaživa ljudska težnja da se približi neizmjerljivo velikom Bogu, a s druge strane trajna je težnja kako moliti tako i činiti zadovoljštinu za ono za što savjest optužuje.

Svećenik je tako u svim religijama osoba koja u krajnjoj liniji posreduje pred Bogom za čovjeka, a čovjeku posreduje Boga. Sve svećeničke službe su međutim samo ograničene i iskreno gledajući prolazne. Zašto? Niti svećenik svojom službom može doseći božansku svetost, niti se Bog može adekvatno približiti čovjeku. Ovo Vas zasigurno zbunjuje. I mene. Međutim, jedini pravi svećenik u povijesti čovječanstva je samo jedan: Isus Krist. Zašto? On je ponajprije: "Bog od Boga, Svjetlo od Svjetla, pravi Bog od pravoga Boga". Dakle, Bog koji je "zadržao" cjelovitost svoje božanske naravi, ali je "Riječ tijelom postala i nastanila se među nama", tj. postao pravim čovjekom. On je dakle svojom jedinstvenom osobom u samom sebi to posredovanje jer je i Bog i čovjek: Bogočovjek. Samim tim pred Bogom je za čovjeka i pred čovjekom Bog. Ta njegova vlastita i jedinstvena služba je neponovljiva. Zato pisac poslanice Hebrejima i spominje da imamo jedinog Velikog Svećenika s desne Očeve koji nas neprestano zagovara. Stoga nikada kršćanin ne smije zaboraviti da je Isus po svojoj naravi jedini Veliki Svećenik u Crkvi.

Čudesan i neshvatljiv obrat dogodio se Isusovom dobrotom i lju-

bavlju. Nakon što je izvršio volju Očevu i kao "nevini Jaganjac" prino jedinu jedincatu Žrtvu pomirenja, sebi je stekao novi narod cijenom svoje krvi. Tako su otkupljenici Novoga Saveza postali Kristov narod. To znači da se vjernik, kako kaže apostol, krštenjem "u Krista oblači". Drugim riječima, sam Isus smrću i uskrsnućem stječe "pravo" da sebi pripoji kao glava udove. Svi smo mi – kršteni – jedno tijelo čija je glava Krist. Crkva, dakle, funkcionira ne na temelju organizacije, nego živi na principu živoga organizma. Time što je tako sebi stekao novi narod, Isus je po neshvatljivoj, ali svojoj slobodnoj volji neke pozvao da preko njih nastavi svoje isključivo svećeničko poslanje. Tako je neke izabrao i postavio bez njihove zasluge pastirima u svoje

ničke službe i poslanja Isusa Krista. U tom slučaju je istovjetan s pojmom "vjernici laici". Drugi vatikanski sabor je ponovno otkrio i vrlo visoko izdigao poslanje i službu vjernika laika. Istim pozivom svećeništva kao i ministerijalno svećeništvo vjernici laici su pozvani poučavati i posvećivati ovaj svijet. Poziv na svetost – živjeti Kristovim životom – svi smo jednako pozvani. Ne može se stupnjevito razlikovati svetost kao takva. Razlikuju se duhovnosti kao specifični oblici svetosti. Tako su na primjer druge norme kreposti jednoga pastira-svećenika i jednog radnika ili službenika, ali je cilj isti: da Krist bude prisutan. Dapače, na nekim mjestima zaređeni svećenik ne može biti prisutan. Na njemu je da "osposobi" i omogući vjerniku laiku izvršiti ulogu

Pojam općeg svećeništva u sebi uključuje određeni vid svećeničke službe i poslanja Isusa Krista.

Vjernici laici su pozvani posvećivati ovaj svijet.

Na svetost smo svi jednako pozvani.

ime da nastavljaju njegovo djelo. To je ministerijalno svećeništvo. Nikada nećemo dovoljno shvatiti koliki je dar to svećeništvo zajednici, po kojoj se Krist brine za svakog pojedinog i za cijelu zajednicu. Ivan Vianney bi rekao da bi svećenik od sreće umro kada bi shvatio koliku mu je ljubav iskazao Krist. To je činjenica koju mi kršćani vjerujemo i iz koje živimo već dvije tisuće godina.

Drugi dio Vašega pitanja je vrlo bitan, jer je novozavjetni narod "kraljevski puk, sveto svećenstvo", kako piše apostol Petar. Gledajući okvire čovječanstva, onda je kršćanstvo kao takvo po naravi "svećenički narod" jer je to zajednica Kristova Tijela. Ukoliko je Kristova služba po naravi svećenička-posrednička, onda je i uloga Crkve, tj. vjernika svećenička i posrednička.

Pojam općeg svećeništva dakle u sebi uključuje i određeni vid sveće-

posvećenja i poučavanja svojim životom na svom radnom mjestu.

Crkva je u cijelosti svećenička, misionarska, posvetiteljska. Stoga smo, kaže Sabor, svi jednaki u dostojanstvu, ali se razlikujemo po službama. Službe su međuovisne i nema časnije i manje časne. Može se govoriti eventualno o bitnijoj i manje bitnoj. Ali za izgradnju Tijela-Crkve svi su pozvani na put svetosti.

Pitate koja je odgovornost. Mislim da je iz gore iznesenoga jasna dimenzija odgovornosti. To sada osobito svi osjećamo kada živimo u nažalost postkršćanskom vremenu. Kako je do toga došlo? Upravo izostankom angažiranih vjernika laika i odvajanjem klera od vjernika. Ostatak će trajno i bitno za crkvu ministerijalno svećenstvo kao što je i zajedništvo vjernika trajno i čini Crkvu. Svi smo jednako odgovorni i suodgovorni, ali ne zaboravite ostvariti svetost!

ZAZIV DUHA SVETOGA

24. 09. u 11 sati

katedrala-bazilika Sv. Terezije Avilske
sveta misa s blagoslovom
za početak školske godine
svih učenika koji pohađaju nastavu
na hrvatskom jeziku

* u 13 sati učenici prisustvuju
generalnoj probi
Smotre dječjih pjevača
u HKC "Bunjevačko kolo"

8. FESTIVAL

BUNJEVAČKI PISAMA

IV. Smotra dječjih pjevača i zborova

25. 09. u 20 sati

HKC "Bunjevačko kolo"

VIII. festival bunjevački pisama

26. 09. u 20 sati

HKC "Bunjevačko kolo"

Proštenje u katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske

15. 10. u 18 sati

Svečana misa proštenja

Koncerti u Subotičkoj katedrali:

20. 09. u 19 sati: "Ansambli studija
za ranu muziku" - Beograd
27. 09. u 19 sati: Katalin Mali - orgulje
8. 10. u 19 sati: prof. János Pálúr i
studenti glazbene akademije
"Ferenc Liszt" - Budapest

Isprika

U prošlom broju *Zvonika*, na strani br. 35, pogrešno je upisano da je 24. lipnja ove godine proslavljena 23. umjesto 53. obljetnica smrti sluge Božjeg o. Gerarda Tome Stantića.

In memoriam

+ s. Karmela Prosenjak

Gospodin je 14. kolovoza 2009. godine, prokušano teškom bolešću, u 86. godini života i 56. godini redovništva, k sebi pozvao časnu sestru Karmelu (Nežu) Prosenjak.

Rođena je 13. prosinca 1923. godine u Brstaju, župa Ptuj, kao treća od četvero djece zemljoradničke obitelji. Po struci medicinska sestra, ušla je u samostan Školskih sestara sv. Franje, te 1953. obukla redovničko ruho, a 1957. položila vječne zavjete. S. Karmela je radila u općoj bolnici u Pančevu na dječjem odjelu, odatle je 1987. otišla u mirovinu. Od 1993. godine sama je živjela u samostanu. Mada je tih godina u Pančevu bilo opasno u javnosti nositi redovničku odjeću, ona nije niti pomišljala da se zbog mogućih opasnosti u javnosti pojavljuje u civilnoj odjeći. Teška srca, 1995. iz Pančeva odlazi u Zemun, gdje je do svojih posljednjih dana prije nego ju je Gospodin pozvao k sebi bila aktivna u kući i vrtu. Svoje patnje i bolesti rado je prikazivala za vjernike iz Pančeva, koje je uvijek nosila u srcu.

Sprovodne obrede predvodio je 17. kolovoza na zemunskom groblju preč. Jozo Duspara, zemunski dekan i župnik, u nazočnosti više svećenika iz okolice, te časnih sestara i vjernika laika. Misu zadušnicu u Pančevu 30. kolovoza predvodio je vlč. Tamás Masa.

Nenad Ješić

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52

Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs

Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

Vedran Jegić, fotograf

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,

dr. Andrija Kopilović, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer,

s. Blaženka Rudić, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

RADIO MARIJA
Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu
90,7 MhZ FM - SUBOTICA
102,9 MhZ FM - NOVI SAD

Hirvivo
Katalikus hetilap
1. évf. 1. szám 2002. 05. 19.
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalu.co.rs

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

Radio Subotica
Szabadkai Rádío
SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

**Slušajte
Radio Suboticu**
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

www.suboticka-biskupija.info

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Subotica.info,
Hrvatska riječ

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- direktnom dostavom na župe: 1450 din

- poštom:

1700 din: tuzemstvo (za više primjeraka slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Mirko Štefković, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na biskupijski račun s naznakom Za Zvonik i to preko posredničke banke: za uplate u eurima: LHB Internationale Handelsbank AG., Frankfurt/Main, Germany, SWIFT: LHBIDEFF; za uplate u američkim dolarima: American Express Bank, LTD., New York, USA, SWIFT: AEIBUS33; za uplate u kanadskim dolarima: Bank Of Montreal, Montreal, Canada, SWIFT: BOFMCAM2; u našu banku: NLB Banka A.D. Beograd, SWIFT: CONARS22, na račun: IBAN: RS35310007080200263537, Rimokatolička vjerska zajednica - Biskupski ordinarijat, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, Serbia.

OČNA KUĆA

SZEMÉSZETI SZALON

551-045

A FŐPOSTÁNÁL

KOD GLAVNE POŠTE

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica, Jo Lajoša 4a

tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

HiZ
"HIDROIZOLACIJA"
ŽIVANOVIĆ

IZOLUJEMO VLAŽNE KUĆE CRKVE DVORCE

I DRUGE KAPITALNE OBJEKTE
DEBLJINE ZIDOVA DO 10m

www.hiz.rs

27 GODINA ISKUSTVA
40 IZOLOVANIH CRKVI
- BOLJE SUŠITI NEGO RUŠITI -

025/440-470 25000 Sombor,
063/440-470 Šeste Licke 25

MONOLIT GRADNJA
DOO ZA GRAĐEVINARSTVO I GRAĐEVINSKO-ZANATSKÉ RADOVE

JEDNOČLANO DRUŠTVO - BD. 181752/2006

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685, 553-111
E-mail: monolit@tippnet.co.yu

PIB 100837422, TTK, RAČ: BANKA 170-7844-53, AGROBANKA 245-0263402101453-37

Hrvatska

Čitajte tisak, posudite knjige i porazgovarajte s prijateljima u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

srijeda, petak 10 - 14 sati
utorak, četvrtak 16 - 19 sati

Dacia porodica na okupu! Koji je Vaš izbor?

Dacia Logan već od **6.990 €**

Dacia Logan MCV već od **8.200 €**

Dacia Logan Van već od **6.900 €** bez pdv-a

Dacia Logan Pick Up već od **7.300 €** bez pdv-a

Dacia Sandero već od **6.990 €**

3 GODINE GARANCIJE ili 100 000 km!

www.dacia.rs Think big

AUTO CAR VIDA KOVIĆ, SUBOTICA
Braće Radića 51-53, Tel.: 024/553-567

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

● Karadorđev put 2, SUBOTICA
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.rs
E-mail: funero@funero.co.rs

ADSL

TIPPNET INTERNET

Dial-Up

Wireless

registracija domena
web hosting & design
prodaja i servis računara

www.tippnet.rs
support@tippnet.rs

Subotica, Karadorđev put 2.
tel: 024 / 555-765

Zahvaljujemo našim darovateljima

kupatila
kolpa-san[®]
by kolpa

*Opustite se i uživajte
u savršenstvu!*

Saloni kupatila KolpaSan:

Beograd, Bulevar Kralja Alexandra 402, **Tel: 011/ 240 73 71**

Novi Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel: 011/ 260 99 20**

Novi Sad, Rumenački put 11, **Tel: 021/ 518 091**

Subotica, Banijska 2, **Tel: 024/ 547 886**

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:

Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel.: 011/ 2609 920**

Novi Sad, Marka Miljanova 20, **Tel.: 021/ 661 9005**

Subotica, Batinska 34, **Tel.: 024/ 561 187, 561 186**

Čikerijada 2009.

Etno kamp na Bunariću

Akademija u čast počasnog građanina akademika Ante Sekulića

Proštenje i 80. obljetnica kapele u Nenadiću

Umjetnost življenja slična je umijeću bojenja!

ZRG

ZAVRŠNI RADOVI GRADEVINE

24000 Subotica, Imotska 31, tel/fax: 024/562-712, mob: 064/240-43-95
e-mail: zrg.sasa@yahoo.com, www.poslovnabaza.com/zrg

A young boy with short brown hair is seen from behind, walking on a paved path towards a school building. He is wearing a blue and red backpack with yellow trim, blue jeans, and black shoes. He is holding a brown paper bag in his left hand. The school building has a stone wall on the left and large glass windows on the right. A sign on the wall says "SMILE YOU ARE SO SWEET" and a blue sign with the number "3453" is visible. The sky is blue with some clouds.

Molitva za početak škole

Oče, daj da darove tvoga Duha
upotrijebimo za dobro bližnjima
i tebi na slavu.

Učvrsti našu volju
za učenjem kod kuće
i za pozornost u školi.

U školi ćemo uz mnoge predmete
učiti i o vjeri.

Otvori nam pamet i srce
za sve što o tebi govori.

Našim roditeljima i učiteljima
udijeli strpljivost
i dobrotu u radu s nama!